

วิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Development Guideline for Cooperative Business Linkage

in Changwat Chachoengsao.

นายภาคภูมิ ม้าวิไล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สหกรณ์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง แนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Development Guideline for Cooperative Business Linkage
in Changwat Chachoengsao.

นามผู้วิจัย นายภาคภูมิ ม้าวิไล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา, Ph.D.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชิน ปลีหะจินดา, M.M.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ทองฟู ศิริวงศ์, M.S.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ปรีชา สัทธกรณ์ไกร, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อัจจงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Development Guideline for Cooperative Business Linkage in Changwat Chachoengsao

โดย

นายภาคภูมิ ม้าวิไล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2550

ภาคภูมิ ม้าวิไล 2550: แนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์ ปรชานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา, Ph.D. 153 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงรูปแบบ ปัญหาและอุปสรรคและความ
ต้องการของสหกรณ์ในการเชื่อมโยงทางธุรกิจ รวมถึงเงื่อนไขที่มีผลต่อการเชื่อมโยง ทั้งนี้เพื่อ
หาแนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ ภายในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ
สหกรณ์พื้นที่อำเภอเมือง 20 สหกรณ์ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ได้จากการสัมภาษณ์ผู้แทน
ของสหกรณ์ตัวอย่างดังกล่าว ซึ่งจะถูกนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า การเชื่อมโยงส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังเป็นแบบไม่เป็นทางการ และเป็น
การเชื่อมโยงแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (ทวิภาคี) ในหมู่สหกรณ์ประเภทเดียวกันเป็นหลัก การเชื่อมโยง
ในลักษณะเครือข่ายหลายสหกรณ์(พหุภาคี)ยังไม่มีความเป็นรูปธรรมชัดเจน และเหตุผลสำคัญ
ที่สุดของการเชื่อมโยง คือ เหตุผลเชิงเศรษฐกิจ รองลงมา คือ เหตุผลเชิงหลักการสหกรณ์ ใน
ส่วนของความต้องการสหกรณ์ในการเชื่อมโยงในอนาคต พบว่า มีความต้องการเชื่อมโยงด้าน
วิชาการ มากที่สุด รองลงมาเป็นความต้องการเชื่อมโยงกันด้านการตลาด การเงิน และสังคมและ
สวัสดิการ ตามลำดับ และสำหรับการบริหารความเชื่อมโยงนั้นสหกรณ์ที่ศึกษาเห็นว่าควรมี
องค์กรกลางเป็นศูนย์บริการการเชื่อมโยง และการเชื่อมโยงควรมีพื้นที่ดำเนินการกว้างขวางกว่า
ขอบเขตอำเภอ ยิ่งกว่านั้นเห็นว่ารัฐควรให้การสนับสนุนเรื่องนี้มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านวิชาการ

Pakpoom Mavilai 2007: Development Guideline for Cooperative Business Linkage in Changwat Chachoengsao. Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field: Cooperative Economics, Department of Cooperatives. Thesis Advisor: Mr. Rangsak Pitipunya, Ph.D. 153 pages.

This study aimed to understand the model, problems and constraints of the cooperative business linkage and identify the needs and conditions which affect the linkage in order to develop guidelines for business linkage between cooperatives in Changwat Chachoengsao. Twenty cooperatives in Muang district were selected as samples in this study. Interviews were used as the tool for collecting data. Descriptive analysis was used in this study.

The study showed that the majority of the linkage was informal and bilateral between the same types of cooperatives. The most important reason for the linkage was the economic benefit followed by cooperative spirit. For the future linkage, most of cooperatives need academic and information linkage followed by marketing, finance and social welfare linkage, respectively. To manage the future linkage, these cooperatives pointed out that the control organizations should be established. They also recommended that the linkage should be broader than the boundary of one province. Moreover, they suggested that the government ought to do more to support this issue, especially in terms of linkage knowledge.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีนั้น ผู้เขียนต้องการขอกราบ
ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาให้
คำปรึกษาและแนะนำพร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มา โดยตลอด ตลอดจนคำแนะนำของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชิน ปลีหะจินดา กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์ทองฟู ศิริวงศ์
กรรมการที่ปรึกษาวิชารอง และรองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร อังสุรัตน์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้
กรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อความสมบูรณ์ของ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา ประธานและผู้จัดการ
สหกรณ์ในอำเภอเมืองที่กรุณาให้ข้อมูลและความรู้ต่างๆ ด้วยดีตลอดมา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน
ที่ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอน และช่วยให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และทุกๆ คนในครอบครัว ที่ให้การ
สนับสนุนในการศึกษา และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และคอยเป็น
กำลังใจด้วยดีเสมอมาตลอดหลักสูตรการศึกษา

ภาคภูมิ ม้าวิไล

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
วิธีการวิจัย	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	6
แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์	9
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย	16
ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	18
สรุปการตรวจสอบผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย	25
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา	26
สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	26
กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์	37
บทที่ 4 ผลการวิจัย	58
การเชื่อมโยงธุรกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน	58
สรุปผลการดำเนินการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	92
ความคิดเห็นต่อการเชื่อมโยงสหกรณ์	95
สรุปเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย	108
ข้อเสนอแนะ	111
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	113
ภาคผนวก	117

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	39
2	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	41
3	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	42
4	ทุนของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	44
5	หนี้สินของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	45
6	สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	47
7	ทุนของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	48
8	หนี้สินของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	50
9	สินทรัพย์ของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	53
11	หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	55
12	สินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547	56
13	การเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	59
14	สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากของสหกรณ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	66
15	การเชื่อมโยงกลุ่มธุรกิจกู้ยืมเงินในรอบปี 2547 สหกรณ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	68
16	สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินของสหกรณ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	79
17	การเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย ในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	83
18	สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขายของสหกรณ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ความคิดเห็นของสหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อการเชื่อมโยง	97
20	จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามการเชื่อมโยงที่มีความต้องการ ในอนาคต	100
21	จำนวนและร้อยละของสหกรณ์ที่มีความต้องการด้านต่าง ๆ	103

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการเชื่อมโยงธุรกิจการฝากเงินระหว่างสหกรณ์	65
2	รายละเอียดตามแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของวิธีการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์	80
3	แผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการเชื่อมโยงธุรกิจการซื้อ-ขายระหว่างสหกรณ์	92
4	แสดงภาพรวมของการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ของอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา	94

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์เป็นองค์กรของชุมชนที่ทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาชุมชนมวลสมาชิกให้มีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น โดยหลักการสหกรณ์ต่างมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน คือ ต้องการให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้นกินดีอยู่ดี เมื่อสมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีย่อมส่งผลต่อสังคมดีขึ้น ซึ่งการดำเนินงานของสหกรณ์ต่าง ๆ นั้นจะดำเนินงานภายใต้อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยสมาชิกของสหกรณ์เป็นตัวแปรที่สำคัญ นับได้ว่าการดำเนินงานของสหกรณ์นั้นเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญของประเทศ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของขบวนการของสหกรณ์ในระยะที่ผ่านมายังมีปัญหาที่ต้องร่วมกันพิจารณาแก้ไขอีกมากมาย จากข้อสรุปผลงานวิจัยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ: 2544) ซึ่งให้เห็นสถานการณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์ขั้นปฐม ดังนี้

1. การขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าของและผู้ควบคุมสหกรณ์ สมาชิกขาดความภักดีที่จะสนับสนุนและอุดหนุนธุรกิจสหกรณ์ มักเป็นลักษณะของการเป็นผู้ร่วมใช้ฟรี (free rider) สมาชิกไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกกรรมการดำเนินงานที่เป็นคนดี มักคำนึงถึงพรรคพวกของตน หรือผลประโยชน์ต่างตอบแทน

2. คณะกรรมการดำเนินการส่วนมากขาดศักยภาพและความพร้อม สืบเนื่องจากหลักการประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้สมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสหกรณ์นั้น หากกรรมการไม่มีเวลาและไม่มีศักยภาพและความพร้อมในฐานะผู้บริหาร ไม่ตระหนักเห็นความสำคัญของการตัดสินใจบนข้อมูลข่าวสารแล้ว ย่อมเป็นจุดอ่อนในการพัฒนาสหกรณ์

3. ฝ่ายจัดการ ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ จากสถานการณ์จริงพบว่า ผู้จัดการมีหลายลักษณะ ได้แก่ กลุ่มที่มีศักยภาพและความพร้อมในการบริหารงานแต่ขาดขวัญกำลังใจเพราะถูก

ก้าวถ่ายจากกรรมการ ส่วนอีกกลุ่มเข้าลักษณะอยู่มานานสร้างปัญหาการทุจริตในสหกรณ์โดยที่ คณะกรรมการดำเนินการไม่สามารถกำกับดูแลได้

4. **เงินทุน** ปัญหาด้านเงินทุนในสหกรณ์ที่เป็นอยู่ พบว่ามีสหกรณ์จำนวนไม่น้อยที่มีเงิน ส่วนเหลือ ในขณะที่มีสหกรณ์อีกจำนวนมากที่ขาดแคลนเงินทุน ประเด็นก็คือ สหกรณ์ยังขาดความ เชื่อมโยงที่จะใช้ประโยชน์จากเงินทุนภายในขบวนการที่จะเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์และการ พัฒนาขบวนการ

5. **ระบบการบริหารจัดการ** สหกรณ์ส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำเอาระบบการบริหารจัดการที่ ทันสมัยมาใช้ โดยมากมักจะบริหารจัดการภายใต้กรอบของกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของ สหกรณ์ หรือโดยคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่รัฐ มักไม่มีการวางแผน จัดโครงสร้างองค์กร ไม่มีระบบงาน ที่สอดคล้องกับธุรกิจและบริการของสหกรณ์ ขาดระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาประกอบ การตัดสินใจ จึงมักพบปรากฏการณ์อยู่เนืองๆ ที่สหกรณ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นกลายเป็นสหกรณ์ที่มีปัญหา ในการดำเนินงานในระยะเวลาต่อมา ธุรกิจและบริการที่เป็นอยู่ของสหกรณ์ขึ้นปฐมถูกจำกัดโดย พ.ร.บ.สหกรณ์ ดังนั้นจึงพบอยู่เสมอที่สหกรณ์ต้องทำธุรกิจผิดกฎหมายสหกรณ์และเมื่อไม่มี มาตรการลงโทษจึงกลายเป็นตัวอย่างที่สหกรณ์อื่นนำไปใช้ ซึ่งมีให้เห็นอยู่มากมายในขบวนการ สหกรณ์ปัจจุบัน ชุมชุมสหกรณ์ที่มีอยู่ยังไม่มีการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์ของสมาชิก และการพัฒนาขบวนการสหกรณ์สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยยังไม่สามารถปฏิบัติการกิจได้ อย่างที่ควรจะเป็น สาเหตุสำคัญมาจากปัญหาการบริหารจัดการภายในทำให้ขาดความเชื่อถือแก่ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาคขบวนการและภาครัฐ

เมื่อปี 2546 คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้จัดทำ “แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2546 – 2549” ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์หลายกลยุทธ์ด้วยกันซึ่งหนึ่งในแผนได้กำหนดกลยุทธ์ ศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ โดยรณรงค์ให้สหกรณ์ทุก แห่งมีแผนงานการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรอื่น เพื่อประโยชน์ของสมาชิก ชุมชน สังคม และประเทศ มีแผนการดำเนินงานในการสร้างพันธมิตรกับองค์กรอื่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการ แข่งขันได้ สนับสนุนการสร้างพันธมิตร และการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์และองค์กรอื่นใน ลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และในแผนยังได้กล่าวถึง กล ยุทธ์ในการสนับสนุนด้านการตลาดแก่ขบวนการสหกรณ์ การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายสำหรับสินค้า และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกสหกรณ์ และสนับสนุนการพัฒนาการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ ระหว่าง

สหกรณ์และองค์กรต่างๆ เพื่อให้เกิดเครือข่ายนับว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ขบวนการสหกรณ์อยู่อย่างมั่นคงและประสบผลสำเร็จ สามารถที่ต่อสู้แข่งขันธุรกิจอื่นได้

จากอดีตถึงปัจจุบัน การเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ได้ถูกนำมาใช้ในขบวนการสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการเชื่อมโยงด้านธุรกิจข้าวเฉพาะสหกรณ์การเกษตร โครงการสนับสนุนการแปรรูปลำไยอบแห้ง หรือโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ ซึ่งแต่ละโครงการเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนสหกรณ์และสมาชิกทั้งสิ้น

ปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้มีสหกรณ์ชั้นปฐม 7 ประเภท ซึ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละประเภทยัง มีโครงสร้างการบริหารและการดำเนินธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายๆกัน โดยส่วนใหญ่สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้าและบริการให้กับสมาชิก โดยสหกรณ์ภาคเกษตรจะมีการดำเนินธุรกิจที่หลากหลายกว่าสหกรณ์ประเภทอื่นๆ คือ ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งโอกาสที่สหกรณ์แต่ละประเภทจะมีการดำเนินธุรกิจร่วมกัน หรือเชื่อมโยงธุรกิจมีความเป็นไปได้ หากสหกรณ์ต่างๆ มีการติดต่อ ร่วมมือกันอย่างจริงจัง จะช่วยเพิ่มอำนาจในการต่อรองในด้านราคา ขยายช่องทางในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นจึงเป็นการดีที่จะศึกษาถึงแนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์

จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชาชนหลายกลุ่มอาชีพได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ครบทั้ง 7 ประเภท ทั้งสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ ดังนั้นในที่นี้จึงเลือกเอาพื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบ ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงทางธุรกิจระหว่างสหกรณ์ภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราที่เป็นอยู่
2. เพื่อศึกษาถึงความต้องการของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทราในการเชื่อมโยงกันทางธุรกิจในอนาคตและเงื่อนไขที่มีผลต่อการเชื่อมโยง
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ ภายในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้ ช่วยให้เห็นภาพของการเชื่อมโยงทางธุรกิจของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราในปัจจุบันและความต้องการเชื่อมโยงในอนาคตรวมถึงเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาการเชื่อมโยงในพื้นที่ศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับการใช้ในการส่งเสริมการเชื่อมโยงในอื่นๆต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ จำกัดตัวเองไว้ที่การเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ ภายในอำเภอเมืองหรือการเชื่อมโยงที่มีสหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราเข้าไปเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลในปี 2547

วิธีการวิจัย

ในส่วนนี้จะได้กล่าวถึงวิธีการวิจัยซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากร (population) สหกรณ์ของจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 59 สหกรณ์ แบ่งเป็น 6 ประเภท โดยแยกเป็น สหกรณ์การเกษตร 29 สหกรณ์ สหกรณ์ประมง 1 สหกรณ์ สหกรณ์ร้านค้า 5 สหกรณ์ สหกรณ์บริการ 1 สหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน 4 สหกรณ์ และสหกรณ์ออมทรัพย์ 19 สหกรณ์ กระจายอยู่ในอำเภอต่างๆ คือ อ.เมือง 20 สหกรณ์ อ.บางปะกง 11 สหกรณ์ อ.สนามชัยเขต 6 สหกรณ์ อ.บางน้ำเปรี้ยว 4 สหกรณ์ อ.บ้านโพธิ์ 4 สหกรณ์ อ.บางคล้า 4 สหกรณ์ อ.แปลงยาว 4 สหกรณ์ อ.พนมสารคาม 2 สหกรณ์ อ.ท่าตะเกียบ 2 สหกรณ์ อ.ราชสาส์น 1 สหกรณ์ และกิ่ง อ.คลองเขื่อน 1 สหกรณ์

2. ตัวอย่าง (sample) ในที่นี้เลือกเอาพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากพื้นที่นี้มีจำนวนสหกรณ์ 20 สหกรณ์ คิดเป็นเป็นร้อยละ 33.89 จากสหกรณ์ทั้งหมดและเมื่อพิจารณาถึงประเภทของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทราแล้วมีประเภทสหกรณ์ต่างๆอยู่ 6 ประเภท ซึ่ง

อำเภอเมืองมีสหกรณ์ประเภทต่างๆ ถึง 5 ประเภท จาก 6 ประเภททั้งสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ ซึ่งประกอบไปด้วย สหกรณ์การเกษตร 6 สหกรณ์ สหกรณ์ร้านค้า 4 สหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ 7 สหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน 2 สหกรณ์ และสหกรณ์บริการ 1 สหกรณ์ ดังนั้นจึงเลือกอำเภอเมืองเป็นตัวอย่างในการศึกษา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (sampling method) การเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีการเก็บข้อมูลจากสหกรณ์ภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม จากสหกรณ์ตัวอย่าง ทั้ง 20 สหกรณ์ ภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมมาจากหอสมุดของมหาวิทยาลัย ข้อมูลสหกรณ์ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูลสหกรณ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ประธานกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ช่วยผู้ช่วยผู้จัดการที่รักษาการแทนในตำแหน่งผู้จัดการ โดยเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์จะเกี่ยวกับ ลักษณะของการร่วมทำกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกันระหว่างสหกรณ์ในปัจจุบัน ปริมาณธุรกิจ สาเหตุของการเชื่อมโยงธุรกิจ วิธีการดำเนินการเชื่อมโยงฯ ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรค และความต้องการเชื่อมโยงรวมถึงเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความร่วมมือในอนาคต

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม มาใช้พรรณนาถึงลักษณะการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ ปัญหาและอุปสรรค และความคิดเห็นของสหกรณ์ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในบทนี้จะกล่าวถึงการตรวจเอกสาร ซึ่งได้รวบรวมจากแนวคิดทางทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ ซึ่งมีผู้ทำไว้แล้ว เพื่อใช้ประกอบเป็นแนวทางในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยแยกเป็น 4 ประเด็นหลักๆ คือ แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

คำนิยาม

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจเพื่อตอบสนองความต้องการและมุ่งหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย

อุดมการณ์ทางสหกรณ์

อุดมการณ์ที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ คือ การร่วมมือกัน (cooperation) ในการดำเนินธุรกิจ เพราะถ้าหากปราศจากการร่วมมือกันแล้ว สหกรณ์ก็ไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้ และไม่สามารถแก้ปัญหาใหญ่ๆ ได้ นอกเหนือจากหลักการร่วมมือกันแล้วสหกรณ์ยังมีอุดมการณ์ที่สำคัญๆ อยู่อีกหลายประการ คือ (ประดิษฐ์ มัชฌิมมา: 2518)

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพราะสหกรณ์เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความซื่อสัตย์ และความภักดีของสมาชิกสหกรณ์เป็นสำคัญ
2. การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่สมาชิก เพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิก ดำเนินการโดยสมาชิก และเพื่อนสมาชิก ดังนั้นการดำเนินการต่างๆ ของสหกรณ์จึงเป็นประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ

3. การไม่แสวงหากำไร สหกรณ์มิได้ดำเนินการเพื่อแสวงหากำไรเหมือนธุรกิจทั่วไปแต่สหกรณ์ดำเนินการเพื่อบริหารและเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ
4. การกีดกันบุคคลภายนอก สหกรณ์ถือหลักการเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไป เป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจได้มีโอกาสเข้ามาเป็นสมาชิกได้เท่าเทียมกัน โดยไม่มีการกีดกันกัน
5. การดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย โดยสมาชิกทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียงเพียงเสียงเดียว (one man one vote) ไม่ว่าบุคคลในสหกรณ์แห่งนั้นจะถือหุ้นในสหกรณ์มากน้อยเพียงใดก็ตามโดยเป็นไปตามหลักความเสมอภาค และความยุติธรรมของมนุษย์
6. การส่งเสริมการศึกษา การให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก (membership education) ถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนางานสหกรณ์ เพราะสหกรณ์จะก้าวหน้าหรือถดถอยขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางการศึกษาของสมาชิกเป็นสำคัญ การให้การศึกษอบรมนี้มีได้จำกัดแต่เฉพาะทางสหกรณ์เท่านั้น แต่รวมถึงการประกอบอาชีพ และเรื่องอื่นๆซึ่งประโยชน์แก่สมาชิกและสังคมโดยรวมด้วย

ค่านิยม

สหกรณ์ตั้งอยู่บนค่านิยมของการพึ่งพา และรับผิดชอบตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในค่านิยมทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคม และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์ (บุญล กรเย็นยงค์: 2544)

หลักสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ หมายถึง แนวดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อใช้ยึดถือปฏิบัติในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์: 2528)

หลักสหกรณ์สากล ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) หลักสหกรณ์สากลใหม่ได้ผ่านการรับรอง จากที่ประชุมสมัชชาของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ครั้งที่ 31 เมื่อเดือนกันยายน 2538 ซึ่งมีเนื้อหาปรากฏดังนี้ (บุญล กรเย็นยงค์: 2542)

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรี ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสมาชิกในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตยทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมาย ประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด จากดังต่อไปนี้ คือ เพื่อพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดให้เป็นทุนของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องนำมาแบ่งปันกัน เพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกตามสัดส่วน ของปริมาณธุรกิจเท่าที่ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิกในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับองค์กรอื่นๆ รวมถึงองค์กรของรัฐ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมแนวทางประชาธิปไตยและยังดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษากับฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์

พสุ สัตถาภรณ์ (2533) กล่าวว่า ระบบการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ คือ การที่สหกรณ์เอากิจกรรม (หรืออาจจะสหกรณ์อื่นประกอบก็ได้) ตั้งแต่สองสมาคมมาตกลงกันในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยต่างก็ไม่สูญเสียความเป็นอิสระตามกฎหมาย ระบบการเชื่อมโยงธุรกิจเป็นการรวมตัวกันอย่างหลวมๆ ระหว่างสหกรณ์ รูปแบบสามัญที่สุดของระบบเชื่อมโยงธุรกิจได้แก่ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์การขายกับสหกรณ์เครดิต เช่น สหกรณ์เครดิตอาจตกลงจ่ายเงินทดลองให้สมาชิกสหกรณ์การขาย โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่จะได้รับเป็นประกันถ้าหากสหกรณ์การขายพร้อมที่จะดำเนินการผ่านสหกรณ์เครดิตและยอมให้หักกลบหนี้ที่จ่ายทดลองในทำนองเดียวกัน สหกรณ์การขายอาจตกลงหักชำระคืนเงินกู้โดยหักกลบหนี้จากผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่จัดการขาย ถ้าหากสหกรณ์เครดิตจ่ายเงินกู้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ขอกู้จะลงนามในสัญญามอบผลิตภัณฑ์กับสหกรณ์การขาย

ระบบเชื่อมโยงอาจมีได้ระหว่างสหกรณ์การเกษตรอื่นๆ เช่น สหกรณ์การขายจัดการขนส่ง เพื่อรวบรวมนมให้สหกรณ์นมในระดับท้องถิ่น เป็นต้น ระบบการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ก็นำมาใช้ในภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ระบบการเชื่อมโยงที่อยู่นอกภาคการเกษตรก็ปรากฏว่ามีอยู่บ้างในประเทศไทย เช่น การเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์การตลาดและการสหกรณ์ผู้บริโภคนในฟินแลนด์ เป็นต้น แต่การสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดหรือการใช้ระบบเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์การขายผลิตผลทางเกษตร กับสหกรณ์ผู้บริโภคอาจจะเกิดปัญหาต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องราคาเพราะผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยปกติมีความคิดแตกต่างกันในเรื่องราคาตลาดหนทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหานี้อาจทำได้โดยทำข้อตกลงส่งมอบผลิตผลระยะยาวอันเป็นการประกันการขายผลิตผลให้โดยสม่ำเสมอ ในราคาที่แน่นอนซึ่งสามารถลดการเสี่ยงภัยการตลาดลงได้มาก

2. ปัญหาเรื่องการส่งมอบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ผู้บริโภคร้องการส่งมอบผลิตผลตามกำหนดและคุณภาพตามมาตรฐานทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก แต่สหกรณ์การขายผลิตผลทางการเกษตรมักจะประสบอุปสรรคในการจัดให้มีผลิตผลตามกำหนดและคุณภาพสูงในระยะแรก ๆ

3. ปัญหาเรื่องปริมาณ ขนาดของสหกรณ์มักจะไม่มีเอื้ออำนวยต่อการที่จะร่วมมือกัน โดยระบบเชื่อมโยง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีข้อผูกพันอยู่กับพ่อค้าเอกชนคู่แข่ง

การเชื่อมโยงธุรกิจไม่เพียงแต่ในสหกรณ์ระดับเดียวกันเท่านั้น แต่สหกรณ์ต่างระดับกันก็อาจเชื่อมโยงธุรกิจกันได้ อย่างเช่นการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์เกษตร ชุมชุมสหกรณ์จังหวัด และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นต้น

นุกูล กรยีนยงค์ (2544) กล่าวว่า iva การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ เป็นหลักสหกรณ์สากลประการหนึ่ง ที่กำหนดขึ้นเพื่อต้องการให้สหกรณ์ทั้งหลายสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ-สูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ ทั้งนี้โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ จึงกล่าวได้ว่าวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความเป็นปึกแผ่นแก่ขบวนการสหกรณ์ก็คือการผนึกกำลังกันระหว่างสหกรณ์ในลักษณะต่างๆ ผ่านกระบวนการที่เรียกว่า การผสมผสานสหกรณ์ (co-operative Integration)

การผสมผสานสหกรณ์ หมายถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในสหกรณ์หรือขบวนการสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจหรือบริการสมาชิก ถือเป็นพัฒนาการทางโครงสร้างในทางธุรกิจทั่วไปเรียกว่าเป็น กลยุทธ์ (strategy) แบบหนึ่ง โคนการเปลี่ยนแปลงที่กล่าวถึงนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่สหกรณ์ตั้งแต่ 2 สหกรณ์ขึ้นไปมารวมตัวกัน หรือทำกิจกรรมใกล้ชิดกัน เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของตนมีความสอดคล้องกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพในขณะนั้นๆ ทั้งนี้โดยต้องยังคงธำรงไว้ซึ่งความมีเสรีภาพ สมักใจ และเป็นประชาธิปไตย

รูปแบบของการผสมผสานสหกรณ์

การผสมผสานสหกรณ์ อาจจะมีรูปแบบที่แตกต่างจากการรวมตัวกันของธุรกิจหากำไร เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแบบของการผสมผสานสหกรณ์ จะพบว่ามีอยู่ 2 แบบ คือ

1. การผสมผสานในแนวนอน (horizontal integration)

เป็นการผสมผสานที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ที่อยู่ระดับเดียวกันและผลที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานจะยังคงอยู่ในระดับเดิม โดยปกติมักเกิดขึ้นในกลุ่มสหกรณ์ขึ้นปฐมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นสหกรณ์ส่วนใหญ่และมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วกว่าสหกรณ์ระดับอื่น วิธีการของการผสมผสานในแนวนอนที่พบอยู่ในทางปฏิบัติ ได้แก่

1.1 การควบสหกรณ์ (co-operative amalgamation) หมายถึง การที่สหกรณ์ในระดับเดียวกันตั้งแต่ 2 สหกรณ์ขึ้นไป รวมตัวเข้าด้วยกันเป็นสหกรณ์เดียวในระดับเดิม โดยสหกรณ์เดิมที่รวมกันจะสิ้นสภาพไปเกิดเป็นสหกรณ์ใหม่ในระดับเดียวกับสหกรณ์เดิม แต่มีขนาดใหญ่ขึ้น ปกติการควบสหกรณ์มักเกิดขึ้นกับสหกรณ์ขึ้นปฐมและเป็นสหกรณ์อเนกประสงค์ที่ทำหน้าที่เหมือนกัน

ข้อดีที่ชัดเจนของการควบสหกรณ์ก็คือ จะเกิดการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) เนื่องจากสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายคงที่บางอย่างลงได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือสามารถขยายธุรกิจเพิ่มขึ้นได้โดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายคงที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการลดลง

การควบสหกรณ์อาจเกิดขึ้นเป็นระยะๆ ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของสหกรณ์ หรืออาจเกิดจากผลทางนโยบายที่ต้องการให้มีสหกรณ์ขนาดใหญ่ เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะเมื่อระดับการแข่งขันมีความรุนแรง

1.2 การจัดสหกรณ์เอกประสงค์ (multi-purpose co-operative) สหกรณ์เอกประสงค์ เป็นอีกวิธีหนึ่งของการผสมผสานสหกรณ์ในแนวราบ เนื่องจากแนวความคิดดั้งเดิมทางสหกรณ์นั้น จะกล่าวถึงสหกรณ์ในรูปสหกรณ์เอกประสงค์เป็นหลัก คือสหกรณ์แต่ละสหกรณ์จะทำหน้าที่เพียงหน้าที่เดียว เมื่อมีการขยายตัวของขบวนการสหกรณ์ไปยังกลุ่มคนหลากหลายอาชีพ ความต้องการของมวลสมาชิกจึงมีความหลากหลายตามไปด้วย ในหลายๆ กรณี สมาชิกสหกรณ์มีความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์มากกว่า 1 อย่าง (เช่น กรณีของเกษตรกร เป็นต้น) หากสหกรณ์ยังคงดำเนินธุรกิจแบบเอกประสงค์อยู่ ผู้ที่จะเป็นสมาชิกก็จะต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์เอกประสงค์หลายสหกรณ์ (ที่ทำหน้าที่ต่างกัน) เพื่อให้สามารถใช้บริการได้ครบถ้วนตามต้องการ ด้วยเหตุนี้ การนำเอาหน้าที่หลักๆ ของสหกรณ์เอกประสงค์หลายๆ หน้าที่มารวมไว้ในสหกรณ์เดียว ให้เป็นสหกรณ์เอกประสงค์ จึงเป็นประโยชน์แก่สมาชิกอย่างมาก และช่วยเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นในชุมชน ความแข็งแกร่งทางธุรกิจนอกจากนั้น หน้าที่ต่างๆ ในสหกรณ์เอกประสงค์ยังอาจเสริมซึ่งกันและกันได้อีกด้วย

สหกรณ์เอกประสงค์ อาจเกิดจากการเพิ่มหน้าที่ใหม่เข้าไปในสหกรณ์เดิม หรือ จากการควบเข้ากันของสหกรณ์เอกประสงค์ที่ทำหน้าที่ต่างกันได้ ปกติมักเกิดในสหกรณ์ชั้นปฐมเช่นกัน

1.3 ระบบเชื่อมโยง (link-up system) ระบบเชื่อมโยง มีลักษณะเป็นการทำข้อตกลงระหว่างสหกรณ์เอกประสงค์ ที่มีหน้าที่หลักต่างกัน ตั้งแต่ 2 สหกรณ์ขึ้นไป ที่จะเปิดโอกาสให้สมาชิกของตน สามารถใช้บริการของสหกรณ์อื่นได้เช่นเดียวกับสมาชิกของสหกรณ์นั้น โดยที่สหกรณ์นั้นๆ ไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มบริการใหม่ (อาจจะด้วยเหตุผลที่ว่า มีปริมาณธุรกิจน้อยเกินไปหรือมีสมาชิกที่เกี่ยวข้องน้อยเกินไป) เป็นการพึ่งพากันทางธุรกิจเพื่อให้ขอบข่ายการให้บริการแก่สมาชิกกว้างขวางขึ้น ปกติมักเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว (เช่นตามฤดูกาล) และในขอบเขตหรือระยะเวลาที่จำกัด

ข้อดีประการหนึ่งของระบบเชื่อมโยงก็คือ เป็นการสร้างความร่วมมือและเอื้ออาทรต่อกันระหว่างสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ในลักษณะที่มุ่งประโยชน์ที่สมาชิกผู้ใช้บริการเป็นเกณฑ์ และเป็นการได้ประโยชน์ร่วมกัน ลดภาระในการทำหน้าที่ของสมาชิกลงได้อย่างมาก และสหกรณ์แต่ละแห่งที่เข้าสู่ระบบเชื่อมโยงยังคงความเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์

1.4 การรวมแหล่งทางสหกรณ์ (co-operative consortium) เป็นอีกลักษณะของการผสมผสานในแนวราบ ที่มีลักษณะเป็นการร่วมมือกันในการทำธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการตลาด ในการที่จะวางระบบการรวมแหล่งสินค้าที่มีอยู่ในกลุ่มทั้งหมด หรือบางอย่างสำหรับการนำเสนอสู่ตลาดร่วมกันเพื่อให้สามารถหาตลาดได้ (คล้ายผู้ค้าส่งในระบบการค้าทั่วไปที่มีสินค้าหลายชนิด จากหลายผู้ผลิต เพื่อส่งให้ผู้ค้าปลีกได้ตามที่ผู้ค้าปลีกต้องการ) วิธีการเช่นนี้จะทำให้ทุกสหกรณ์ในกลุ่มสามารถดำเนินการด้านการตลาดได้เต็มที่ โดยมีข้อจำกัดด้านตัวสินค้าน้อยลง การรวมแหล่งนี้จะเป็นประโยชน์เมื่อสหกรณ์ที่มารวมกลุ่มกัน มีสินค้าที่มีความแตกต่างกัน เพราะเท่ากับเป็นการเพิ่มชนิดของผลิตภัณฑ์ที่จะเสนอสู่ตลาดได้ โดยที่สหกรณ์ของตนมิได้ผลิตสินค้าชนิดนั้น

ข้อดีของระบบรวมแหล่งก็คือ เป็นการสร้างโอกาสทางการตลาดแก่สหกรณ์ทุกแห่งที่รวมกลุ่มกัน ซึ่งจะเป็นผลดีแก่สมาชิก โดยเฉพาะเมื่อสมาชิกอยู่ในฐานะผู้ผลิต

พสุ สัตถาภรณ์ (2533) กล่าวว่า การรวมตัวของสหกรณ์ในแนวราบ หมายถึง การรวมกิจกรรมของสหกรณ์ขึ้นปฐมเข้าด้วยกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีวิธีการรวมกัน 3 วิธี คือ

1. การควบสหกรณ์เข้าด้วยกัน หมายถึง สหกรณ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกันตั้งแต่สองสมาคมขึ้นไปควบเข้ากันเป็นสหกรณ์เดียว คือมีสหกรณ์ใหม่เกิดขึ้นชื่อสหกรณ์เดิมที่ควบเข้ากันทั้งหมดไป
2. การรวมหน้าที่หลายๆหน้าที่ไว้ในสหกรณ์เดียว ได้แก่ สหกรณ์เอนกประสงค์ (multi purpose society) ซึ่งทำหน้าที่หลักหลายๆอย่างในขณะเดียวกัน ตัวอย่างเช่น สหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งทำหน้าที่ให้สินเชื่อ การตลาด การซื้อ การแปรรูป และการปรับปรุงบำรุงดิน
3. การสร้างข้อผูกพันอย่างใกล้ชิดเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างสหกรณ์เอนกประสงค์ (single purpose society) ในระดับท้องถิ่น โดยมีข้อตกลงอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตามในอันที่จะร่วมมือกันทำธุรกิจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น สหกรณ์ขายข้าวเพื่อแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารแล้วก็ส่งข้าวสารให้ร้านสหกรณ์รับไปจำหน่าย โดยมีข้อตกลงหรือข้อผูกพันซึ่งกันและกัน ระบบนี้ก็คือ “ระบบการเชื่อมโยงธุรกิจ” นั่นเอง

การรวมกันในทางราบนี้ไม่จำกัดแต่เฉพาะสหกรณ์ขึ้นปฐมหรือสหกรณ์ท้องถิ่นเท่านั้น สหกรณ์ในระดับสูงทุกระดับก็สามารถรวมตัวกันได้

2. การผสมผสานในแนวดิ่ง (vertical Integration)

นุกูล กรยีนยงค์ (2544) กล่าวว่า การผสมผสานสหกรณ์ในแนวดิ่ง เป็นการร่วมมือกันของสหกรณ์เพื่อก่อตั้งองค์การกลางชั้นสูงขึ้นไปในระบบสหกรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดองค์การชั้นสูง 2 ลักษณะ คือ องค์การชั้นสูงทางธุรกิจ (business organization) และองค์การชั้นสูงทั่วไปหรือองค์การชั้นสูงที่ทำหน้าที่สนับสนุนสหกรณ์ (non-business organization/support organization) ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่สมาชิก ตลอดจนการธำรงรักษาขบวนการสหกรณ์

ผลของการผสมผสานในแนวดิ่ง จะกระทบต่อโครงสร้างของขบวนการสหกรณ์ ทำให้เกิดโครงสร้างขบวนการสหกรณ์ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ โครงสร้างแบบสหพันธ์สหกรณ์ และโครงสร้างแบบรวมเข้าสู่จุดกลาง โดยพิจารณาจากขีดขั้นหรือระดับของการผสมผสานในแนวดิ่งซึ่งมีอยู่ 2 ระดับ กล่าวคือ

สหกรณ์ชั้นปฐม อยู่ในฐานะตัวแทนในการดำเนินงาน ส่วนอำนาจการอำนาจการจะตกอยู่กับองค์การกลาง สหกรณ์ชั้นปฐมจะให้สิทธิในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจทั้งหมดแก่องค์การกลาง ฐานะตามกฎหมายของสหกรณ์ชั้นปฐมก็จะเป็นเพียง “สาขา” ของสหกรณ์ที่เป็นองค์การกลาง หรือเป็นหน่วยบริการหนึ่ง ไม่อยู่ในฐานะสหกรณ์อิสระ โครงสร้างขบวนการสหกรณ์แบบนี้เรียกว่า โครงสร้างแบบรวมเข้าสู่จุดกลาง

สหกรณ์กลางหรือองค์การชั้นสูง เป็นเพียงหุ้นส่วนทางธุรกิจ หรือกิจกรรมของสหกรณ์ชั้นปฐม โดยอำนาจต่างๆ ของสหกรณ์ชั้นปฐมแต่ละสหกรณ์ยังคงความเป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากสหกรณ์อื่นๆ และสหกรณ์กลาง ลักษณะเช่นนี้จะเป็น โครงสร้างขบวนการสหกรณ์แบบสหพันธ์สหกรณ์

การผสมผสานสหกรณ์ในแนวดิ่งที่สะท้อนอยู่ในโครงสร้างของขบวนการสหกรณ์ จะสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการผสมผสานในแนวดิ่งว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใดหรือถึงระดับใด เช่นการผสมผสาน 2 ระดับ จะมีสหกรณ์เกิดขึ้น 2 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น-ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น-ระดับภาค และระดับจังหวัด-ระดับชาติ, การผสมผสาน 3 ระดับ จะมีสหกรณ์เกิดขึ้น 3 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น-ระดับภาค-ระดับชาติ และระดับจังหวัด-ระดับภาค-ระดับชาติ, การผสมผสาน 4 ระดับ จะมีสหกรณ์เกิดขึ้น 4 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น-ระดับจังหวัด-ระดับภาค-ระดับชาติ

พสุ สัตถาภรณ์ (2533) กล่าวว่า การรวมตัวของสหกรณ์ในแนวคิด หมายถึง การที่สหกรณ์ชั้นปฐมภายในขบวนการสหกรณ์ร่วมกันก่อตั้งองค์การกลางหรือองค์การชั้นสูงทางธุรกิจขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการส่งเสริม กำกับ แนะนำแก่สหกรณ์ที่เป็นสมาชิกหรือที่เรียกว่า การรวมตัวกันเป็นสหพันธ์ (federation) จุดมุ่งหมายของการรวมตัวกันแบบนี้ก็เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ชั้นปฐมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะองค์การกลางหรือสหกรณ์ชั้นสูงที่ตั้งขึ้นจะสามารถทำหน้าที่เต็มที ที่ทรัพยากรอย่างเพียงพอและสามารถให้บริการที่เกิดขีดความสามารถตามปกติของสหกรณ์ชั้นปฐม การรวมตัวกันในแนวคิดเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเจริญเติบโตในขบวนการสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน เพราะสหกรณ์ชั้นปฐมไม่อาจบรรลุความสำเร็จหรือถูกจำกัดอัตราการพัฒนาเป็นอย่างมาก ถ้าปราศจากการช่วยเหลือสนับสนุนของสหกรณ์ชั้นสูงหรือองค์การกลางที่ตั้งขึ้น

การรวมตัวกันในแนวคิดของสหกรณ์อาจทำได้หลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้คือ

2.1 แบบสหกรณ์ชั้นปฐมเป็นเพียงตัวแทนหรือสาขา (branches) การรวมตัวกันแบบนี้ สหกรณ์ชั้นปฐมหรือสหกรณ์ท้องถิ่นเป็นเพียงตัวแทนในการรวบรวมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การอำนวยความสะดวกอยู่กับองค์การกลาง การรวมตัวแบบนี้จะมีข้อตกลงในการจัดการระหว่างสหกรณ์ชั้นปฐมและสหกรณ์กลางซึ่งให้สิทธิแก่สหกรณ์กลางในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจและยอมรับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และรวมทั้งสถานภาพทางกฎหมายของสหกรณ์ชั้นปฐมในฐานะเป็นสาขา

2.2 แบบสหพันธ์สหกรณ์ (federation) เป็นการรวมตัวกันโดยสหกรณ์ชั้นปฐมรวมกันก่อตั้งสหพันธ์สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ขึ้น โดยสหกรณ์ชั้นปฐมเป็นสมาชิกและถือหุ้นในสหพันธ์สหกรณ์

การรวมตัวกันในแนวคิด อาจมีหลายระดับ สหกรณ์ชั้นปฐมอาจก่อตั้งหรือเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ชั้นสูงหรือองค์การกลางในระดับจังหวัดระดับภาคหรือระดับชาติ หรือสหกรณ์ชั้นปฐมรวมกันเป็นสหพันธ์สหกรณ์ระดับจังหวัด สหพันธ์สหกรณ์ระดับจังหวัดรวมกันเป็นสหพันธ์สหกรณ์ระดับภาคหรือระดับชาติ และสหพันธ์สหกรณ์ระดับชาติอาจรวมกันเป็นระดับนานาชาติอีกก็ได้

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่ต่างก็มีทรัพยากรของตนเอง มีวิธีการ มีเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายของตนเอง บุคคล กลุ่ม หรือองค์กรเหล่านี้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาอันพอสมควร แม้อาจไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ แต่มีการวางรากฐานเอาไว้ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สามารถติดต่อกันได้

นัยสำคัญของเครือข่าย

รังสรรค์ ปิติปัญญา และคณะ (2543) กล่าวว่า เครือข่ายไม่ใช่เป็นเพียงการที่บุคคล กลุ่ม องค์กร และสถาบันมาทำงานร่วมกันบนพื้นฐานความสนใจร่วมกัน หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน หรือการรวมตัวกันเพื่อให้เกิดการประหยัดทางขนาด (economics of scale) และการประหยัดทางขอบข่าย (economics of scope) เท่านั้น หากแต่ยังเป็นความพยายามที่จะปรับปรุงในคุณภาพของการทำงานและศักยภาพของบุคคล กลุ่ม องค์กร และสถาบันที่เข้าร่วมเครือข่าย โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และทำงานร่วมกันด้วย ดังนั้น การทำงานเครือข่ายจึงเป็นการทำงานเพื่อแสวงหาสิ่งที่เรียกว่า “พลังร่วมกันทางสังคม” ซึ่งเท่ากับเป็นการใช้ประโยชน์ของ “ทุนทางสังคม” ที่มีอยู่ในการพัฒนาผลงานและขีดความสามารถในการทำงานของตนเอง

1. นัยสำคัญของเครือข่ายในทางเศรษฐศาสตร์

ในทางเศรษฐศาสตร์ การทำงานเครือข่ายเปรียบเสมือนกับการทำการผลิตร่วมกัน อันหมายถึง กระบวนการในการผลิตสินค้าและบริการที่มีปัจจัยการผลิตมาจากองค์กรต่างกัน ซึ่งการทำงานการผลิตร่วมกันจะมีผลทำให้เกิด “พลังงานร่วมกันทางสังคม” ก็ต่อเมื่อ (ก) การทดแทนของปัจจัยการผลิตขององค์กรที่ร่วมกันผลิตนั้นไม่สามารถทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ต้องใช้ปัจจัยจากองค์กรต่างๆ ในสัดส่วนที่เหมาะสม และ (ข) การผสมผสานหรือการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตจากองค์กรต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

ประเด็นคำถามที่น่าสนใจต่อมาก็คือ ความไม่สมบูรณ์ของการทดแทนของปัจจัยการผลิตจากองค์กรต่างๆ นั้นเกิดขึ้นจากอะไร คำตอบที่น่าจะเป็นในเบื้องต้นก็คือ ข้อมูลประสิทธิภาพ ความรู้ และความคิดขององค์กรที่แตกต่างกัน

การทำงานร่วมกันนี้ไม่เพียงแต่จะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ในระหว่างกระบวนการผลิตร่วมกันดังกล่าวองค์กรผู้ทำการผลิตยังสามารถเรียนรู้กระบวนการทำงานขององค์กรอื่นๆ และนำมาพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรตนเองให้ดียิ่งขึ้นได้ยิ่งกว่านั้นสัมฤทธิ์ผลของการผลิตร่วมกันยังเป็นการสร้างความมั่นใจและแรงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการทำงานร่วมกันในครั้งต่อไปได้อีกด้วย ดังนั้น ในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์เอง การทำงานเครือข่ายจึงไม่ใช่เป็นเพียงการปรับปรุงกระบวนการผลิตเท่านั้น หากแต่ยังถือเป็นกระบวนการเพิ่มพูนทุนทั้งทุนมนุษย์ ที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ และทุนทางสังคมที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาสายสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ซึ่งทั้งทุนมนุษย์และทุนทางสังคมที่เพิ่มขึ้นนี้ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในอนาคตได้

2. นัยความสำคัญของเครือข่ายในทางธุรกิจ

นอกเหนือจากมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เน้นการปรับปรุงกระบวนการผลิตแล้ว นัยของเครือข่ายยังสามารถพิจารณาได้จากมุมมองทางธุรกิจด้วย โดยเครือข่ายและทุนทางสังคมจะช่วยลดสถานะการแข่งขัน โดยเฉพาะการแข่งขันในรูปแบบที่ให้ผลรวมเป็นลบแก่คู่แข่งในระดับมาตรฐานของสินค้า และเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงตลาดสินค้าใหม่ ซึ่งมีความจำเป็นมาก เพราะสินค้าใหม่หรือตลาดใหม่ๆ ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายมักจะมีต้นทุนในการทำธุรกรรมหรือ transaction costs สูงมาก การทำงานเครือข่ายจึงมีบทบาทเป็นอย่างมากในการขยายธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของเครือข่ายในฐานะของการผลิตร่วมกันก็ยังมีผลต่อธุรกิจเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในแง่มุมมองของการลดค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก ใช้เวลานาน และลงทุนสูงมาก หากต้องดำเนินการผลิตเพียงองค์กรเดียวหรือหน่วยธุรกิจเดียว ซึ่งการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายกับองค์กรอื่นที่เหมาะสม จะช่วยลดเวลา ค่าใช้จ่าย และช่วยเพิ่มศักยภาพในการวิจัยและพัฒนาของธุรกิจทั้งสองฝ่าย (หรือมากกว่า) ได้ ดังนั้น ในทางธุรกิจอาจกล่าวได้ว่า การทำงานเครือข่ายก็คือ การแสวงหาทางออกที่ได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

3. นัยสำคัญของเครือข่ายในทางสังคม

ในทางสังคม การทำงานเครือข่ายก็คือ ความพยายามในการตอบสนองต่อความต้องการที่จะแสวงหาเพื่อนหรือกลุ่มที่มีความต้องการคล้ายกัน มีความคิดหรือมีอุดมคติเหมือนกัน มารวมตัวกัน ความต้องการที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับบุคคลและองค์กรอื่นๆ ที่อยู่ร่วมกัน ทำให้ตนเองรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตที่ทางสังคมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งการตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวนำมาซึ่งความมั่นคงทางจิตใจ ความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันและก่อให้เกิดการช่วยเหลือกันตามมา เมื่อบุคคล (หรือองค์กร) ใดบุคคลหนึ่งเกิดปัญหาไม่ว่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

4. นัยสำคัญของเครือข่ายในการพัฒนา

ในด้านการพัฒนา นัยสำคัญของเครือข่ายมีขอบข่ายที่กว้างขวางและลึกซึ้งกว่าในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ หรือสังคม เพราะ “พลังร่วมกันทางสังคม” หรือ “ทุนทางสังคม” ที่พัฒนาขึ้นมา แท้จริงแล้วมิได้ถูกนำไปใช้เฉพาะในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตกระบวนการทางธุรกิจ หรือ หลักประกันทางจิตใจขององค์กรสมาชิกของเครือข่ายเท่านั้น หากแต่ยังสามารถใช้ในการพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ที่ซับซ้อนในสังคมยุคใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น จะนำไปสู่การนำเสนอทางเลือกใหม่ในการพัฒนาให้สังคมพิจารณา

ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ไพลิน สุภกิจวิเลขการ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากลุ่มสตรีสหกรณ์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวสมาชิก เพื่อให้การพัฒนากลุ่มสตรีสหกรณ์มีความเข้มแข็งและเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจึงเห็นสมควร สร้างเครือข่ายการประสานความรู้และธุรกิจของกลุ่มสตรีสหกรณ์ ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายในระดับแนวอนระหว่างกลุ่มสตรีด้วยกันเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ในกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มดำเนินงานมีการประสานงานยึดอาชีพการฝึกปฏิบัติการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงการจัดหาตลาดระหว่างกลุ่มสตรีระดับเดียวกันแต่ในแต่ละภาค

2. การสร้างเครือข่ายในระดับแนวอนอีกเครือข่ายหนึ่งซึ่งได้แก่การประสานงานความสัมพันธ์กับกลุ่มสตรีสหกรณ์หรือกลุ่มแม่บ้านอื่นๆ ในท้องถิ่นเดียวกันทั้งนี้เพื่อศึกษาความ

เป็นไปได้ในการผลิตและการจำหน่าย รวมทั้งยังจะเป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

3. การสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มสหกรณ์กับองค์กรเอกชน NGO และองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งเรื่องนี้ผู้ดำเนินการได้แก่หน่วยราชการและองค์กรของสหกรณ์ที่สนับสนุนซึ่งอยู่ในระดับสูง ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย ในการประสานงานขอรับความสนับสนุนจาก องค์กรของสหกรณ์ที่ได้ กล่าวข้างต้นทั้งด้านการเงิน การศึกษาอบรม การจัดหาตลาด สำหรับสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลกลุ่ม สตรีสหกรณ์นั้นอาจดำเนินการประสานเครือข่ายนี้ได้กับเอกชนในท้องถิ่นด้วย

4. การสร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างกลุ่มสตรีสหกรณ์กับองค์กรภาครัฐระดับสูงซึ่งเป็นองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีของรัฐ เช่นคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ ในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี องค์กรของรัฐในระดับกรม กอง ในกระทรวงต่าง ๆ สถาบันหรือโครงการสตรีต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอประสานความร่วมมือในการให้การศึกษอบรม การนำผลการวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปสู่ สตรีสหกรณ์และเพิ่มความรอบรู้และคุณค่าให้แก่สตรีสหกรณ์เพื่อการพัฒนาที่ถาวรไป

ขวัญใจ วัฒนะชีวะกุล (2541) ได้ศึกษาการบริหารเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามโครงการเชื่อมโยงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรที่ใช้หมุนเวียนในการรวบรวมข้าวเปลือกตามโครงการที่เกิดจากสาเหตุใด เพื่อที่จะหาแนวทางในแก้ไขและนำไปใช้ในทางปฏิบัติในปีต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่าในการขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร มักจะได้รับการพิจารณาอนุมัติเงินทูล่าช้า เนื่องจากมีขั้นตอนในการดำเนินการหลายขั้นตอนจนส่งผลให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการไม่สามารถนำเงินไปใช้ทันการรวบรวมข้าวเปลือกในต้นฤดูการผลิตโดยเฉลี่ยแล้วสหกรณ์จะได้รับเงินทุนหลังจากที่โครงการเชื่อมโยงฯ เริ่มไปแล้วประมาณ 3 เดือน อีกประการหนึ่งก็คือ สหกรณ์ไม่สามารถใช้เงินทุนได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเงินกองทุนฯ ที่ได้รับเป็นเงินกู้ระยะสั้นใช้เฉพาะช่วงฤดูการผลิตปีต่อปีเท่านั้น และในระยะหลังได้รับการอนุมัติให้ใช้เงินระยะหลังมักจะมีข้อกำหนดการใช้เงินตามตัว ขัดต่อหลักการดำเนินธุรกิจ เช่น ห้ามนำเงินกองทุนฯ ไปใช้อย่างอื่นนอกจากนำไปรวบรวมข้าวเปลือกเท่านั้นทั้งๆที่ในการดำเนินการตามโครงการเชื่อมโยงฯ มีค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นอีกหลายรายการ

ศุภชัย ดานาพงศ์ (2542) ได้ศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์กับสหกรณ์ผู้ผลิตอาหารสัตว์ครั้งนี้ ตามโครงการส่งเสริมช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิตและลดต้นทุนการผลิตไข่ไก่ปี 2541/42 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการดำเนินงานการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดรีว จำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ชลบุรี จำกัด กับสหกรณ์ผู้ผลิตข้าวโพดต่างๆ ตลอดจนปัญหาและองค์ประกอบต่างๆ ในการทำธุรกิจพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งมีผลการศึกษารูปได้ว่า

1. การเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่กับสหกรณ์ผู้ผลิตข้าวโพดตามโครงการส่งเสริมช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิตและลดต้นทุนการผลิตไข่ไก่ปี 2541/42 เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ และสมาชิกผู้ปลูกข้าวโพดอย่างมากมาย ตลอดจนเป็นการร่วมระหว่างสหกรณ์อย่างเป็นขบวนการ

2. รัฐบาลควรสนับสนุนแนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจดังกล่าว ตลอดจนเงินทุนต่างๆ ให้กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์อื่นด้วย เช่น สหกรณ์โคนม สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรและสหกรณ์ปศุสัตว์ต่างๆ ได้เชื่อมโยงธุรกิจ วัตถุดิบ อาหารสัตว์ระหว่างกันด้วย ซึ่งเป็นการลงทุนครั้งเดียว สามารถแก้ปัญหาในด้านการผลิตและการตลาดให้กับสมาชิกสหกรณ์ทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้อาหารสัตว์ได้ทั้งระบบ

3. รัฐบาลควรสนับสนุนให้สหกรณ์มีเครื่องมืออุปกรณ์ในการจัดเก็บข้าวโพดและการคัดคุณภาพข้าวโพด เช่น ไซโลเก็บข้าวโพด เครื่องอบลดความชื้น เครื่องชั่ง และเครื่องผสมอาหารสัตว์ เพื่อสามารถสต็อกข้าวโพดจากสมาชิกได้ในปริมาณมากและสามารถผลิตอาหารสัตว์จำหน่ายให้สมาชิก ซึ่งจะทำให้มีการซื้อขายข้าวโพดระหว่างสหกรณ์ได้ทุกฤดูกาล

รังสรรค์ ปิติปัญญา และคณะ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในประเทศไทย โครงการย่อยที่ 6 สถานภาพและแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายธุรกิจชุมชน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงความเป็นมาและพัฒนาการของเครือข่ายธุรกิจชุมชน สถานภาพในปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของเครือข่าย ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันในรูปของเครือข่ายและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายในการพัฒนาธุรกิจชุมชนและชุมชน การศึกษาในครั้งนี้เลือกใช้วิธีการแบบเจาะลึก โดยเลือกศึกษาจากกรณีศึกษา 5 กรณี ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร ศูนย์หัตถกรรมเมตตานารี สหกรณ์ศูนย์สินค้าเศรษฐกิจชุมชนอุบลราชธานี สหกรณ์ศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมชุมชนกรุงเทพ และเครือข่ายไทยพัฒนาชุมชน (ภาคเหนือ)

ผลการศึกษาพบว่าเครือข่ายที่ศึกษาทั้งหมดเกิดขึ้นจากแรงกดดันด้านการตลาดเป็นหลัก ผู้สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายมีทั้งที่เป็นหน่วยราชการ องค์กรพัฒนาเอกชนและนักพัฒนาอิสระ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่ายมีทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอก เริ่มต้นตั้งแต่ลักษณะพื้นฐานของชุมชน วิธีการที่ใช้ในการสนับสนุน ทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะคณะกรรมการ เงินทุน ระบบการบริหารจัดการ และคู่ค้า นอกจากนี้ผลการดำเนินงานก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาของเครือข่าย อย่างไรก็ตามใคร่ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาเครือข่ายร่วมกัน ดังนั้นแม้ว่าปัจจัยบางตัวอาจไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการเครือข่าย เครือข่ายก็ยังมีโอกาสที่จะพัฒนาต่อไปได้ถ้าปัจจัยตัวอื่นยังทำงานได้อยู่ โดยเฉพาะผู้นำหรือคณะกรรมการ และสำหรับการขยายงานในอนาคต การมีฐานะทางกฎหมายที่ชัดเจนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ

เครือข่ายศูนย์หัตถกรรมเม็ดตานารี เป็นตัวแทนของเครือข่ายที่มีพื้นที่ดำเนินการเล็กกว่าจังหวัด ส่วนเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร สหกรณ์ศูนย์สินค้าเศรษฐกิจชุมชนอุบลราชธานี จำกัด และสหกรณ์ศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมชุมชนกรุงเทพ จำกัด เป็นตัวแทนเครือข่ายระดับจังหวัด โดยเครือข่ายแรกเป็นเครือข่ายของเกษตรกรกิจกรรมที่ท่าจะเน้นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากผลผลิตเกษตร สำหรับอีก 2 เครือข่าย เป็นเครือข่ายด้านหัตถกรรมซึ่งมีความผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มอาชีพสตรี สำหรับเครือข่ายสุดท้ายคือ เครือข่ายไทยพัฒนาชุมชน (ภาคเหนือ) เป็นเครือข่ายที่มีสมาชิกกระจายอยู่ทั่วทั้งภาคเหนือ สินค้าที่เครือข่ายแห่งนี้เข้าไปเกี่ยวข้องมีทั้งที่เป็นสินค้าหัตถกรรมและสินค้าประเภทอาหาร

ข้อมูลจากกรณีศึกษาทั้ง 5 ถูกรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องแบบเจาะลึก รวมถึงรวบรวมจากเอกสารที่มีการจัดบันทึกข้อมูลหรือเรื่องราวของเครือข่าย ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเรียบเรียงเป็นกรณีศึกษา ซึ่งจะมียอดประกอบอยู่ 6 ส่วน คือ ความเป็นมาและ พัฒนาการ โครงสร้างและการบริหารงาน ฐานะทางการเงิน กิจกรรมและผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาและบทสรุปของแต่ละเครือข่าย จากนั้นนำข้อมูลจากทุกกรณีมาสังเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาของเครือข่ายในภาพรวม

จักรี สุจริตธรรม (2543) ได้ศึกษาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา รูปแบบ วิธีการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการของการเชื่อมโยงทางธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัด จากการศึกษาสหกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดตรังพบว่า การศึกษาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัดสงขลา สหกรณ์ต่างๆที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 135 สหกรณ์ (คิดเป็นร้อยละ 82.31 ของสหกรณ์ทั้งหมดในจังหวัดสงขลา) มีการเชื่อมโยง

ธุรกิจกับสหกรณ์อื่น/ ชุมนุมสหกรณ์ต่างๆ 82 สหกรณ์ ไม่มีการเชื่อมโยงธุรกิจกับ สหกรณ์อื่น/
 ชุมนุมสหกรณ์ต่างๆ 53 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 60.74 และ 39.26 ของสหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถาม
 ตามลำดับ รูปแบบการเชื่อมโยงธุรกิจที่สำคัญคือ การเชื่อมโยงธุรกิจกับชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติ 23
 สหกรณ์ การเชื่อมโยงธุรกิจกับสหกรณ์อื่นและชุมนุมสหกรณ์ภายในจังหวัด 15 สหกรณ์ และการ
 เชื่อมโยงธุรกิจกับสหกรณ์อื่นในจังหวัด 12 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 28.06 18.29 และ 14.63 ของ
 สหกรณ์ที่มีการเชื่อมโยงธุรกิจ ตามลำดับ สาเหตุที่ไม่มีการเชื่อมโยงธุรกิจกับกับสหกรณ์อื่น/ ชุมนุม
 สหกรณ์ต่างๆ ที่สำคัญคือไม่มี ธุรกิจที่เชื่อมโยง 31 สหกรณ์ ไม่รู้ว่าจะเชื่อมโยงธุรกิจอย่างไร 18
 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 58.49 และ 33.96 ของสหกรณ์ที่ไม่มีการเชื่อมโยงธุรกิจ ตามลำดับ

รูปแบบการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัดที่สหกรณ์ต้องการที่สำคัญคือ การ
 เชื่อมโยงธุรกิจโดยมีชุมนุม สหกรณ์ภายในจังหวัดเป็นศูนย์กลาง 80 สหกรณ์ ให้สหกรณ์ต่างๆ
 เชื่อมโยงธุรกิจกันเองตามความต้องการของแต่ละสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 59.26 และ 11.85 ของ
 สหกรณ์ที่ ตอบแบบสอบถาม ตามลำดับ ธุรกิจที่สหกรณ์ต้องการเชื่อมโยงกับชุมนุมสหกรณ์ภายใน
 จังหวัดที่สำคัญ คือซื้อขายสินค้า/ ผลิตกับชุมนุมฯ 16 สหกรณ์ กู้เงินและซื้อ – ขายสินค้าผลิตกับ
 ชุมนุมฯ 11 สหกรณ์ และกู้เงินจากชุมนุม 10 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.85 8.15 และ 7.41 ของ
 สหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถาม ตามลำดับ สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ได้เชื่อมโยงกับธุรกิจกับชุมนุมสหกรณ์
 ภายในจังหวัดที่สำคัญคือ ไม่มีธุรกิจที่จะเชื่อมโยง 18 สหกรณ์ ไม่รู้ว่าจะเชื่อมโยงอย่างไรและไม่มี
 ธุรกิจที่จะเชื่อมโยง 12 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 13.33 12.59 และ 8.89 ของสหกรณ์ที่สอบถาม
 ตามลำดับรูปแบบการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัด มีข้อเสนอแนะให้มีรูปแบบการ
 เชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัด โดยมีชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัดเป็นศูนย์กลางโดยทาง
 ราชการจะต้องส่งเสริมแนะนำให้ชุมนุมสหกรณ์ในระดับจังหวัด มีประสิทธิภาพในการบริหาร/
 จัดการดำเนินการทางธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่ม ลดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนให้กับสหกรณ์สมาชิก

จกกลณี ศรีประเสริฐ (2544) ได้ศึกษาเป็นการวิเคราะห์ผลการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์
 เกษตรกรและกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ตามโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและ
 บริการตลาดข้าวของสหกรณ์ เพื่อพิจารณาแนวทางการปรับปรุงการให้การสนับสนุนเงินทุน ในการ
 ดำเนินงานตามโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ให้มี
 ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร สมาชิกและสหกรณ์ภาคเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาจากแผนหรือเป้าหมายการรวบรวมข้าวแต่ละปีในการขอกู้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินได้ตามแผน โดยสามารถรวบรวมข้าวได้ เฉลี่ยปีละ 460,000 ตัน หรือ ร้อยละ 108.21 ของเป้าหมายการรวบรวมข้าวตามโครงการฯ ใช้เงินจัดสรรเพื่อรวบรวมข้าว เฉลี่ยปีละ 1,154.5 ล้านบาท สหกรณ์สามารถรวบรวมข้าวได้ มูลค่าเฉลี่ย 2,750 ล้านบาท คิดเป็น 2.61 เท่าของวงเงินที่ได้รับในการรวบรวมข้าว โครงการนี้มีส่วนช่วยเหลือเกษตรกรในการขายข้าวเปลือก โดยราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายให้กับสหกรณ์โดยเฉลี่ย จะสูงกว่าราคาข้าวที่เกษตรกรขายโดยทั่วไปเฉลี่ยตันละ ประมาณ 360 บาท

การใช้เงินกองทุนฯในโครงการเชื่อมโยงฯ ทำให้สหกรณ์มีผลกำไร เฉลี่ยปีละ 63.22 ล้านบาท เมื่อสหกรณ์มีกำไรก็ต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ อันเป็นการสร้างความมั่นคงส่วนหนึ่งของสหกรณ์

วาสนา ศุภระสร (2545) ได้ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงธุรกิจการเงินระหว่างสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ในจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและวิธีการเชื่อมโยงธุรกิจการเงินระหว่างสหกรณ์ รวมทั้งข้อดี ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์ที่ประสงค์จะดำเนินการในลักษณะเดียวกันรวมทั้งนำปัญหาอุปสรรคที่ค้นพบจากการศึกษาไปทำการวิเคราะห์ และใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในขบวนการสหกรณ์ ได้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการเงินมีความเห็นว่าการที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายการเสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของขบวนการสหกรณ์โดยให้สหกรณ์จังหวัดเชิญประธาน ผู้จัดการสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้สหกรณ์ได้มีการพบปะหารือ ผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของแต่ละสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้สหกรณ์ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านธุรกิจและสินเชื่อ เป็นนโยบายที่ดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีรูปธรรมที่ชัดเจน และมีประโยชน์ต่อขบวนการสหกรณ์ในอนาคตลักษณะการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ในจังหวัดปทุมธานี

กรณีศึกษา (2546) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานและแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจกลุ่มสตรีสหกรณ์ผู้ผลิตผ้าทอมือในจังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลการผลิตและการตลาด ศึกษาปัญหา และศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจกลุ่มสตรีสหกรณ์ผู้ผลิตทอมือในจังหวัดลำปาง

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลการผลิตและการตลาด กลุ่มสตรีสหกรณ์ผู้ผลิตผ้าทอมือในเมื่อลำปาง แต่เดิมทอผ้าตีนจกแต่เนื่องจากมีการเลียนแบบ แข่งขันด้านการตลาด และความต้องการของตลาดลดน้อยลงทำให้กลุ่มฯเปลี่ยนมาทอผ้าข้อมสีธรรมชาติ โดยใช้วัตถุดิบที่หาได้จากชุมชน คือฝ้ายที่สามารถปลูกได้ในพื้นที่ และซื้อด้ายจากร้านค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจะมีผู้สั่งซื้อเป็นผู้ออกแบบให้ และเลียนแบบจากที่อื่น การทำงานของกลุ่มมีทั้งทำรวมกันที่กลุ่มและนำไปทำที่บ้าน ด้านการตลาดมีเพียงกลุ่มเดียวที่สามารถหาตลาดต่างประเทศได้นอกนั้นมีตลาดอยู่ที่ชุมชนและภายในจังหวัด

แนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจกลุ่มสตรีสหกรณ์ผู้ผลิตผ้าทอมือในจังหวัดลำปาง จากการประเมินศักยภาพและการระดมความคิดของประธานหรือผู้นำกลุ่มสตรีสหกรณ์ผู้ผลิตทอมือในจังหวัดลำปาง ได้ให้กลุ่มที่มีศักยภาพ มากที่สุดเป็นแกนนำในการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจด้านการผลิตและการตลาด โดยการถ่ายทอดความรู้ การจัดหาวัตถุดิบ และการจัดจำหน่าย รวมถึงการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุน

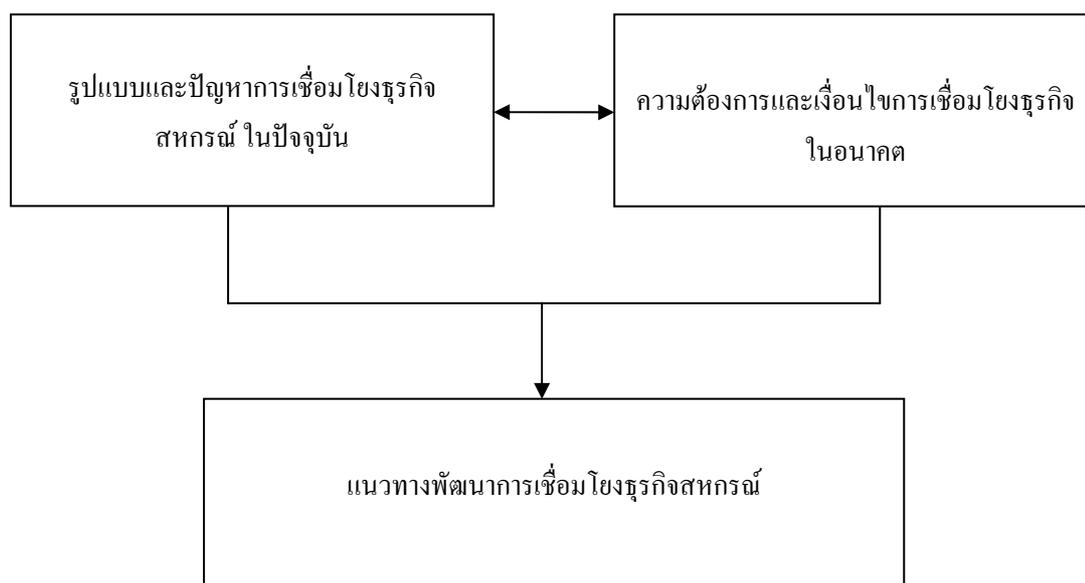
สุวิทย์ เลื่องยศลีชากุล (2546) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจด้านอาหารสัตว์ของสหกรณ์ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินธุรกิจซื้ออาหารสัตว์ของสหกรณ์รูปแบบการเชื่อมโยงธุรกิจด้านอาหารสัตว์ และปัญหาอุปสรรคการเชื่อมโยงธุรกิจด้านอาหารสัตว์ จากการศึกษาข้อมูลสถิติการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ รายงานกิจการประจำปีพบว่าสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่คือ สหกรณ์โคนมซึ่งไม่มีโรงผลิตอาหารสัตว์ จึงต้องซื้ออาหารสัตว์สำเร็จรูปจากบริษัทเอกชนทั้งหมด ส่วนสหกรณ์ที่มีโรงผลิตอาหารสัตว์จะขายอาหารสัตว์ให้กับสมาชิกสหกรณ์ การรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สหกรณ์จะขายให้กับโรงงานอาหารสัตว์ของเอกชน หรือพ่อค้าในท้องถิ่น มีการเชื่อมโยงซื้อขายข้าวโพดระหว่างสหกรณ์น้อยมาก สำหรับปัญหาอุปสรรคการเชื่อมโยงธุรกิจพบว่าสหกรณ์โคนมซื้ออาหารสัตว์สำเร็จรูปจากบริษัทเอกชนโดยตรง ไม่มีการรวมซื้อของสหกรณ์ และสหกรณ์ขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินการด้านอาหารสัตว์ เช่น เพื่อซื้ออาหารสัตว์หรือลงทุนในการก่อสร้างโรงผลิตอาหารสัตว์

สรุปการตรวจสอบผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการตรวจสอบเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยที่ค้นพบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยจากหน่วยงานราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการติดตามผลของดำเนินโครงการต่างๆ และแนวทางในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมภาคเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่ม รวมตัวกันขององค์กรเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งให้เห็นว่า การเชื่อมโยงธุรกิจเข้าด้วยกันทำให้ธุรกิจของสหกรณ์แต่ละประเภทขยายงานได้กว้างมากขึ้น และมีการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเชื่อมโยงหรือการสร้างเครือข่ายธุรกิจนั้นมีประโยชน์ และสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ดีระดับหนึ่ง เพราะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทำให้เรื่องการเชื่อมโยงธุรกิจหรือสร้างเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ เป็นที่น่าสนใจ และน่าศึกษาเพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัดฉะเชิงเทราได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ได้ต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษา ซึ่งเขียนเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ในบทนี้จะอธิบายถึงสภาพโดยทั่วไปของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ฐานะการเงินของสหกรณ์

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดฉะเชิงเทรา หรืออีกชื่อหนึ่งที่คนท้องถิ่นนิยมเรียก คือ “แปดริ้ว” คำว่า ฉะเชิงเทรา เพี้ยนมาจากคำเขมรว่า “สตรงตรง” หรือ “ฉตรงตรง” ซึ่งแปลว่า “คลองลึก” ความเห็นนี้คงอาศัยเหตุผลทางภูมิศาสตร์ด้วย เพราะเมืองฉะเชิงเทราตั้งอยู่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกง เมื่อครั้งที่ขอมยังมีอำนาจปกครองแผ่นดินนั้นอยู่ เมืองนี้เป็นเมืองหนึ่งที่อยู่ในอำนาจการปกครองของขอมมาก่อน พื้นที่บางส่วนของเมืองฉะเชิงเทราเป็นชุมชนโบราณ ในสมัยอิทธิพลของอาณาจักรลพบุรี (ขอม)

ปัจจุบันยังมีหลักฐานเป็นรอยถนนขอมตัดผ่าน อำเภอพนมสารคามตรงไปยังอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี เป็นไปได้ว่าชาวเมือง ในสมัยโบราณอาจจะเรียกชื่อแม่น้ำบางปะกง ว่า "คลองลึก" หรือ "คลองใหญ่" ตามลักษณะที่มองเห็น และด้วยอิทธิพลเขมรจึงได้เรียกแม่น้ำ เป็นภาษาเขมรว่า "ตรงตรง" หรือ "ฉตรงตรง" ครั้นเรียกกันไปนาน ๆ เสียงก็เพี้ยนกลายเป็น " ฉะเชิงเทรา" เมืองที่อยู่บนฝั่งแม่น้ำก็พลอยได้ชื่อว่า "ฉะเชิงเทรา" ได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันไป เรื่องของชื่อเมืองว่าชื่อ " ฉะเชิงเทรา" น่าจะเพี้ยนมาจาก "แสงเชรา" หรือ แสงเชา หรือ "แสงซา" อันเป็นชื่อเมืองที่สมเด็จพระบรมราชา-ธิราชเสด็จไปตีได้ตามที่พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐกล่าวไว้มากกว่า เพราะการออกเสียงใกล้เคียงกันมาก ยิ่งเมื่อประกอบกับความคิดว่า เมืองนี้ตั้งขึ้นในตอนต้นกรุงศรีอยุธยา นับเป็นเวลาที่ยี่สิบเจ็ดร้อยนาม น่าจะเป็นคำไทยหมดแล้วโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับเมืองอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลา

ใกล้เคียงกัน อย่างนนทบุรี นครไชยศรี และสาครบุรี ซึ่งล้วนแต่มีเชื้อสายไทยอิทธิพลอินเดีย ยิ่งทำให้หน้าเชื่อว่า เมืองนี้ไม่ใช่คำว่าเขมร แต่เป็นคำไทยที่เพี้ยนมาจากชื่อเมืองในพงศาวดารนี้เอง

ส่วนความเป็นมาของชื่อ "แปดริ้ว" ก็มีตำนานเล่าขานกันมาหลายกระแส บ้างก็ว่าแต่ไหนแต่ไรมา เป็นเมืองอยู่ข้างน้ำ ในลำน้ำอูมสมบูรณ์ด้วยสัตว์นานาชนิด โดยเฉพาะปลาช่อนซึ่งเป็นปลาน้ำจืดชนิดนั้น มีชุกชุม และขนาดใหญ่กว่าในท้องถิ่นอื่นๆ จนเมื่อนำมาแลเพื่อตากทำปลาแห้ง จะแลเพียงสี่ริ้ว หรือห้าริ้วตามปกติไม่ได้ แต่ต้องแลถึงแปดริ้ว เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า "แปดริ้ว ตามขนาดอันใหญ่โตของปลาช่อน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมือง นอกจากนั้นยังมีนิทานเรื่องพระรถเมรี ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นพนมสสารคาม ได้เล่าว่ายักษ์ได้ฆ่านางสิบสองแล้วลากศพไปยังทำน้ำ ในบริเวณที่เป็นคลอง "ท่าลาด" แล้วฆ่าเหล่าศพออกเป็นชิ้น ๆ รวมแปดริ้ว แล้วทิ้งลอยไปตามลำน้ำท่าลาด ริ้วเนื้อริ้วหนังของนางสิบสองลอยออกมาข้างแม่น้ำบางปะกง ไปจนถึงฉะเชิงเทรา เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า "แปดริ้ว"

สำหรับข้อสันนิษฐานการตั้งเมืองฉะเชิงเทรา ได้ปรากฏเป็นครั้งแรก ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) ฉะเชิงเทราได้รับบทบาทสำคัญในการปกครองในฐานะหัวเมืองชั้นใน หรือเมืองจัตวา ที่อยู่ใกล้ราชธานีของประเทศ เช่นเดียวกับชลบุรี ราชบุรี ปราจีนบุรี นครนายก เป็นต้น

สำหรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ได้ปรากฏชัดเจน ในคราวสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงเตรียมการที่จะยกทัพไปตีเมืองเขมร เมื่อ พ.ศ. 2136 และใช้เมืองฉะเชิงเทราเป็นที่รวบรวมไพร่พล ขุมกำลังและแหล่งเสบียงสำคัญที่มีหน้าที่แจกจ่ายเสบียงให้แก่กองทัพ และในปี 2310 ซึ่งเป็นปีที่กรุงศรีอยุธยาที่ล่มแล้ว หมายจะไปช่องสุ่มกำลังที่เมืองจันทบุรี เพื่อกอบกู้ชาติไทย ทักไทยถูกพม่าติดตามมาดักที่บริเวณปากน้ำโจ้โล้ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองฉะเชิงเทราในขณะนั้น จึงเกิดปะทะกันขึ้น แต่ด้วยชัยภูมิเป็นเมืองที่เหมาะสมแก่การทำสงครามของโจร พระยากำแพงเพชรจึงสามารถตีทัพพม่าแตกพ่าย และเดินทัพต่อไปได้

นอกจากนี้ฉะเชิงเทรายังถูกใช้เป็นเส้นทางหนึ่งในการเดินทัพเข้าโจมตีพม่าที่เมืองธนบุรี และที่อยุธยา ในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3 ฉะเชิงเทรา เป็น "เมืองหน้าด่าน " คราวเมื่อญวนเกิดฮึกเหิม จะแย่งชิงอำนาจในการปกครองเขมร (2376-2390) ในปี 2377 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายที่ว่าการเมืองฉะเชิงเทรา เดิมที่ตั้งอยู่ปากน้ำโจ้โล้ มาสร้างกำแพงเมือง

ใหม่ที่บ้านท่าไข่ เมืองฉะเชิงเทรา ซิดกับลำน้ำบางปะกง เพื่อป้องกันศัตรู ปกป้องเมืองหลวง และเป็นเครื่องแสดงอาณาเขตของเมืองที่ชัดเจน เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์

ในการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว "ฉะเชิงเทรา" ได้รวมเข้าเป็นหนึ่งในมณฑลปราจีน ในปี พ.ศ. 2435 ร่วมกับเมืองปราจีนบุรี นครนายก พนมสารคาม มีลำน้ำบางปะกง เป็นลำน้ำสายหลัก และเมืองบางละมุงเพิ่มเข้าไปด้วย ฉะเชิงเทราจึงกลายเป็นที่ว่าการมณฑล ตั้งแต่นั้นมาจวบจนย่างเข้าสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2475 การปกครองระบบ "เทศภิบาล" ยุติลง และเริ่มมีการใช้พระราชบัญญัติ ว่าด้วย "ระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475" มีการกระจายอำนาจส่วนกลาง สู่ส่วนภูมิภาค คำว่า เมือง จึงได้เปลี่ยนเป็น "จังหวัด" มี "ผู้ว่าราชการจังหวัด" เป็นผู้ปกครองเมือง และในปี พ.ศ. 2495 ซึ่งเป็นปีที่มีการตั้งภาคครั้งสุดท้ายของไทย ฉะเชิงเทรา ก็ได้รับเลือกเป็นสถานที่ตั้งภาค มีเขตความรับผิดชอบ 8 จังหวัด ซึ่งนับเป็นบทบาทสำคัญทางประวัติศาสตร์ การปกครองของจังหวัด ฉะเชิงเทรา

ที่ตั้ง

จังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของประเทศไทย บริเวณกลุ่มแม่น้ำบางปะกงอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13-33 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101-127 องศาตะวันออก มีพื้นที่ 5,351 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,344,375 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.8 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียง

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดนครนายกและจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี และอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร และจังหวัด ปทุมธานี

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง เฉลี่ย 69.42 เมตร สามารถจำแนกความแตกต่างตามความสูงของพื้นที่เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. บริเวณที่ราบลุ่ม แม่น้ำบางปะกงและที่ราบทั่วไป ส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัด อันประกอบไปด้วย อำเภอเมือง, บางน้ำเปรี้ยว, บ้านโพธิ์, บางคล้า, บางปะกง, แปลงยาว, ราชสาส์น และบางส่วนของอำเภอนมสารคาม ทั้งนี้ ใน 5 อำเภอตั้งที่กล่าว มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านก่อนออกสู่อ่าวไทย โดยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 12 กิโลเมตร พื้นที่บริเวณที่ราบประมาณ 1.25 ล้านไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม คือ การทำนา ทำสวนผลไม้ยืนต้นมาเป็นเวลานาน

2. บริเวณพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกงและที่ราบลูกฟูกคลื่นลอนลาด เป็นพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกงมีความสูง ลักษณะเป็นดินตะกอนทับถมมาเป็นเวลานาน ตามแม่น้ำบางปะกงไหลผ่าน ความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 4-20 เมตร โดยมีพื้นที่ประมาณ 360,250 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่จะอยู่ในเขตอำเภอนมสารคามและราชสาส์น บางส่วนของอำเภอบางคล้า กิ่งอำเภอคลองเขื่อน อำเภอเมืองและอำเภอบ้านโพธิ์

3. บริเวณที่ราบสูงและเขตภูเขาทางด้านตะวันออก บริเวณนี้จะมี ความสูงเฉลี่ยระหว่าง 100-200 เมตร เป็นพื้นที่ราบสลับกับภูเขา มีป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร สภาพดินเหมาะแก่การทำไร่ แต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นดินร่วนปนทรายและดินลูกรัง จะอยู่ในเขตอำเภอสนามชัยเขตและบางส่วนของอำเภอท่าตะเกียบ นมสารคาม และ แปลงยาวจะครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.785 ล้านไร่

ภูมิอากาศ

สภาพอากาศ ลักษณะภูมิอากาศภายในจังหวัดแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล ได้แก่

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ด้วยลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านลักษณะอากาศจะมีเมฆเป็นส่วนมากกับมีฝน ฝนจะตกหนักบริเวณเทือกเขาด้านอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอท่าตะเกียบ โดยมีฝนตกมากที่สุดในเดือนสิงหาคม 251 วัตได้ 252.3 มม. โดยมีฝนตก 21

ฤดูหนาว ประมาณเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ โดยมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ลักษณะอากาศท้องฟ้าโปร่ง กับมีหมอกบ้างบางวัน อากาศเย็นและแห้ง อุณหภูมิต่ำสุด เฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2541 เท่ากับ 20.4 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงและลมฝ่ายใต้พัดผ่าน ลักษณะอากาศจะร้อนอบอ้าวทั่วไป อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.9 องศาเซลเซียส ในเดือนมีนาคม ปี 2541

การเมืองการปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 93 ตำบล 853 หมู่บ้าน 22 เทศบาล 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 90 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 1 สภาตำบล

ประชากร

ประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 รวมทั้งสิ้น 636,323 คน เป็นชาย 315,526 คน หญิง 320,797 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวน 142,606 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีจำนวน 80,481 คน และอำเภอบางปะกง มีจำนวน 78,315 คน สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 364 คน/ตร.กม. รองลงมา ได้แก่ อำเภอบางปะกง 304 คน/ตร.กม. อำเภอบ้านโพธิ์ 209 คน/ตร.กม.

เศรษฐกิจ

1. การเกษตรกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัด คิดเป็นมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาทต่อปี ผลผลิตที่สร้างชื่อให้กับจังหวัด ด้านกสิกรรม ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน มะม่วง มะพร้าวและหมาก เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ สามารถผลิตไข่ไก่ ได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ สุกร ก็มีการเลี้ยงมาก เป็นอันดับสองของประเทศรองจากจังหวัดนครปฐม ส่วนด้านการประมง มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ คือ กุ้งกุลาดำ ปลาน้ำจืด และปลาน้ำกร่อย

ระบบการเกษตรในจังหวัดฉะเชิงเทรา เกษตรกรมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ เนื่องจากพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล และมีน้ำไหลผ่านก่อนเข้าสู่อ่าวไทย มักจะประสบปัญหาน้ำเค็มจากทะเลหนุน ไหลย้อนเข้ามาในแม่น้ำบางปะกง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เดือนมิถุนายน และปัญหาน้ำท่วมของน้ำหลากที่ไหลสู่ลุ่มแม่น้ำบางปะกง ในเดือนกันยายน-เดือนตุลาคม แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสามารถเรียนรู้วิทยาการแผนใหม่ และมีการปรับปรุง นำเทคโนโลยีภาคการเกษตรมาพัฒนาการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ จึงสามารถเพิ่มผลผลิต และมีการส่งออกไปต่างประเทศ

2. การปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีทั้งการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้และบริโภค ได้แก่ โค กระบือ เป็ด ไก่ ห่าน สุกร แพะ แกะ แต่ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา การเลี้ยงสัตว์บางประเภทจะเป็นอาชีพที่สำคัญรองจากการกสิกรรม มีเกษตรกรบางพื้นที่ประกอบการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลักและ

อาชีพรอง โดยจะเป็นอาชีพที่ควบคู่ไปกับการเพาะปลูก เช่น มีการเลี้ยงสุกร ควบคู่ไปกับการปลูกพืชผัก การเลี้ยงเป็ด และไก่ จะควบคู่ไปกับการเลี้ยงปลา ประกอบกับจังหวัดฉะเชิงเทรา มีปัจจัยเอื้ออำนวยส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ กล่าวคือ

ทำเลที่ตั้งที่สะดวกต่อตลาดและวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ คือ ใกล้เคียงสถานที่ผลิตวัตถุดิบทางพืชผลการเกษตร ใกล้เคียงแหล่งจำหน่าย ตลาดกรุงเทพฯ และปริมณฑล การเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ มีการเลี้ยงไก่มาก และผลิตไข่ไก่ได้มากที่สุด เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ประมาณปีละ 1,188 ล้านฟอง และการเลี้ยงสุกร ประมาณ 5.118 ล้านตัว

3. การอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาการผลิตที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดมากเป็นอันดับหนึ่งคือ สาขาอุตสาหกรรม การจัดตั้งและขยายโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา เนื่องจากตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม กล่าวคืออยู่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการลงทุนทางด้านโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่มาช้านานแล้ว อีกทั้งรัฐบาลมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก Eastern Sea Board ซึ่งมีการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อขนส่งสินค้าออกและนำเข้า พร้อมกับตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมที่จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี ประกอบกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังเป็นประตูเชื่อมระหว่างภาคตะวันออกไปสู่ทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัจจุบันจังหวัดฉะเชิงเทราได้รับอิทธิพลการขยายตัวของสังคมเมือง และการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลต่อการจ้างแรงงานมาก อีกประการหนึ่ง มีการลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องหนัง พลาสติก ชิ้นส่วนอุปกรณ์รถยนต์ การแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

สภาพสังคม

สถานการณ์แรงงาน สถิติผู้สมัครงานทั้งสิ้น 1,382 คน เป็นชาย 625 คน (45.22 %) หญิง 757 คน (54.78 %) จำนวนผู้สมัครงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 84.76 เมื่อเทียบกับปีก่อน ตำแหน่งงานว่างรวมทั้งสิ้น 5,722 ตำแหน่ง เป็นชาย 2,740 ตำแหน่ง (47.89 %) หญิง 2,395 ตำแหน่ง (41.86 %) ไม่ระบุเพศ 587 ตำแหน่ง (10.26 %) ตำแหน่งงานว่างลดลงร้อยละ 22.23 จากปีที่แล้ว การบรรจุงานรวมทั้งสิ้น 485 ตำแหน่ง เป็นชาย 246 คน (50.72 %) หญิง 239 คน (49.28 %) การบรรจุงานเพิ่มขึ้นร้อยละ

ละ 14.66 จากปีที่แล้ว โดยมีการบรรจุงานร้อยละ 35.09 ของผู้สมัครงาน และร้อยละ 8.48 ของตำแหน่งงานว่าง

การศึกษา

มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 519 แห่ง มีครู/อาจารย์ 7,075 คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา 146,408 คน ซึ่งอัตราส่วนครู/อาจารย์ นิสิต นักศึกษาเป็น 1 : 20 โดยแยกการศึกษาออกเป็น 2 ระบบ ดังนี้

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน มีสถานศึกษา 398 แห่ง ครู/อาจารย์ 6,773 คน นักเรียน นิสิต นักศึกษา 136,682 คน คิดเป็นอัตราส่วนครู/อาจารย์/นักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็น 1 : 20

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีสถานจัดการเรียนการสอน 121 แห่ง ครู/อาจารย์ 302 คน นักเรียน นักศึกษา 9,726 คน คิดเป็นอัตราส่วนครู/อาจารย์/นักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็น 1 : 32 ที่มา : สنج.ศึกษาธิการจังหวัด ปีการศึกษา 2541 จากข้อมูล จปฐ.ปี 2541 พบว่า จังหวัดฉะเชิงเทรามีเด็กในชนบทอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับที่สำรวจ 43,110 คน ได้เข้าเรียน 43,075 คน (99.9 %) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนดไว้ (กำหนด 100 %) และมีเด็กจบการศึกษาภาคบังคับ 8,526 คน ได้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษา 8,179 คน (95.9 %) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (กำหนด 98 %) และจากข้อมูลการสำมะโนประชากรและการเคหะ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2513,2523,2533 พบว่าประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มอ่านออกเขียนได้มากขึ้น โดยเพิ่มจากร้อยละ 83.76 (204,300 คน) ในปี 2513 และเป็นร้อยละ 96.01 (362,635 คน) ในปี 2533 ในขณะที่มีผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ร้อยละ 3.99 (15,061 คน)

ส่วนระดับการศึกษาของอายุ 6 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.81 (205,810 คน) ในปี 2513 เป็นร้อยละ 91.91 (347,119 คน) ในปี 2533 โดยประชากรส่วนใหญ่ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่มีแนวโน้มว่าประชากรจะมีการศึกษาสูงขึ้นในปี 2533 ประชากรได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ร้อยละ 6.66 (23,130 คน) ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 24.22 (84,059 คน) ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 69.12 (239,930 คน) รวมทั้งไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 6.97 (26,316 คน)

พืชเศรษฐกิจของจังหวัด

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีการเพาะปลูกมาก 3 ชนิด ได้แก่

1. มันสำปะหลัง จากสถิติการเพาะปลูกปี 2538 - 2541 พบว่า ปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกและปริมาณ ผลผลิตเพิ่มขึ้น ในช่วงปี 2538 - 2540 แต่กลับลดลงในปี 2541 ซึ่งผลิตได้จำนวน 890,805 ตัน ลดลงจากปี 2540 เป็นจำนวน 124,928 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.29 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2541 เป็นจำนวน 267,268 ไร่ ลดลงจากปี 2540 เป็นจำนวน 132,273 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 33.11

2. อ้อย จากสถิติการเพาะปลูกปี 2538 - 2541 พบว่า ปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิต มีปริมาณเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกัน ปริมาณผลผลิตในปี 2541 ผลิตได้จำนวน 753,543 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2540 เป็นจำนวน 95,354 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.49 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2541 เป็นจำนวน 99,284 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2540 เป็นจำนวน 14,724 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 17.41

3. ข้าวนาปี จากสถิติการเพาะปลูกปี 2538 - 2541 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง ในช่วงปี 2538- 2540 และกลับเพิ่มขึ้นในปี 2541 ซึ่งผลิตได้จำนวน 492,687 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2540 เป็นจำนวน 151,068 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.22 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2541 เป็นจำนวน 868,962 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2540 เป็นจำนวน 17,716 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.08

การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดินทางการเกษตร

การใช้พื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ทั้งหมด 3,344,375 ไร่ จากข้อมูลปี 2536 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร 1,848,428 ไร่ (55.27 %) พื้นที่ป่าไม้ (ที่มีสภาพเป็นป่า) 746,719 ไร่ (22.33 %) ที่เหลือเป็นพื้นที่ไม่ได้จำแนก 749,228 ไร่ (22.40 %)

การถือครองที่ดินทางการเกษตร ส่วนใหญ่พื้นที่เกษตร เป็นของเกษตรกรเอง 971,355 ไร่ (52.55 %) และยังเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองโดยสมบูรณ์ (ไม่ได้จ้าง/ขายฝาก) 854,065 ไร่ (46.20 %) ได้จ้าง/ขายฝากไว้แล้ว 117,290 ไร่ (6.35 %) ที่เหลือเป็นพื้นที่ของคนอื่น 877,073 ไร่ (47.45 %) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่าผู้อื่น 554,536 ไร่ (30.00 %)

การออกเอกสารสิทธิปี 2541 มีพื้นที่ออกเอกสารสิทธิแล้ว 2,086,087 ไร่ (62.38 % ของพื้นที่จังหวัด) เป็นเอกสารสิทธิประเภทโฉนด 1,878,478 ไร่ (90.05 % ของพื้นที่ออกเอกสารสิทธิ) และเป็นเอกสารสิทธิอื่น (น.ส.3 ก. , น.ส.3 และใบจอง) 207,609 ไร่ (9.95 % ของพื้นที่ออกเอกสารสิทธิ)

สาธารณูปโภค

1. ไฟฟ้า จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนการไฟฟ้าทั้งหมด 15 แห่ง กระแสไฟฟ้าที่ใช้ทั้งสิ้น 1,469,484,819 หน่วย เพิ่มขึ้นจากปี 2540 จำนวน 29,497,486 หน่วย และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 126,042 ราย เพิ่มขึ้น 10,268 ราย
2. โทรศัพท์ จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น 29,440 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่า 17,983 เลขหมาย ในจำนวนนี้บ้านเป็นประเภทของผู้เช่าที่เช่าเลขหมายมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ธุรกิจ ราชการ สาธารณะ และ ท.ศ.ท. ตามลำดับ และจำนวนหมายเลขที่มีผู้เช่าต่อประชากรพันคน คิดเป็นอัตราส่วน 28.26
3. ถนน จังหวัดฉะเชิงเทรามีระยะทางถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทและกรมโยธาธิการ รวมทั้งสิ้น 717.746 กม. เป็นถนนในความรับผิดชอบของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท 384.838 กม. และกรมโยธาธิการ 332.908 กม. ถนนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง 585.382 (81.56 %) นอกนั้นเป็นถนนลูกรัง 111.133 กม. (15.48 %) และคอนกรีต 21.231 กม. (2.96 %)
4. แหล่งน้ำ
  - 4.1 น้ำอุปโภคบริโภค ปี 2541 จังหวัดฉะเชิงเทรามีประชากรในเขตเมือง (เทศบาล, สุขาภิบาล) 130,697 คน และในเขตชนบท 505,626 คน ความต้องการน้ำกินน้ำใช้ในเขตเมืองและชนบทประมาณ 26,792,885 ลิตร และ 25,281,300 ลิตร ตามลำดับ
  - 4.2 น้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดฉะเชิงเทราใช้เพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว 983 บ่อ บ่อสาธารณะ 854 บ่อ (จากข้อมูล กชช. 2 ค ปี 2539) และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ 25 แห่ง สระ 1,681 แห่ง ฝายส่วนตัว 14 แห่ง และคลองชลประทานส่งน้ำ 419 แห่ง ซึ่งประชาชนมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเหล่านี้ในฤดูแล้ง 8,549 ครัวเรือน ในพื้นที่ 406,597 ไร่
  - 4.3 ระบบน้ำประปา
    - 4.3.1 จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนหมู่บ้านที่มีน้ำประปาใช้ 115 หมู่บ้าน ไม่มีน้ำประปาใช้ 597 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.2 , 83.8 ของหมู่บ้านทั้งหมด ตามลำดับ (จากข้อมูล กชช. 2 ค ปี 2539)

4.3.2 ประปาในเขตเมืองปี 2541 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนที่ทำการประปา 4 แห่ง ซึ่งจำหน่ายน้ำในเขตเทศบาล 2 เขต จำนวนประชากร 51,645 คน และจำหน่ายน้ำในเขตสุขาภิบาล 10 เขต จำนวนประชากร 53,372 คน มีผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 29,451 ราย เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1,886 ราย ปริมาณน้ำผลิต 17,169,545 ลบ.ม. ปริมาณน้ำจำหน่าย 11,321,051 ลบ.ม. ปริมาณน้ำสูญเสียร้อยละ 34.06

4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำบางปะกง มีแม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง 762 สาย ซึ่งในจำนวนนี้มีที่ใช้งานได้ในฤดูแล้ง 745 สาย มีหนองบึง 167 แห่ง มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 166 แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ 9 แห่ง มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้งทั้ง 9 แห่ง และอื่น ๆ 179 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 178 แห่ง (ข้อมูลแหล่งน้ำระดับหมู่บ้านปี 2535 กองประสานการพัฒนาชนบท สศช.)

4.5 แหล่งน้ำชลประทาน แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัด ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการขนาดเล็ก ที่สร้างเสร็จแล้ว ถึงสิ้นปีงบประมาณ 2540 รวม 91 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 56.17 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 927,915 ไร่ หรือร้อยละ 50.20 ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด 1,848,428 ไร่ ในปี 2536

โครงการขนาดใหญ่และขนาดกลางเป็นงานส่งน้ำและบำรุงรักษา ลักษณะอาคารส่วนใหญ่เป็นประตูระบายน้ำ และคลองส่งน้ำ

4.6 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2541 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในจังหวัดฉะเชิงเทราแล้ว จำนวน 3 สถานี พื้นที่โครงการ 7,600 ไร่ เพื่อประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม และขจัดปัญหาความแห้งแล้งของพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน (บริษัท ยูโนเต็ค คอมมูนิเคชั่นอินดัสตรี จำกัด (มหาชน), 2548)

อำเภอเมือง

ข้อมูลทั่วไป

อำเภอเมืองมีพื้นที่ทั้งหมด 375 ตร.กม. มีสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นอากาศร้อน และแม่น้ำบางปะกงเป็นทรัพยากรที่สำคัญ

การปกครอง มีตำบล 18 แห่ง, หมู่บ้าน 187 แห่ง, เทศบาล 2 แห่ง และองค์การบริหารตำบล 18 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ อาชีพหลัก ได้แก่ ทำนาข้าว ทำสวน และทำนาถั่ว มีธนาคาร 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพธนาคาร และธนาคารกรุงไทย และมีห้างสรรพสินค้า 2 แห่ง

ด้านสังคม โรงเรียนมัธยม ได้แก่ โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ โทร.0-3851-3814, โรงเรียนคัคครุณี โทร.0-3851-2548

ด้านประชากร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นรวม 100,683 คน เป็นประชากรชาย 49,475 คน และประชากรหญิง 51,208 คน และมีความหนาแน่นของประชากร 269 คน/ตร.กม.

ด้านการเกษตร และอุตสาหกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ มะม่วง มะพร้าว น้ำหอม และมีโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท ยูนิริเวอร์ จำกัด ต.คลองอุดมชลจร อ.เมือง จ.ระยอง และบริษัท อัลฟาเทคโนโลยี จำกัด ต.บางเตย อ.เมือง จ.ระยอง (กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2548)

สินค้าพื้นเมือง

กล้วยแปรรูป ผลิตโดยกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารจากกล้วย ตั้งอยู่เลขที่ 36 หมู่ 4 ตำบลบางคา อำเภอราชสาสน์ แปรรูปกล้วยเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น กล้วยกรอบอบเนย กล้วยแผ่นอบ กล้วยกรอบรสป่าปริก้าหรือรสบาบีคิว ข้าวเกรียบกล้วย น้ำพริกเผากกล้วย เป็นต้น โทร. 0 1455 1861 ประเภทขนมหวาน ได้แก่ กระจ่างสารท ขนมน้ำเปียะ ขนมหาก ประเภทผลิตผลจากการเกษตร ได้แก่ มะม่วงพันธุ์ต่างๆ ข้าวหอมมะลิ ไข่ไก่ กุ้งสด มะพร้าว น้ำหอม ขนมหาก ขนมหวานต่างๆ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายทั่วไปในจังหวัดระยอง ผลิตภัณฑ์ของเหลือโรงงาน 56 หมู่ 13 บ้านคลองขุดใหม่ ตำบลท่าไข่ จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากลวดทองเหลืองสาน เช่น แจกั้น ตะกร้า กล้องทิวชู่ ที่ใส่แชมเปญ เขียงเทียน ของชำร่วย เป็นต้น โทร. 0 3851 3857, 0 1939 9942 ผลิตภัณฑ์ประดิษฐ์จากไม้ เศษกระดูกและเขาสัตว์ หมู่บ้านกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากไม้และเขาสัตว์ หมู่ 3 ตำบลคลองนครเนื่องเขต ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับและเครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้ ประกอบด้วยกระดูก เขาสัตว์ และไม้ นำมาประกอบกันเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น กีบติดผม ปิ่นประดับผม สร้อยคอ กำไล ต่างหู ตะเกียบ สบอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0 3884 7307, 0 3859 2678

การเดินทาง

รถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (ถนนกำแพงเพชร 2) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ บริษัท ฉะเชิงเทรา ขนส่ง จำกัด โทร 0 2936 4041, 0 9748 1349 ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที (ใช้เส้นทางมอเตอร์เวย์) วันธรรมดามีรถออกตั้งแต่เวลา 06.00-17.30 น. เสาร์-อาทิตย์ 06.00-18.00 น. สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สถานีขนส่งสายเหนือ (ถนนกำแพงเพชร 2) โทร. 0 2936 2852-66 ต่อ 311, 442 นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางจากสถานีขนส่งสายตะวันออก(เอกมัย) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ บริษัท ฉะเชิงเทรา ขนส่ง จำกัด โทร. 0 2712 1018, 0 9749 1336 มีรถออกตั้งแต่เวลา 05.00-21.30 น. หรือสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สถานีขนส่งสายตะวันออก(เอกมัย) โทร. 0 2391 2504 หรือ สถานีขนส่งจังหวัดฉะเชิงเทรา โทร. 0 3851 4482

รถไฟ มีบริการรถไฟออกจากสถานีหัวลำโพง ไปฉะเชิงเทราทุกวัน วันละ 11 ขบวน เที่ยวแรก 05.55 น. – เที่ยวสุดท้าย 18.25 น. ค่าโดยสาร 13 บาท สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 1690, 0 2220 4334, 0 2220 4444 หรือ สถานีรถไฟฉะเชิงเทรา โทร. 0 3851 1007 หรือเว็บไซต์ www.railway.co.th

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้ 3 เส้นทาง คือ

1. จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 304 (กรุงเทพฯ - มินบุรี - ฉะเชิงเทรา) ระยะทาง 75 กิโลเมตร
2. จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 34 (ถนนสายบางนา – ตราด) จากนั้นเลี้ยวเข้าทางหลวงหมายเลข 314 (บางปะกง – ฉะเชิงเทรา) ระยะทาง 90 กิโลเมตร
3. จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 3 (ผ่านสมุทรปราการ - บางปะกง) จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 314 ระยะทาง 100 กิโลเมตร

กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์

กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์ทั้ง 6 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์โคนมและ

การเกษตรแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด และ สหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด ดำเนินการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

ด้านธุรกิจการรับฝากเงิน มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 3 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด และสหกรณ์ โคนมและการเกษตรแปดริ้ว มีเงินรับฝากทั้งหมดเป็นเงิน 49,569,837.18 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 8,261,639.53 บาท การรับฝากเงินของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีค่าต่ำสุดคือ 595,729.55 บาท ส่วนสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ 48,246,472.66 บาท (ตารางที่ 1)

ด้านธุรกิจการให้เงินกู้ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 4 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์ โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์ให้กู้เป็นเงินทั้งหมด 109,087,051.00 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 18,181,175.17 บาท การให้เงินกู้ของสหกรณ์ โคนมและการเกษตรแปดริ้วมีค่าต่ำสุดคือ 560,000.00 บาท ส่วนสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ 103,307,460.00 บาท (ตารางที่ 1)

ด้านธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 5 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์ โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์มียอดจำหน่ายสินค้า 119,041,370.24 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 19,840,228.37 บาท การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด มีค่าต่ำสุดคือ 230,117.00 บาท ส่วนสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ 63,189,852.87 บาท (ตารางที่ 1)

ด้านธุรกิจการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 3 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด สหกรณ์มีผลการดำเนินการรวมเท่ากับ 6,031,418.31 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,005,236.39 บาท การรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด มีค่าต่ำสุดคือ 11,500.00 บาท ส่วนสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ 4,024,655.50 บาท (ตารางที่ 1)

**ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปี
บัญชี 2547**

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	การรับฝากเงิน	การให้เงินกู้	จัดหาสินค้าฯ	รวบรวมฯ	แปรรูป	รวม
สกป.เมือง ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	595,729.55	3,567,176.00	2,492,658.00	-	-	6,655,563.55
สกก.เมืองแปดริ้ว จำกัด ^{2/}	48,246,472.66	103,307,460.00	63,189,852.87	-	-	214,743,785.53
สก.ปศุสัตว์และ สัตว์น้ำ ^{3/}	-	-	230,117.00	4,024,655.50	4,262,404.50	8,517,177.00
สก.โคนมและ การเกษตรแปดริ้ว ^{4/}	727,634.97	560,000.00	607,830.00	-	-	1,895,464.97
สกต. ธกส ฉะเชิง เทรา จำกัด ^{5/}	-	1,652,415.00	52,520,912.37	1,995,262.81	-	56,168,590.18
สหกรณ์ไทย ผลิตผล จำกัด ^{6/}	-	-	-	11,500.00	11,500.00	23,000.00
รวม	49,569,837.18	109,087,051.00	119,041,370.24	6,031,418.31	4,273,904.50	288,003,581.23
ค่าเฉลี่ย	8,261,639.53	18,181,175.17	19,840,228.37	1,005,236.39	712,317.42	48,000,596.87
ค่าต่ำสุด	595,729.55	560,000.00	230,117.00	11,500.00	11,500.00	23,000.00
ค่าสูงสุด	48,246,472.66	103,307,460.00	63,189,852.87	4,024,655.50	4,262,404.50	219,017,690.03

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด, 2547

ด้านธุรกิจการแปรรูปของสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 2 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด สหกรณ์มีผลการดำเนินงานรวมเท่ากับ 4,273,904.50 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 712,317.42 บาท การแปรรูป

ของสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด มีค่าต่ำสุดคือ 11,500.00 บาท ส่วนสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำ-
ละเชิงเตรา จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ 4,262,404.50 บาท (ตารางที่ 1)

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดละเชิงเตรา ในรอบปีบัญชี
2547 มีการดำเนินธุรกิจทั้งหมด 288,003,581.23 บาท ซึ่งเฉลี่ยรวมเท่ากับ 48,000,596.87 บาท และมี
ค่าต่ำสุดรวมทั้งหมด 23,000.00 บาท ค่าสูงสุด 219,017,690.03 บาท (ตารางที่ 1)

กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
ละเชิงเตรา ในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์ทั้ง 9 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครุชะเชิงเตรา
จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจละเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองละเชิงเตรา,
สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์,
สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดละเชิงเตรา,
สหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏละเชิงเตรา จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชั้น โย
ยูนิเวอร์แซล อิเล็กทริก จำกัด ได้ดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านธุรกิจการรับฝากเงิน มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 7 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ออม-
ทรัพย์ครุชะเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจละเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อน
ครู จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์, สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหาร
ราบที่ 11 จำกัด, สหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏละเชิงเตรา จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์
พนักงานบริษัทชั้น โย ยูนิเวอร์แซล ซึ่งสหกรณ์มีเงินรับฝากเป็นเงินทั้งหมด 288,679,429.55 บาท
เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 32,075,492.17 บาท การรับฝากเงินของ สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด
มีค่าต่ำสุดคือ 2,649,417.00 บาท ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ครุชะเชิงเตรา จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ
219,447,775.18 บาท การให้เงินกู้ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด มีค่าต่ำสุดคือ
13,862,290.00 บาท ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ครุชะเชิงเตรา จำกัด มีเงินฝากมากที่สุดคือ
1,854,822,850.00 บาท (ตารางที่ 2)

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
ละเชิงเตรา ในรอบปีบัญชี 2547 มีการดำเนินธุรกิจทั้งหมด 2,531,366,026.55 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อ
สหกรณ์เท่ากับ 281,262,891.84 บาท และมีค่าต่ำสุดรวมทั้งหมด 16,511,707.00 บาท ค่าสูงสุด
2,074,270,625.18 บาท (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	การรับฝากเงิน	การให้เงินกู้	รวม
สอ.ครุฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	219,447,775.18	1,854,822,850.00	2,074,270,625.18
สอ.ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด ^{2/}	8,349,662.13	92,634,032.00	100,983,694.13
สอ.โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ^{3/}	-	64,616,150.00	64,616,150.00
สค.ยูเนียนเพื่อนครู จำกัด ^{4/}	2,649,417.00	13,862,290.00	16,511,707.00
สอ.กองพันทหารช่างที่ 2 รักษา พระองค์ ^{5/}	5,288,749.63	34,045,045.00	39,333,794.63
สอ.กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด ^{6/}	4,413,866.31	41,511,000.00	45,924,866.31
สอ.สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ^{7/}	-	90,167,590.00	90,167,590.00
สค. สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ^{8/}	17,124,451.64	18,894,700.00	36,019,151.64
สอ.พนักงานบริษัทชาน โย ยูนิเวอร์ แซล ^{9/}	31,405,507.66	32,132,940.00	63,538,447.66
รวม	288,679,429.55	2,242,686,597.00	2,531,366,026.55
ค่าเฉลี่ย	32,075,492.17	249,187,399.67	281,262,891.84
ค่าต่ำสุด	2,649,417.00	13,862,290.00	16,511,707.00
ค่าสูงสุด	219,447,775.18	1,854,822,850.00	2,074,270,625.18

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, 2547

^{7/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2547

^{8/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{9/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชาน โย ยูนิเวอร์แซลอีเล็คทริก จำกัด,
2547

กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า

การดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์ทั้ง 4 สหกรณ์ ได้แก่ ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, ร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด, ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด และร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ด้านธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 4 สหกรณ์ สหกรณ์มียอดจำหน่ายสินค้า 41,716,379.87 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 10,429,094.97 บาท การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรามีน้อยสุดคือ 2,005,989.50 บาท และร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรามีค่าสูงสุดคือ 31,278,040.00 บาท (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)		
สหกรณ์	จัดหาสินค้า	รวม
ร้านสก.สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา ^{1/}	6,037,702.29	6,037,702.29
ร้านสก.วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ^{2/}	2,394,648.08	2,394,648.08
ร้านสก.วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ^{3/}	2,005,989.50	2,005,989.50
ร้านสก.โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ^{4/}	31,278,040.00	31,278,040.00
รวม	41,716,379.87	41,716,379.87
ค่าเฉลี่ย	10,429,094.97	10,429,094.97
ค่าต่ำสุด	2,005,989.50	2,005,989.50
ค่าสูงสุด	31,278,040.00	31,278,040.00

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

กิจกรรมและผลการดำเนินงานของสหกรณ์บริการ

การดำเนินงานของสหกรณ์บริการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547 ซึ่งมีเพียง 1 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทราด้านธุรกิจการรับฝากเงินมี สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 1 สหกรณ์ มีเงินรับฝากคงเหลือเป็นเงิน 121,630.00 บาท

ด้านธุรกิจการให้เงินกู้ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้ทั้งหมด 1 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา สหกรณ์ให้กู้เป็นเงินทั้งหมด 1,033,900.00 บาท และมีการดำเนินธุรกิจทั้งหมด เท่ากับ 1,155,530.00 บาท

ฐานะทางการเงิน

ทุนของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร 6 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, สหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด, สหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด และสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด ได้ใช้เงินทุนเรือนหุ้นเพื่อการดำเนินงานภายในสหกรณ์ นอกจากทุนเรือนหุ้นแล้ว ก็มีทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับและกำไรสุทธิประจำปีหรือการจัดสรร

ในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 67,695,350.00 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 11,282,558.33 บาท ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 199,730.00 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 54,004,760.00 บาท (ตารางที่ 4)

ด้านทุนสำรองมีทั้งหมด 27,284,467.17 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 4,547,411.20 บาท ทุนสำรองของสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 155,191.21 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 24,313,972.47 บาท (ตารางที่ 4)

ด้านทุนสะสมอื่นๆ รวมทั้งหมด 7,213,857.80 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,202,309.63 บาท ทุนสะสมอื่นๆ ของสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ

40,434.00 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 5,040,426.92 บาท (ตารางที่ 4)

ด้านกำไรสุทธิทั้งสิ้นจำนวน 6,118,425.47 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,019,737.58 บาท กำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 318,868.12 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีกำไรสุทธิมากที่สุดคือ 6,474,928.32 บาท (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ทุนของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	ทุนเรือนหุ้น	ทุนสำรอง	ทุนอื่น ๆ	กำไรสุทธิ	รวมทุน ของสหกรณ์
สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	1,617,570.00	383,418.88	89,938.25	- 318,868.12	1,772,059.01
สกก.เมืองแปดริ้ว จำกัด ^{2/}	54,004,760.00	24,313,972.47	5,040,426.92	6,474,928.32	89,834,087.71
สก.ปศุสัตว์และสัตว์น้ำ- ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	199,730.00	-	1,426,921.01	- 304,627.90	1,322,023.11
สหกรณ์โคนมและการเกษตร- แปดริ้ว จำกัด ^{4/}	529,280.00	155,191.21	40,434.00	13,448.58	738,353.79
สกต.ชกส.ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{5/}	11,338,760.00	2,431,884.61	616,137.62	253,544.59	14,640,326.82
สหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด ^{6/}	5,250.00	-	-	-	5,250.00
รวม	67,695,350.00	27,284,467.17	7,213,857.80	6,118,425.47	108,312,100.44
ค่าเฉลี่ย	11,282,558.33	4,547,411.20	1,202,309.63	1,019,737.58	18,052,016.74
ค่าต่ำสุด	199,730.00	155,191.21	40,434.00	- 318,868.12	5,250.00
ค่าสูงสุด	54,004,760.00	24,313,972.47	5,040,426.92	6,474,928.32	89,834,087.71

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ชกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด, 2547

ในการดำเนินธุรกิจมีทุนทั้งหมดเท่ากับ 108,312,100.44 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 18,052,016.74 บาท โดยการรวมทุนของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 5,250.00 บาท ขณะที่ มีทุนมากที่สุดเท่ากับ 89,834,087.71 บาท (ตารางที่ 4)

หนี้สินของสหกรณ์

ในปี 2547 สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น 148,422,968.70 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อ สหกรณ์เท่ากับ 24,737,161.45 บาท หนี้สินของสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2,743.48 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีหนี้สินดังกล่าวมากที่สุดคือ 139,141,959.04 บาท (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 หนี้สินของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547
(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้อื่น	รวม หนี้สิน
สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	4,436,207.88	157,764.77	4,593,972.65
สกก.เมืองแปดริ้ว จำกัด ^{2/}	139,141,959.04	3,968,707.71	143,110,666.75
สก.ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	59,934.00	128,550.00	188,484.00
สหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด ^{4/}	838,434.69	-	838,434.69
สกต.ชกส.ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{5/}	3,943,689.61	681,705.00	4,625,394.61
สหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด ^{6/}	2,743.48	-	2,743.48
รวม	148,422,968.70	4,936,727.48	153,359,696.18
ค่าเฉลี่ย	24,737,161.45	822,787.91	25,559,949.36
ค่าต่ำสุด	2,743.48	128,550.00	2,743.48
ค่าสูงสุด	139,141,959.04	3,968,707.71	143,110,666.75

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ชกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด, 2547

ด้านหนี้สินอื่นๆ มีทั้งหมด 4,936,727.48 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 822,787.91 บาท หนี้สินของสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 128,550.00 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีหนี้สินมากที่สุดคือ 3,968,707.71 บาท (ตารางที่ 5)

สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินรวมทั้งหมดเท่ากับ 153,359,696.18 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 25,559,949.36 บาท โดยรวมหนี้สินของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 2,743.48 บาท ขณะที่ มีหนี้สินมากที่สุดเท่ากับ 143,110,666.75 บาท (ตารางที่ 5)

สินทรัพย์ของสหกรณ์

เงินทุนและหนี้สินทั้งหมดของสหกรณ์รวมกันเท่ากับสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ซึ่ง ณ สิ้นปี 2547 มีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียน 196,794,805.09 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 32,799,134.18 บาท สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 7,993.48 บาท ขณะที่ สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากที่สุดคือ 171,259,608.07 บาท (ตารางที่ 6)

ด้านสินทรัพย์อื่น 64,877,021.53 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 10,812,836.92 บาท สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินเมืองจะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 168,057.18 บาท ขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีสินทรัพย์ดังกล่าวมากที่สุดคือ 61,685,176.39 บาท (ตารางที่ 6)

ในการดำเนินธุรกิจมีสินทรัพย์ทั้งหมดเท่ากับ 261,671,796.62 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 43,611,966.10 บาท โดยรวมสินทรัพย์ของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 7,993.48 บาท และมีสินทรัพย์มากที่สุดเท่ากับ 232,944,784.46 บาท จากจำนวนสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนที่กล่าวถึงนี้ชี้ให้เห็นว่า สถานภาพทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสิ้นปีบัญชี ณ 2547 มีหนี้สินค่อนข้างสูง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	สินทรัพย์ หมุนเวียน	สินทรัพย์อื่น	รวม สินทรัพย์
สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	6,197,974.48	168,057.18	6,366,031.66
สกก.เมืองแปดริ้ว จำกัด ^{2/}	171,259,608.07	61,685,176.39	232,944,754.46
สก.ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	301,440.60	1,209,066.51	1,510,507.11
สหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด ^{4/}	1,082,240.67	494,547.81	1,576,788.48
สกต.ชกส.ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{5/}	17,945,547.79	1,320,173.64	19,265,721.43
สหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด ^{6/}	7,993.48	-	7,993.48
รวม	196,794,805.09	64,877,021.53	261,671,796.62
ค่าเฉลี่ย	32,799,134.18	10,812,836.92	7,993.48
ค่าต่ำสุด	7,993.48	168,057.18	176,050.66

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ชกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด, 2547

ทุนของสหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์สหกรณ์ร้านค้ามีทั้งหมด 4 สหกรณ์ ได้แก่ ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, ร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด, ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด และร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ใช้เงินทุนเรือนหุ้นเพื่อการดำเนินงานภายในสหกรณ์ นอกจากทุนเรือนหุ้นแล้ว ก็มีทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับและกำไรสุทธิประจำปีรอการจัดสรร ซึ่งในรอบปีบัญชี 2547

สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 3,189,500.00 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 797,375.00 บาท ทุนเรือนหุ้นของร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 87,000.00 บาท

ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 2,667,100.00 บาท (ตารางที่ 7)

ด้านทุนสำรองมีทั้งหมด 4,146,905.38 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,036,726.35 บาท ทุนสำรองของร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 262,768.98 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 1,982,573.64 บาท (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ทุนของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	ทุนเรือนหุ้น	ทุนสำรอง	ทุนอื่น ๆ	กำไรสุทธิ	รวมทุน ของสหกรณ์
ร้านสก.สถาบันราชภัฏ ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	87,000.00	1,982,573.64	977,013.85	45,830.05	3,092,417.55
ร้านสก.วิทยาลัยอาชีวะ ศึกษาฉะเชิงเทรา ^{2/}	94,500.00	1,039,227.38	350,773.30	232,920.27	1,717,420.95
ร้านสก.วิทยาลัยเทคนิค ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	340,900.00	862,335.38	215,996.25	267,761.32	1,686,992.95
ร้านสก.โรงพยาบาล เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{4/}	2,667,100.00	262,768.98	1,438,639.00	1,962,861.77	6,331,369.75
รวม	3,189,500.00	4,146,905.38	2,982,422.40	2,509,373.41	12,828,201.20
ค่าเฉลี่ย	797,375.00	1,036,726.35	745,605.60	627,343.35	3,207,050.30
ค่าต่ำสุด	87,000.00	262,768.98	215,996.25	45,830.05	1,686,992.95
ค่าสูงสุด	2,667,100.00	1,982,573.64	1,438,639.00	1,962,861.77	6,331,369.75

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวะฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

ด้านทุนสะสมต่างๆ รวม 2,982,422.40 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 745,605.60 บาท ทุนสะสมของร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 215,996.25 บาท

ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 1,438,639.00 บาท (ตารางที่ 7)

ด้านกำไรสุทธิทั้งสิ้นจำนวน 2,509,373.41 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 627,343.35 บาท กำไรสุทธิของร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 45,830.05 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีกำไรสุทธิมากที่สุดคือ 1,962,861.77 บาท (ตารางที่ 7)

ในการดำเนินธุรกิจมีทุนทั้งหมด 12,828,201.20 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 3,207,050.30 บาท โดยรวมทุนของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 1,686,992.95 บาท ขณะที่มีทุนมากที่สุดเท่ากับ 6,331,369.75 บาท (ตารางที่ 7)

หนี้สินของสหกรณ์

สหกรณ์ร้านค้ามีหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น 2,101,992.40 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 525,498.10 บาท หนี้สินของร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 351,631.39 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีหนี้สินดังกล่าวมากที่สุดคือ 994,791.06 บาท (ตารางที่ 8)

ด้านหนี้สินอื่นๆ มีทั้งหมด 261,312.2 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 65,328.05 บาท หนี้สินของร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 41,784.00 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีหนี้สินมากที่สุดคือ 131,740.00 บาท (ตารางที่ 8)

ในการดำเนินธุรกิจนี้มีหนี้สินทั้งหมด 2,363,304.91 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 590,826.23 บาท โดยรวมหนี้สินของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 381,746.49 บาท ขณะที่หนี้สินมากที่สุดเท่ากับ 1,126,531.06 บาท (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 หนี้สินของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้ อื่น	รวม หนี้สิน
ร้านสก.สถาบันราชภัฏระยอง จำกัด ^{1/}	351,631.39	87,788.21	439,419.90
ร้านสก.วิทยาลัยอาชีวศึกษาระยอง ^{2/}	381,746.49	-	381,746.49
ร้านสก.วิทยาลัยเทคนิคระยอง จำกัด ^{3/}	373,823.46	41,784.00	415,607.46
ร้านสก.โรงพยาบาลเมืองระยอง จำกัด ^{4/}	994,791.06	131,740.00	1,126,531.06
รวม	2,101,992.40	261,312.21	2,363,304.91
ค่าเฉลี่ย	525,498.10	65,328.05	590,826.23
ค่าต่ำสุด	351,631.39	41,784.00	381,746.49
ค่าสูงสุด	994,791.06	131,740.00	1,126,531.06

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏระยอง จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาระยอง จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคระยอง จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองระยอง จำกัด, 2547

สินทรัพย์ของสหกรณ์

เงินทุนและหนี้สินทั้งหมดของสหกรณ์รวมกันเท่ากับสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ซึ่ง ณ สิ้นปี 2547 มีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียน 14,168,982.60 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 3,542,245.65 บาท สินทรัพย์หมุนเวียนของร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคระยอง จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2,016,072.33 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองระยอง จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากที่สุดคือ 6,758,680.68 บาท (ตารางที่ 9)

ด้านสินทรัพย์อื่นมีทั้งสิ้น 1,020,523.21 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 255,130.80 บาท สินทรัพย์ของร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคระยอง จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 86,528.08 บาท ขณะที่ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองระยอง จำกัด มีสินทรัพย์ดังกล่าวมากที่สุดคือ 699,220.13 บาท (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 สิ้นทรัพย์ของสหกรณ์ร้านค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	สิ้นทรัพย์ หมุนเวียน	สิ้นทรัพย์อื่น	รวม สิ้นทรัพย์
ร้านสก.สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	3,371,346.27	160,490.88	3,531,837.15
ร้านสก.วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ^{2/}	2,022,883.32	74,284.12	2,099,167.44
ร้านสก.วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	2,016,072.33	86,528.08	2,102,600.41
ร้านสก.โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{4/}	6,758,680.68	699,220.13	7,457,900.81
รวม	14,168,982.60	1,020,523.21	15,191,505.81
ค่าเฉลี่ย	3,542,245.65	255,130.80	3,797,876.45
ค่าต่ำสุด	2,016,072.33	74,284.12	2,099,167.44
ค่าสูงสุด	6,758,680.68	699,220.13	7,457,900.81

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

ในการดำเนินธุรกิจนี้มีสิ้นทรัพย์รวม 15,191,505.81 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 3,797,876.45 บาท โดยรวมสิ้นทรัพย์ของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 15,191,505.81 บาท และมีสิ้นทรัพย์มากที่สุดเท่ากับ 7,457,900.81 บาท (ตารางที่ 9)

ทุนของสหกรณ์บริการ

สหกรณ์บริการ 1 สหกรณ์ คือ สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด ใช้เงินทุนเรือนหุ้นเพื่อการดำเนินงานภายในสหกรณ์ นอกจากทุนเรือนหุ้นแล้ว ก็มีทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อ บังคับ และกำไรสุทธิประจำปีรอการจัดสรร

ซึ่งในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นทั้งหมดและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 721,900.00 บาท ทุนสำรองและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 34,809.07 บาท มีทุนสะสมต่างๆ และเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 22,755.00 บาท และมีกำไรสุทธิประจำปีทั้งสิ้นและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 16,255.06 บาท มีทุนในการดำเนินธุรกิจทั้งหมดและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 795,719.13 บาท

หนี้สินของสหกรณ์

สหกรณ์บริการรถสามล้อจะเชิงเตรา จำกัด มีหนี้สินหมุนเวียนและมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 398,274.50 บาท ซึ่งไม่มีหนี้สินจากแหล่งอื่นๆ

สินทรัพย์ของสหกรณ์

เงินทุนและหนี้สินทั้งหมดของสหกรณ์รวมกันเท่ากับสินทรัพย์รวมของสหกรณ์บริการรถสามล้อจะเชิงเตรา จำกัด ซึ่ง ณ สิ้นปี 2547 มีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,122,167.47 บาท สินทรัพย์อื่นและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 71,826.16 บาท มีสินทรัพย์รวมและเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,193,993.63 บาท

ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ 9 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจะเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองจะเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดจะเชิงเตรา จำกัด, สหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏจะเชิงเตรา จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชั้น โย ยูนิเวอร์แซล อีเล็กทริค จำกัด

ในรอบปีบัญชี 2547 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 1,218,552,832.50 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 135,394,759.17 บาท ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏจะเชิงเตรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 12,207,290.00 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะเชิงเตรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 824,883,780.00 บาท (ตารางที่ 10)

ด้านทุนสำรอง 93,745,589.40 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 10,416,176.60 บาท ทุนสำรองของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏจะเชิงเตรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 115,114.00 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะเชิงเตรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 68,567,762.98 บาท (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	ทุนเรือนหุ้น	ทุนสำรอง	ทุนอื่น ๆ	กำไรสุทธิ	รวมทุน ของสหกรณ์
สอ.ครูฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	824,883,780.00	68,567,762.98	4,274,633.00	49,825,376.44	947,551,552.42
สอ.ตำรวจ จำกัด ^{2/}	94,756,750.00	6,859,882.71	146,708.76	5,754,698.83	107,518,040.30
สอ.โรงพยาบาลเมือง ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	80,980,560.00	3,740,498.59	1,535,252.09	4,556,290.38	90,812,601.06
สอ.ยูเนียนเพื่อนครูจำกัด ^{4/}	23,907,602.50	1,914,226.93	797,557.73	2,509,585.92	29,128,973.08
สอ.กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด ^{5/}	30,134,080.00	2,502,517.60	492,990.97	1,968,776.93	35,098,365.50
สอ.กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด ^{6/}	22,248,990.00	1,528,963.64	65,903.32	1,558,003.73	25,401,860.69
สอ.สาธารณสุขจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{7/}	97,752,270.00	3,483,335.97	138,386.50	4,703,930.91	106,077,923.38
สอ.ยูเนียนสถาบันราชภัฏ ฉะเชิงเทรา จำกัด ^{8/}	12,207,290.00	115,114.00	735,157.16	477,091.52	12,801,215.32
สอ.พนักงานบริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล อิลีคทริก จำกัด ^{9/}	31,681,510.00	5,033,286.98	1,157,606.50	1,772,663.20	39,645,066.68
รวม	1,218,552,832.50	93,745,589.40	9,344,196.03	73,126,417.86	1,394,035,598.43
ค่าเฉลี่ย	135,394,759.17	10,416,176.60	1,038,244.00	8,125,157.54	154,892,844.27
ค่าต่ำสุด	12,207,290.00	115,114.00	65,903.32	477,091.52	12,865,398.84
ค่าสูงสุด	824,883,780.00	68,567,762.98	4,274,633.00	49,825,376.44	947,551,552.42

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, 2547

^{7/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2547

^{8/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{9/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชันโย ยูนิเวอร์แซลอิลีคทริก จำกัด,
2547

ด้านทุนสะสมต่างๆ รวม 9,344,196.03 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 1,038,244.00 บาท ทุนสะสมของสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 65,903.32 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีทุนดังกล่าวมากที่สุดคือ 4,274,633.00 บาท (ตารางที่ 10)

ด้านมีกำไรสุทธิประจำปีทั้งสิ้นจำนวน 73,126,417.86 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 8,125,157.54 บาท กำไรสุทธิของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 477,091.52 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีกำไรสุทธิมากที่สุดคือ 49,825,376.44 บาท (ตารางที่ 10)

ในการดำเนินธุรกิจมีทุนทั้งสิ้น 1,394,035,598.43 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 154,892,844.27 บาท โดยรวมทุนของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 12,865,398.84 บาท ขณะที่ มีทุนมากที่สุดเท่ากับ 947,551,552.42 บาท (ตารางที่ 10)

หนี้สินของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์มีหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น 768,674,520.55 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 85,408,280.06 บาท หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 500.00 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีหนี้สินดังกล่าวมากที่สุดคือ 651,242,506.37 บาท (ตารางที่ 11)

ด้านหนี้สินอื่นๆ มีทั้งสิ้น 8,190,051.54 บาท ซึ่งเฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 910,005.73 บาท หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 1,87,880.00 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีหนี้สินมากที่สุดคือ 6,708,645.62 บาท (ตารางที่ 11)

ในการดำเนินธุรกิจมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 776,864,572.02 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 86,318,285.78 บาท โดยรวมหนี้สินของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 109,180.00 บาท ขณะที่ หนี้สินมากที่สุดเท่ากับ 657,951,151.99 บาท (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 หนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี
2547

(หน่วย : บาท)

สหกรณ์	หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้อื่น	รวม หนี้สิน
สอ.ครุฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	651,242,506.37	6,708,645.62	657,951,151.99
สอ.ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด ^{2/}	41,152,579.98	158,312.83	41,310,892.81
สอ.โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	500.00	187,380.00	187,880.00
สอ.ยูเนียนเพื่อนครู จำกัด ^{4/}	7,037,061.50	581,706.25	7,618,767.75
สอ.กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด ^{5/}	8,033,338.90	108,680.00	8,142,018.90
สอ.กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด ^{6/}	9,817,481.13	-	9,817,481.13
สอ.สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด ^{7/}	4,668,726.00	114,740.00	4,783,466.00
สอ.ยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ^{8/}	18,739,960.07	330,586.84	19,070,546.84
สอ.พนักงานบริษัทชนโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริก จำกัด ^{9/}	27,982,366.60	-	27,982,366.60
รวม	768,674,520.55	8,190,051.54	776,864,572.02
ค่าเฉลี่ย	85,408,280.06	910,005.73	86,318,285.78
ค่าต่ำสุด	500.00	108,680.00	108,880.00
ค่าสูงสุด	651,242,506.37	6,708,645.62	657,951,151.99

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, 2547

^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์, 2547

^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, 2547

^{7/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2547

^{8/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{9/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชนโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริก จำกัด,

2547

สินทรัพย์ของสหกรณ์

ในปี 2547 มีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียน 499,395,185.16 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 55,488,353.91 บาท สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 10,377,600.36 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากที่สุดคือ 291,243,748.54 บาท และในด้านสินทรัพย์อื่นมีทั้งสิ้น 1,686,890,885.36 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 187,432,320.60 บาท สินทรัพย์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 12,141,982.07 บาท ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด มีสินทรัพย์ดังกล่าวมากที่สุดคือ 1,314,258,955.87 บาท (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 สินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรอบปีบัญชี 2547

สหกรณ์	สินทรัพย์ หมุนเวียน	สินทรัพย์อื่น	รวม
			สินทรัพย์
สอ.ครูฉะเชิงเทรา จำกัด ^{1/}	291,243,748.54	1,314,258,955.87	1,605,502,704.41
สอ.ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด ^{2/}	51,676,540.38	97,152,392.73	148,828,933.11
สอ.โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ^{3/}	23,038,240.74	67,962,140.32	91,000,481.06
สค.ยูเนียนเพื่อนครู จำกัด ^{4/}	17,095,315.86	35,038,424.97	36,747,740.83
สอ.กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด ^{5/}	11,053,384.22	32,187,000.18	43,240,384.40
สอ.กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด ^{6/}	10,377,600.36	24,841,741.46	35,219,341.82
สอ.สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด ^{7/}	29,958,952.72	80,902,436.66	110,861,389.38
สค.ยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ^{8/}	19,729,780.16	12,141,982.07	31,871,762.23
สอ.พนักงานบริษัทชั้นโย ยูนิเวอร์แซล อิเล็กทริก จำกัด ^{9/}	45,221,622.18	22,405,811.10	67,627,433.28
รวม	499,395,185.16	1,686,890,885.36	2,170,900,170.52
ค่าเฉลี่ย	55,488,353.91	187,432,320.60	241,211,130.06
ค่าต่ำสุด	10,377,600.36	12,141,982.07	31,871,762.23
ค่าสูงสุด	291,243,748.54	1,314,258,955.87	1,605,502,704.41

ที่มา: ^{1/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{2/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547

^{3/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา, 2547

^{4/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด, 2547

- ที่มา: ^{5/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์, 2547
^{6/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด, 2547
^{7/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2547
^{8/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด, 2547
^{9/} รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชันโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริก จำกัด, 2547

ในการดำเนินธุรกิจมีสินทรัพย์รวม 2,170,900,170.52 บาท เฉลี่ยต่อสหกรณ์เท่ากับ 241,211,130.06 บาท โดยรวมสินทรัพย์ของสหกรณ์ที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 31,871,762.23 บาท และมีสินทรัพย์มากที่สุดเท่ากับ 1,605,502,704.41 บาท (ตารางที่ 12)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงการเชื่อมโยงธุรกิจในปัจจุบันของสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อให้ทราบถึง กิจกรรมที่มีการเชื่อมโยงฯ สาเหตุ วิธีการ และประโยชน์ของการเชื่อมโยงฯ เพื่อชี้ว่า สถานภาพปัจจุบันของการเชื่อมโยงฯของสหกรณ์มีลักษณะเป็นอย่างไร จากนั้นจะศึกษาถึงความ ต้องการเชื่อมโยงฯในอนาคตของสหกรณ์เพื่อให้ทราบความต้องการ และเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดความร่วมมือในอนาคต

การเชื่อมโยงธุรกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน

การเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสหกรณ์นั้นมีมานานแล้ว อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมสหกรณ์มีนโยบายส่งเสริมให้ร่วมมือกันสร้างเครือข่าย พันธมิตรทางธุรกิจระหว่างสหกรณ์ขึ้นตามหลักสหกรณ์ โดยจัดทำโครงการเสริมสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงธุรกิจและสินเชื่อของของขบวนการสหกรณ์ โดยผลักดันให้มีการประชุม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารจัดการธุรกิจสหกรณ์ ตลอดจนแนะนำการเสริม- สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ การจัดประชุมจะจัดขึ้นที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ฉะเชิงเทรา เดือนละครั้งซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะแจ้งให้แต่ละสหกรณ์ทราบถึงกำหนดวาระ การประชุม และวันประชุมเป็นคราวๆไป

จากการศึกษาพบว่า ในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 20 สหกรณ์และมีการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ 14 สหกรณ์ โดยแยกประเภทของธุรกิจได้ 3 ประเภท ได้แก่ การเชื่อมโยงธุรกิจด้านการรับฝากเงิน การเชื่อมโยงธุรกิจด้านการกู้ยืมเงิน และการ เชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย

การเชื่อมโยงธุรกิจด้านการรับฝากเงิน

สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินโดยการจับคู่ทาง ธุรกิจ ในรอบปี 2547 จำนวน 6 คู่ เป็นจำนวนเงิน 52,100,000 บาท (ตารางที่ 17) ซึ่งในการจับคู่ทาง

ธุรกิจจะพบว่า เป็นการจับคู่ธุรกิจภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 1 คู่ ส่วนอีก 2 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจภายในจังหวัด และอีก 3 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจข้ามขอบเขตของจังหวัด โดยมีรายละเอียดการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินดังนี้

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้ฝากเงินไว้กับสหกรณ์การเกษตรบ้านโพธิ์ จำกัด เป็นเงิน 2,000,000บาท ฝากสหกรณ์บ้านเขตลาดเป็นเงิน 200,000 บาท และฝากกับสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา เป็นเงิน 8,000,000 บาท (ตารางที่ 13) โดยจะได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 4 บาทต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัดจ่ายให้กับผู้ฝาก (ร้อยละ3)และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ0.75) ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 7-8) ที่สหกรณ์การเกษตรบ้านโพธิ์ สหกรณ์การเกษตรบ้านเขตลาด จำกัด และสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด ต้องจ่ายในการกู้จากสถาบันการเงิน

ตารางที่ 13 การเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สหกรณ์ผู้ฝาก	สหกรณ์ผู้รับฝาก	ปริมาณธุรกิจ (บาท)
สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	สหกรณ์การเกษตรบ้านโพธิ์ จำกัด	2,000,000
	สหกรณ์การเกษตรบ้านเขตลาด จำกัด	200,000
	สหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด	8,000,000
สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด	3,300,000
ร้านสหกรณ์ราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์เครดิตยูเนียนราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด	1,600,000
สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน ชันโย	ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด	37,000,000
รวมทั้งหมด		52,100,000

หมายเหตุ: อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1-4 ต่อปี

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว เริ่มฝากเงินกับสหกรณ์อื่นเมื่อปี 2545 ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ สหกรณ์นี้ สามารถระดมเงินจากสมาชิกได้จำนวนมากและมากกว่าความต้องการของสหกรณ์ ทำให้เงินสิ้นระบบซึ่งเกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ขณะเดียวกันสหกรณ์แห่งอื่นที่ขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้แจ้งความประสงค์เข้ามาจึงเกิดความร่วมมือกันขึ้นในสภาพความเป็นจริงสหกรณ์สามารถนำเงินที่เกินความต้องการดังกล่าวไปฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นได้ แต่ด้วยแนวความคิดที่ว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงตัดสินใจเลือกใช้วิธีการฝากเงินไว้กับสหกรณ์อื่นแทนการฝากไว้กับสถาบันการเงิน

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากการประสานงานเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้นแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายให้ความเห็นชอบในการดำเนินการได้แล้วจึงจะเริ่มดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

นอกเหนือจากประโยชน์ในเรื่องของการร่วมมือช่วยเหลือกันตามหลักการของสหกรณ์แล้ว สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ยังได้ผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย(ร้อยละ4)ที่คุ้มกับการการรับฝากเงินมาจากสมาชิก (ร้อยละ3) ซึ่งอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวนี้สหกรณ์ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์(ร้อยละ0.75)ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรบ้านโพธิ์ สหกรณ์การเกษตรบ้านเขาสลาด จำกัด และสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด ได้รับเงินไปใช้หมุนเวียนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ(ร้อยละ4) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7.5- 9) สหกรณ์ได้ประโยชน์ในรูปของอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าถึงร้อยละ3.5-5 บาท ทำให้ทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้ฝาก และรับฝาก) ได้รับประโยชน์ร่วมกัน เกิดความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด ได้ฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นจำนวนเงิน 300,000 บาท มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.75 และฝากในรูปตัวสัญญาใช้เงิน เป็นจำนวนเงิน 3,000,000 บาท โดยมีเงื่อนไข อัตราดอกเบี้ย 2.5 มีระยะเวลา 1 ปี โดยอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวได้รับผลตอบแทนสูงกว่าที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งดอกเบี้ยเงินฝากขณะนั้นเพียงร้อยละ 0.75 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแล้วสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนสูงกว่า ร้อยละ 1 และ ร้อยละ 1.75 บาท ตามลำดับ

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด เริ่มฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์ฯ ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 ฝากจำนวน 5,000 บาท ส่วนตัวสัญญาใช้เงินเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 สาเหตุที่ฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย เนื่องจากสหกรณ์เกิดปัญหาเงินสิ้นระบบ จากการที่สหกรณ์ระดมเงินฝากจากสมาชิกไว้จำนวนมากจะทำให้สหกรณ์มีรายจ่ายซึ่งอยู่ในรูปของดอกเบี้ย โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากขณะนั้นเท่ากับร้อยละ 3 บาท ทำให้สหกรณ์จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการฝากเงินและซื้อตัวสัญญาใช้เงินกับชุมนุมสหกรณ์ฯ เพื่อระบายเงินฝากจากผู้ฝาก แม้สหกรณ์ต้องขาดทุนในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่น้อยกว่าร้อยละ 0.50 บาทที่สหกรณ์ต้องจ่ายให้กับสมาชิก สหกรณ์ได้ให้เหตุผลว่าการฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์ฯ นั้นได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 2.5 บาท นั้นได้รับผลตอบแทนสูงกว่าที่ได้รับจากสถาบันการเงินอื่นซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพียงร้อยละ 0.75–1.25 บาท ในการที่สหกรณ์ตัดสินใจฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์ฯ เพราะสหกรณ์เชื่อถือในการบริหารงานของชุมนุมสหกรณ์มากกว่าสถาบันการเงินอื่น นอกจากนั้นยังสามารถเปิดวงเงิน โอดีไว้กับชุมนุมสหกรณ์ฯ เพื่อใช้ในยามฉุกเฉินได้ด้วย

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากการประชุมของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด มีนโยบายให้สหกรณ์ที่มีเงินสิ้นระบบสามารถนำเงินมาฝากกับชุมนุมสหกรณ์ฯ ได้ สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครูนั้นมีความประสงค์ในการฝากเงินจึงจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการ

กิจกรรมทางการเงินดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วจึงดำเนินการได้ ในการฝากเงิน นั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ฯสามารถได้ทันทีไม่จำเป็นต้องมีการประชุมขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการของชุมนุมสหกรณ์ฯในการรับฝากเงิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด สามารถระบายเงินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เงินฝากสมาชิก) ซึ่งได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย และนอกจากนั้นยังสามารถเบิกเงินเกินบัญชีจากชุมนุมสหกรณ์ในยามฉุกเฉินได้ แต่สหกรณ์ไม่ได้พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว เนื่องจากสหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้กับสมาชิก ร้อยละ 3 แต่สหกรณ์รับดอกเบี้ยจากชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย เพียงอัตราร้อยละ 1.75 และ 2.75 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วผลตอบแทนดังกล่าว ไม่คุ้มกับรายจ่ายที่สหกรณ์ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับสมาชิก แต่ในขณะที่อัตรดอกเบี้ยดังกล่าวนี้ ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าที่ได้จากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งขณะนั้นอัตรดอกเบี้ยเงินฝากเพียงร้อยละ 0.75 บาท

ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ได้ฝากเงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด เป็นจำนวนเงิน 1,600,000 บาท เป็นเงินออมทรัพย์ปกติมีอัตรดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 บาทต่อปี โดยฝากประจำทุกวันเป็นจำนวนเงิน 5,000 – 6,000 บาท ซึ่งอัตรดอกเบี้ยดังกล่าวสูงกว่าที่ได้จากธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 0.75)

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด เริ่มฝากเงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด มาตั้งแต่ปี 2537 เกิดจากเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน เนื่องจากสถานที่ของสำนักงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด อยู่ติดกันกับร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ในดำเนินการฝาก - ถอนเงินสามารถติดต่อกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนฯ ได้ทันที และนอกจากนั้นยังถือว่าเป็นความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ ตามหลักของสหกรณ์

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เป็นการฝากเงินแบบปกติเหมือนการนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยในแต่ละวัน สหกรณ์จะประมวลผลจำนวนเงินจากเครื่องเก็บเงิน ณ จุดที่ชำระเงิน โดยในจำนวนเงินการฝากแต่ละวันจะกำหนดจากยอดขายในแต่ละวันให้มีเงินเหลือในเครื่อง ไม่เกินจำนวนเงิน 1,500 บาท นอกนั้นจะนำไปฝากกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏยะเชิงเทรา

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

นอกเหนือจากความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ตามหลักสหกรณ์แล้วสหกรณ์ยังได้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 1.25 ที่ค้ำกว่านำเงินไปฝากสถาบันการเงินอื่นซึ่งมีอัตรดอกเบี้ยเพียงร้อยละ 0.75 และนอกจากนั้นยังมีประโยชน์ในเรื่องของความสะดวกและปลอดภัยในการฝากถอนเงินเนื่องจากสถานที่สหกรณ์อยู่ใกล้กัน

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริก

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริก ได้ฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 37 ล้านบาท ระยะเวลาฝาก 4 ปี อัตรดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตรดอกเบี้ยเงินฝากที่สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริกจ่ายให้กับสมาชิก (ร้อยละ 3) ในขณะเดียวกันถ้าถอนก่อนกำหนดจะถูกปรับให้อัตรดอกเบี้ยเท่ากับดอกเบี้ยออมทรัพย์ทั่วไป (ร้อยละ 1.75) จากอัตรดอกเบี้ยที่กล่าวมานั้น สหกรณ์ได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยที่สูงกว่าได้จากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งขณะนั้นอัตรดอกเบี้ยเพียง ร้อยละ 0.75 บาท

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

ในการฝากเงินกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากสหกรณ์แห่งนี้รับฝากเงินของสมาชิกไว้จำนวนมาก ทำให้เงินสิ้นระบบซึ่งเกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงต้องนำเงินจำนวนดังกล่าวไปหาประโยชน์ ซึ่งการฝากเงินไว้กับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ก็เป็นวิธีการหนึ่ง

ที่ดำเนินการอยู่ หากสหกรณ์ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ได้รับผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.75 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของชุมนุมสหกรณ์ฯ ร้อยละ 4 บาท นั้นอัตราดอกเบี้ยของชุมนุมสหกรณ์ฯ ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ถึงร้อยละ 3.25 บาท

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

โดยเริ่มจากการสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานชั้น โยฯมีความประสงค์ในการเพิ่มรายได้จึงดำเนินการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว จากนั้นยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ตามระเบียบของสหกรณ์ไปที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ในการฝากเงินนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานชั้น โยฯเป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ฯสามารถได้ทันทีไม่จำเป็นต้องมีการประชุมขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการของชุมนุมสหกรณ์ฯในการรับฝากเงินดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

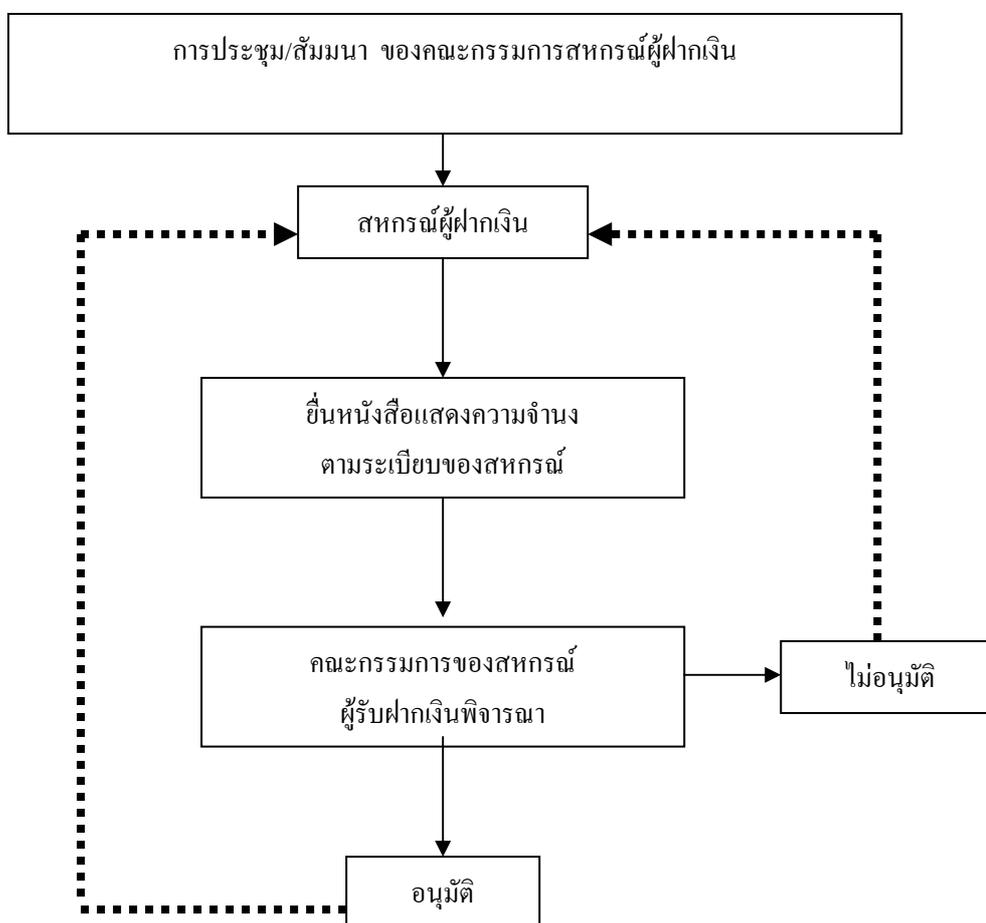
สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัท ชั้น โย ยูนิเวอร์แซล อีเล็คทริค ได้รับผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย(ร้อยละ4)ที่คุ้มกับการรับฝากเงินมาจากสมาชิก (ร้อยละ3) และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้รับจากธนาคารพาณิชย์(ร้อยละ 0.75)ในขณะเดียวกันชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯได้รับเงินไปใช้ในการทำธุรกิจได้ในระยะเวลาถึง 4 ปี ทำให้ทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้ฝาก และผู้รับฝาก)ได้รับประโยชน์ร่วมกัน และเกิดความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

โดยสรุปแล้วการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินของสหกรณ์ในอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา มีสาเหตุจากเหตุผลเชิงเศรษฐกิจและเชิงหลักการพอๆกัน โดย 2 ใน 4 สหกรณ์เชื่อมโยงกันเนื่องจากเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจและหลักการ อย่างไรก็ตาม 1 สหกรณ์เชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจอย่างเดียว อีก 1 สหกรณ์เชื่อมโยงโดยใช้เหตุผลเชิงหลักการอย่างเดียว (ตารางที่ 14) เหตุผลเชิงเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ บางสหกรณ์มีเงินทุนมากเกินความต้องการในการดำเนินธุรกิจของตนเอง ขณะที่บางสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ขนาดเล็ก มีเงินทุนไม่เพียงพอจึงมีการช่วยเหลือกัน โดยสหกรณ์ที่มีเงินเหลือนำเงินไปฝากสหกรณ์ที่ต้องการเงิน(เงินขาด) ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน คือ เป็นการสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์หนึ่ง และลดค่าใช้จ่ายให้กับอีกสหกรณ์หนึ่ง นอกจากนี้ในบางกรณีการฝากเงินยังเป็นแหล่งที่มาของเครดิต คือ เมื่อฝากแล้วจะได้รับวงเงินเบิกเงินเกินบัญชีในยามฉุกเฉินได้ สำหรับเหตุผลเชิงหลักการสหกรณ์ คือ การดำเนินกิจกรรมทางการเงินระหว่าง

สหกรณ์บางครั้งเกิดจากความต้องการดำเนินการตามหลักการของสหกรณ์ที่ว่าด้วยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขบวนการสหกรณ์

วิธีการเชื่อมโยงดังกล่าว เริ่มจากสหกรณ์หนึ่งแจ้งความประสงค์ขอความร่วมมือทางการเงินต่อสหกรณ์หนึ่ง เมื่อตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่ายประสานงานกันเบื้องต้นแล้ว แต่ละสหกรณ์นำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการของตนเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการทางการเงิน เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วจึงจะเริ่มดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ (ภาพที่ 1)

1)

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการเชื่อมโยงธุรกิจการฝากเงินระหว่างสหกรณ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเชื่อมโยงธุรกิจดังกล่าว นอกจากประโยชน์ที่เกิดจากความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการของสหกรณ์แล้วยังเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันเกิดความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ โดยสหกรณ์ทั้งสองฝ่ายสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เนื่องจากสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจ ให้กับสหกรณ์ได้ และสหกรณ์ที่มีสภาพคล่องการเงินสิ้นระบบ สามารถระบายนเงินทุนจำนวนมากได้ เพราะการที่สหกรณ์จะเก็บเงินไว้มากนั้นต้องเสียรายจ่ายในรูปของดอกเบี้ย ในการที่สหกรณ์มีความร่วมมือทางการเงินนั้นทำให้เกิด ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากของสหกรณ์ ในอำเภอเมืองจังหวัด ฉะเชิงเทรา

สาเหตุ – ประโยชน์	กรณี ^u				รวม	
	1	2	3	4	จำนวน	%
สาเหตุ						
- เหตุผลเชิงหลักการ	/	/	/	-	3	(75.00)
- เหตุผลเชิงเศรษฐกิจ	/	/	-	/	3	(75.00)
- ต้องการระบายนเงิน(สิ้นระบบ)	/	/	-	/	3	(75.00)
- ต้องการลดต้นทุนในส่วนของดอกเบี้ยเงินฝากจากสมาชิก	/	/	-	/	3	(75.00)
- ต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ	-	/	-	-	1	(25.00)
ประโยชน์						
- ความช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์	/	-	/	-	2	(50.00)
- ดอกเบี้ยเงินฝากจากสหกรณ์	/	/	/	/	4	(100.00)
- ได้ดอกเบี้ยมากกว่าธนาคารพาณิชย์	/	/	/	/	4	(100.00)
- เพิ่มปริมาณธุรกิจ	-	/	-	-	1	(25.00)

หมายเหตุ: ^u กรณี 1 = สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

กรณี 2 = สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด

กรณี 3 = ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด

กรณี 4 = สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน บริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล อีเล็กทริก

ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินระหว่างสหกรณ์ ในการฝากเงิน โดยเฉพาะการฝากประเภทออมทรัพย์ผู้ฝากสามารถถอนเงินได้ตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการวางแผนในการใช้เงินอย่างรอบคอบ รวมทั้งสหกรณ์ผู้ฝากต้องวิเคราะห์ต้นทุนของดอกเบี้ยเงินฝากที่จะได้รับ ต้องไม่น้อยกว่าที่สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากสมาชิก

การเชื่อมโยงธุรกิจด้านการกู้ยืมเงิน

สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงิน โดยการจับคู่ทางธุรกิจ ในรอบปี 2547 จำนวน 11 คู่ เป็นจำนวนเงิน 159,400,000 บาท (ตารางที่ 15) ซึ่งในการจับคู่ทางธุรกิจจะพบว่า เป็นการจับคู่ธุรกิจกันภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 2 คู่ ส่วนอีก 2 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจภายในจังหวัด และอีก 7 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจข้ามขอบเขตของจังหวัด โดยมีรายละเอียดการเชื่อมโยงธุรกิจการกู้ยืมเงินดังนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัดกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านบาท(ตารางที่15) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 บาทต่อปีชำระภายในระยะเวลา 3 ปี (เงินกู้ระยะยาว) ซึ่งในการค้าประกันให้คณะกรรมการของสหกรณ์เป็นผู้ค้าประกัน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7-12) และจากสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยร้อยละ 4 ซึ่งมากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่จ่ายให้กับสมาชิกร้อยละ 3

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด ได้กู้เงินจากสหกรณ์อื่นเนื่องจากสหกรณ์ระดมเงินฝากจากสมาชิกได้จำนวนน้อยและน้อยกว่าความต้องการของสหกรณ์ ทำให้เงินขาดระบบไม่พอกับปริมาณความต้องการกู้ของสมาชิก ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด มีความจำเป็นต้องกู้เงินมาเพื่อบริการให้กับสมาชิก จึงแจ้งความประสงค์ขอความช่วยเหลือจากสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด จึงเกิดความร่วมมือกันขึ้น

ตารางที่ 15 การเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สหกรณ์ผู้ให้กู้	สหกรณ์ผู้กู้	ปริมาณธุรกิจ (บาท)
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด	สอ.ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด	10,000,000
สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด	1,000,000
	สหกรณ์การเกษตรท่าแซะ จำกัด	10,000,000
	สบ.สามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด	400,000
	สหกรณ์การเกษตรคลองเขื่อน จำกัด	10,000,000
	สหกรณ์การเกษตรเมืองชุมพร จำกัด	8,000,000
	สหกรณ์การเกษตรประจันตคาม จำกัด	10,000,000
ชสอ. แห่งประเทศไทย จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด	90,000,000
สอ.สาธารณสุขเพชรบุรี จำกัด	สอ. สาธารณสุข ฉะเชิงเทรา จำกัด	10,000,000
สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด	สอ.กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์	10,000,000
รวมทั้งหมด		159,400,000

หมายเหตุ: อัตราดอกเบี้ยอยู่ระหว่าง ร้อยละ 2.75-4.5 ต่อปี

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากการประสานงานเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่ายโดยติดต่อกันทางโทรศัพท์ เมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้นแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายอนุมัติ จากนั้นแฟกซ์ส่งหนังสือการระเบียนการขอกู้ไปให้สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงจะเริ่มดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งในการค้าประกันใช้คณะกรรมการในการค้าประกัน เนื่องจากการกู้เงินดังกล่าวมีความเสี่ยงน้อยในการชำระคืนเพราะว่าสมาชิกของสหกรณ์มีการชำระเงินคืนโดยการหักเงินเดือน

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับผลประโยชน์ในรูปของเงินทุน ซึ่งเงินทุนดังกล่าวสหกรณ์สามารถนำเงินมาไว้บริการให้สมาชิกได้ตามความต้องการของสมาชิกมากขึ้น โดยที่อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ต้องจ่ายร้อยละ 4 นั้นต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 7-12 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด ยังได้รับดอกเบี้ยจากสหกรณ์ออมทรัพย์ฉะเชิงเทรา จำกัด (ร้อยละ 4) ในอัตราดอกเบี้ยที่มากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่จ่ายให้เงินฝากของสมาชิก (ร้อยละ 3) ทำให้ทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้กู้และผู้ให้กู้) ได้รับประโยชน์ร่วมกัน และเกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ให้กู้เงินกับสหกรณ์การเกษตรท่าแซะ จำกัด กู้เงิน 10 ล้านบาท ให้สหกรณ์บริการสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด กู้ 4 แสนบาท สหกรณ์การเกษตรคลองเขื่อน จำกัด กู้ 10 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด กู้ 1 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรเมืองชุมพร จำกัด กู้ 8 ล้านบาท และสหกรณ์การเกษตรประจันตคาม จำกัด กู้ 4 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 39,400,000 บาท เงื่อนไขในการกู้คือ ต้องกู้ไปเพื่อให้สมาชิกกู้ต่อ ถ้านำไปสร้างทรัพย์สินถาวรจะไม่ให้กู้ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.5 บาทต่อปี หลักฐานประกอบการกู้ยืม คือ ทะเบียนสหกรณ์ บททดลอง หนังสือคำประกันของคณะกรรมการ รายงานการประชุม เป็นต้น

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด เริ่มให้กู้เมื่อปี 2543 ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ สามารถระดมเงินจากสมาชิกได้จำนวนมากและมากกว่าความต้องการของสหกรณ์ ทำให้เงินสิ้นระบบซึ่งเกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ขณะเดียวกันสหกรณ์แห่งอื่นที่ขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้แจ้งความประสงค์เข้ามาจึงเกิดความร่วมมือกันขึ้น ในสภาพความเป็นจริงสหกรณ์สามารถนำเงินที่เกินความต้องการดังกล่าวไปฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นได้ แต่ด้วยแนวความคิดที่ว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงตัดสินใจเลือกใช้วิธีการให้กู้กับสหกรณ์อื่น

แทนการฝากไว้กับสถาบันการเงิน เนื่องจากการอัตราดอกเบี้ยฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 0.75 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้รับ ร้อยละ 4 นั้นยังสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์จ่ายให้กับสมาชิก ร้อยละ 3 นอกจากนี้สหกรณ์ผู้กู้ยังสามารถกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่ากู้จากธนาคารพาณิชย์(ร้อยละ 7-12)

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากสหกรณ์ผู้กู้แจ้งความประสงค์กู้เงินเข้ามา แล้วจึงเริ่มประสานงานเบื้องต้นระหว่างตัวแทนสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่ายเมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้น จากนั้นสหกรณ์ผู้กู้จัดประชุมกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว หลังจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผู้กู้ให้ดำเนินการ สหกรณ์ผู้กู้จะส่งหนังสือพร้อมทั้งหลักฐานมายังสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ซึ่งหลักฐานที่สหกรณ์พิจารณา คือ ทะเบียนสหกรณ์ งบทดลอง หนังสือคำ-ประกันของคณะกรรมการ รายงานการประชุม จากนั้นสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการให้กู้ เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายให้ความเห็นชอบในการดำเนินการแล้วจึงจะเริ่มดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

นอกเหนือจากประโยชน์ในเรื่องความร่วมมือช่วยเหลือกันตามหลักการของสหกรณ์แทนที่นำเงินไปฝากกับธนาคารพาณิชย์แต่นำมาใช้ในประโยชน์ต่อขบวนการสหกรณ์ด้วยกันแล้วสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ยังได้ผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย(ร้อยละ4)ที่คุ้มกับการรับฝากเงินมาจากสมาชิก(ร้อยละ3) โดยที่ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรท่าแซะ จำกัด สหกรณ์บริการสามลือจะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์การเกษตรคลองเขื่อน จำกัด สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปเมืองจะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์การเกษตรเมืองชุมพร จำกัด และสหกรณ์การเกษตรประจันตคาม จำกัด ได้รับเงินไปหมุนใช้หมุนเวียนในธุรกิจอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าที่สหกรณ์ผู้กู้ไปกู้กับสถาบันการเงินอื่น ซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่มากกว่า(ร้อยละ 7-15) ทำให้ทั้ง 2 ฝ่าย(สหกรณ์ผู้ให้กู้ และสหกรณ์ผู้กู้) ได้รับประโยชน์ร่วมกัน และเกิดความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

เกิดปัญหาด้านความล่าช้าในการผ่อนชำระของสหกรณ์ผู้กู้ สหกรณ์แก้ไขปัญหาการโดยเร่งรัดสหกรณ์ผู้กู้ในการชำระหนี้ ถ้าเกิดความล่าช้าในการชำระหนี้สหกรณ์มีการแก้ไขโดยวางแผนในการใช้เงินใหม่ เนื่องจากสหกรณ์มีการวางแผนในการใช้เงินล่วงหน้า ถ้าเงินที่ให้กู้ไม่ได้ชำระตามระยะเวลาที่กำหนดทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัดกู้เงินกับสหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ปริมาณ 1 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 4.5 บาทต่อปี โดย กำหนดระยะเวลาชำระคืน 1 ปี ซึ่งน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ต้องไปกู้กับสถาบันการเงินอื่น(ร้อยละ 7-12) ในขณะที่สหกรณ์เกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้รับดอกเบี้ยเงินกู้นี้ต่ำกว่าที่สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ย(ร้อยละ3)ให้กับสมาชิก

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัดเริ่มกู้เมื่อปี 2547 เนื่องจากจากสหกรณ์ประสบปัญหาขาดทุนทำให้เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานมีจำนวนน้อย จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาหมุนเวียนภายในธุรกิจของสหกรณ์ จึงแจ้งความประสงค์เพื่อขอความช่วยเหลือกู้ยืมเงินไปที่สหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือเกิดขึ้น

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากการประสานงานเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้นแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว โดยสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ต้องนำหลักฐานให้คณะกรรมการผู้ให้กู้พิจารณา หลักฐานประกอบด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการที่มติขอรับการช่วยเหลือ สำเนาระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น หลักฐานงบการเงิน ในการ

พิจารณา เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายให้ความเห็นชอบในการดำเนินการแล้วจึงจะเริ่มดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินทุน ซึ่งสหกรณ์สามารถนำเงินทูลดงกล่าวไปใช้หมุนเวียนในธุรกิจ ใช้ในการให้สมาชิกของสหกรณ์กู้ในส่วนของอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ 4.5) นั่นถือว่าสหกรณ์ได้รับอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7-12) ในขณะเดียวกันสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ยังได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ย (ร้อยละ 4.5) ที่คุ้มกับการจ่ายดอกเบี้ยฝากเงินมาจากสมาชิก (ร้อยละ 3) ทำให้เกิดได้รับประโยชน์ร่วมกัน เป็นความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

ปัญหาการหาแหล่งเงินทุน เนื่องจากสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ให้กู้ เนื่องจากมีความเสี่ยงในการชำระคืนไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด กู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด เป็นจำนวนเงิน 400,000 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4.5 ต่อปี ใช้คณะกรรมการเป็นผู้ค้ำประกัน ซึ่งในกำหนดเวลาชำระหนี้ ถ้าหากเลยกำหนดระยะเวลาชำระหนี้จะเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละ 1 ซึ่งดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าวต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราดอกเบี้ยระหว่าง ร้อยละ 7-12 บาท ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้รับนั้นสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สหกรณ์ต้องจ่ายให้กับสมาชิก (ร้อยละ 3 บาท)

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์บริการรถสามล้อจะเชิงเทรา จำกัด เริ่มกู้เงินกับสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เนื่องจากสหกรณ์มีเงินทุนดำเนินน้อยกว่าความต้องการใช้ และไม่สามารถระดมเงินฝากจากสมาชิกได้ตามความต้องการของสหกรณ์ ทำให้เกิดภาวะเงินขาดระบบซึ่งทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในการทำธุรกิจ สหกรณ์จึงแจ้งความประสงค์ไปที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ซึ่งได้รับความร่วมมือจึงเกิดความร่วมมือกันขึ้น

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากประธานกรรมการสหกรณ์ รองประธานกรรมการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์ เข้าไปติดต่อที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว เพื่อไปตกลงทำสัญญากู้ยืม ในสัญญามีข้อตกลงของระยะเวลาชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ยและระบุผู้ค้ำประกัน โดยใช้คณะกรรมการเป็นคนค้ำประกัน จากนั้นแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเงิน เมื่อคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่ายมีความเห็นชอบในการดำเนินการแล้วถึงจะดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์บริการรถสามล้อจะเชิงเทรา จำกัด ได้รับผลประโยชน์สหกรณ์ได้รับเงินทุนเพื่อไปใช้หมุนเวียนในธุรกิจ และยังสามารถนำเงินมาให้บริการแก่สมาชิกได้ นอกจากนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 4.5) ยังต่ำกว่าที่สหกรณ์กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7-12) ส่วนสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้ผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 4.5) ที่คุ้มกับการจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากมาจากสมาชิก (ร้อยละ 3 บาท) เป็นการได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

ในการขอความช่วยเหลือทางการเงินจากสหกรณ์อื่น ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือ โดยให้เหตุผลว่า สหกรณ์มีขนาดเล็ก มีความเสี่ยง สหกรณ์มีกำไรน้อยไม่น่าเชื่อถือ สหกรณ์ขาดความ

มันคง สหกรณ์มีการแก้ไขปัญหาโดย สหกรณ์หาแหล่งเงินทุนจากสหกรณ์อื่น ที่มีความไว้วางใจและสามารถให้กู้ได้

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูระยอง จ.จันทบุรี

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูระยอง จ.จันทบุรี ได้กู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นเงิน 90 ล้านบาท ทำในลักษณะตัวสัญญาใช้เงิน ระยะเวลา 2 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 2.75 บาทต่อเดือน กู้ลักษณะตัวสัญญาใช้เงิน ชำระดอกเบี้ยทุก 3 เดือนตลอดอายุตัวสัญญาใช้เงิน เมื่อครบสัญญาสามารถต่ออายุสัญญาได้

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูระยอง จ.จันทบุรี เริ่มกู้เงินจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อปี 2547 เนื่องจากนโยบายของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ คือ สหกรณ์ใดที่มีเงินเหลือให้นำมาฝาก สหกรณ์ใดขาดแคลนเงินทุนให้มากู้ โดยชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นสถาบันการเงินหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ และในขณะที่เดียวสหกรณ์ได้ให้บริการด้านสินเชื่อแก่สมาชิกมากขึ้น ซึ่งเกิดจากความจำเป็นต้องใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์มีความต้องการเพิ่มขึ้น ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถระดมเงินฝากจากสมาชิกได้เท่ากับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ทำให้เงินขาดระบบ สหกรณ์จึงแจ้งความประสงค์เพื่อขอความช่วยเหลือจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ จึงเกิดความร่วมมือกันขึ้น

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากสหกรณ์เกิดปัญหาเงินขาดระบบ ต้องการกู้เงินเพื่อนำมาหมุนเวียนในธุรกิจจึงจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินดังกล่าว เมื่อมีความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้ดำเนินการได้ ตัวแทนของสหกรณ์จัดทำสำเนาหลักฐาน หนังสือสัญญาเงินกู้ หลักฐานทางการเงิน เช่น งบดุล งบทดลอง สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการที่อนุมัติขอรับการช่วยเหลือ โดยนำหลักฐานดังกล่าวให้กับตัวแทนชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ พิจารณาซึ่งจะดูจากหลักฐานต่างๆ ประกอบในการพิจารณาให้กู้ โดยการจัด

ประชุมคณะกรรมการของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ในพิจารณาเพื่ออนุมัติการช่วยเหลือ เมื่อมติจากคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่ายมีความเห็นชอบให้ดำเนินการ จึงจะเริ่มดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

นอกจากประโยชน์ที่เกิดจากความร่วมมือช่วยเหลือกันตามหลักแล้วสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ฉะเชิงเทรา จำกัด ยังได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสหกรณ์สามารถนำเงินมาบริการให้สมาชิก กู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำได้ เพราะอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ 2.75) ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ มีอัตรา ดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7-12) ในขณะที่เดียวชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ได้ผลตอบแทน ในรูปอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ 2.75) ซึ่งมากกว่าที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ นำไปฝากกับสถาบันการเงินอื่น (ร้อยละ 0.75-1.25) ซึ่งทำให้เกิดความพอใจทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้กู้และสหกรณ์ผู้ให้กู้) เป็นการได้รับ ประโยชน์ร่วมกัน

บทบาทของภาครัฐ

รัฐเข้ามามีบทบาทโดยนายทะเบียนสหกรณ์ จะต้องให้ความเห็นชอบและตรวจสอบการ ดำเนินการกู้เงินระหว่างมีความถูกต้องและไม่ขัดต่อระเบียบสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด กู้จากสหกรณ์ ออมทรัพย์สาธารณสุขเพชรบุรี จำกัด เป็นปริมาณเงิน 10 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.75 เป็น เงินกู้ปกติ มีกำหนดระยะเวลาชำระคืน ภายใน 1 ปี ใช้คณะกรรมการในการค้ำประกัน และกำหนด วัตถุประสงค์เงินกู้ต้องใช้บริการสมาชิกเท่านั้น

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด เริ่มกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขเพชรบุรี จำกัด ตั้งแต่ 17 มิถุนายน 2547 เกิดจากเหตุผล 2 ประการ คือ เหตุผลที่เกิดจาก

ความช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์ตามหลักการสหกรณ์ เนื่องจากมีโอกาสไปดูงานที่สหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขเพชรบุรี จำกัด จนเกิดความสัมพันธ์เป็นพันธมิตรกัน ให้คำแนะนำในการดำเนินธุรกิจ และเหตุผลทางเศรษฐกิจ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดปัญหาขาดแคลน เงินทุนในการหมุนเวียนในธุรกิจ ไม่สามารถระดมเงินฝากได้พอต่อความต้องการกู้ของสมาชิก และ สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเพชรบุรี จำกัด เสนออัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ 3.75) ให้สหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 7-12 บาทต่อปี

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อขอมติในการกู้เงินกับสหกรณ์อื่น จากนั้นแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือของสหกรณ์พร้อม หลักฐานในการกู้ยืมเพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี จำกัด ในการพิจารณาโดย การจัดประชุมคณะกรรมการของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี จำกัด เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการในการให้ความช่วยเหลือสหกรณ์อื่น เมื่อคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่ายมีความ เห็นชอบให้ดำเนินการ จึงจะเริ่มดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

นอกจากจากประโยชน์ที่เกิดจากสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์เป็นพันธมิตรกันและ ความรู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเพชรบุรีแล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำกัด ยังได้ผลประโยชน์ทางด้านเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งมีอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 3.75 บาท) ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 7-12 บาท) สถาบันการเงินอื่นๆ แล้ว สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด ยังสามารถกู้เงินจากสหกรณ์ ได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ 5) ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขเพชรบุรียังได้รับดอกเบี้ย เงินกู้ (ร้อยละ 3.75) มากกว่ากว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข เพชรบุรี (ร้อยละ 3) ทำให้ทั้ง 2 ฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย

สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์กู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 บาท ต่อปี ซึ่งน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด ต้องไปกู้กับสถาบันการเงินอื่น (ร้อยละ 7-12) ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด ได้รับดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าวมากกว่าที่สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ย (ร้อยละ 3) ให้กับสมาชิก

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์เริ่มกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด ตั้งแต่ปี 2544 เนื่องจากทุนดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนจากสถาบันและสหกรณ์อื่น ซึ่งสหกรณ์ได้แจ้งความประสงค์ไปสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด เพื่อขอความช่วยเหลือทางการเงิน จึงทำให้เกิดความร่วมมือกันขึ้น

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจากสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด แจ้งความประสงค์ขอความช่วยเหลือไปที่สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด จากนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 ฯ จึงจัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมทางการเงิน เมื่อคณะกรรมการมีความเห็นชอบให้ดำเนินการได้ จากนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 ฯ จัดทำหลักฐานเพื่อเสนอกับสหกรณ์ผู้ให้กู้ ประกอบด้วย งบดุล รายงานกิจการของสหกรณ์ สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการที่มติขอรับการช่วยเหลือ ให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด พิจารณาโดยการประชุมจากคณะกรรมการเช่นกัน เพื่อขอมติจากคณะกรรมการในการให้ความช่วยเหลือ เมื่อคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่าย มีความเห็นชอบให้ดำเนินการ แล้วจึงจะดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินทุน ซึ่งสามารถนำไปบริการสินเชื่อตามความต้องการของสมาชิกได้ เป็นความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ตามหลักของสหกรณ์ นอกจากนี้ยังถือว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ 4) ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7-12) ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยออย จำกัด ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของดอกเบี้ยร้อยละ 4 ที่คุ้มกับการรับฝากเงินมาจากสมาชิกร้อยละ 3 ทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายและเกิดความพอใจด้วยทั้งสองฝ่าย

โดยสรุปแล้วการเชื่อมโยงธุรกิจดังกล่าว มีสาเหตุจากเหตุผลเชิงเศรษฐกิจมากกว่าเหตุผลเชิงหลักการสหกรณ์ โดย 4 ใน 7 สหกรณ์เชื่อมโยงกันเนื่องจากเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจและหลักการ อย่างไรก็ตาม 3 สหกรณ์เชื่อมโยงกับสหกรณ์ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจอย่างเดียว (ตารางที่ 16) เหตุผลเชิงเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สหกรณ์ผู้ที่มีความต้องการเสริมสภาพคล่องและนำมาเป็นทุนให้สมาชิกผู้และสหกรณ์ผู้ให้ที่ต้องการให้มีปริมาณธุรกิจ และรายได้เพิ่มขึ้นจากการเชื่อมโยงธุรกิจทางการเงิน สำหรับเหตุผลเชิงหลักการสหกรณ์ เกิดจากความต้องการสร้างความร่วมมือในการช่วยเหลือกันทางธุรกิจร่วมกันระหว่างสหกรณ์

วิธีการเชื่อมโยงดังกล่าว เริ่มจากสหกรณ์หนึ่งแจ้งความประสงค์ขอความร่วมมือทางการเงินต่อสหกรณ์หนึ่งเมื่อตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่ายประสานงานกันเบื้องต้นแล้ว แต่ละสหกรณ์นำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการของตนเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการทางการเงิน เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วจึงจะเริ่มดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ (ภาพที่ 2)

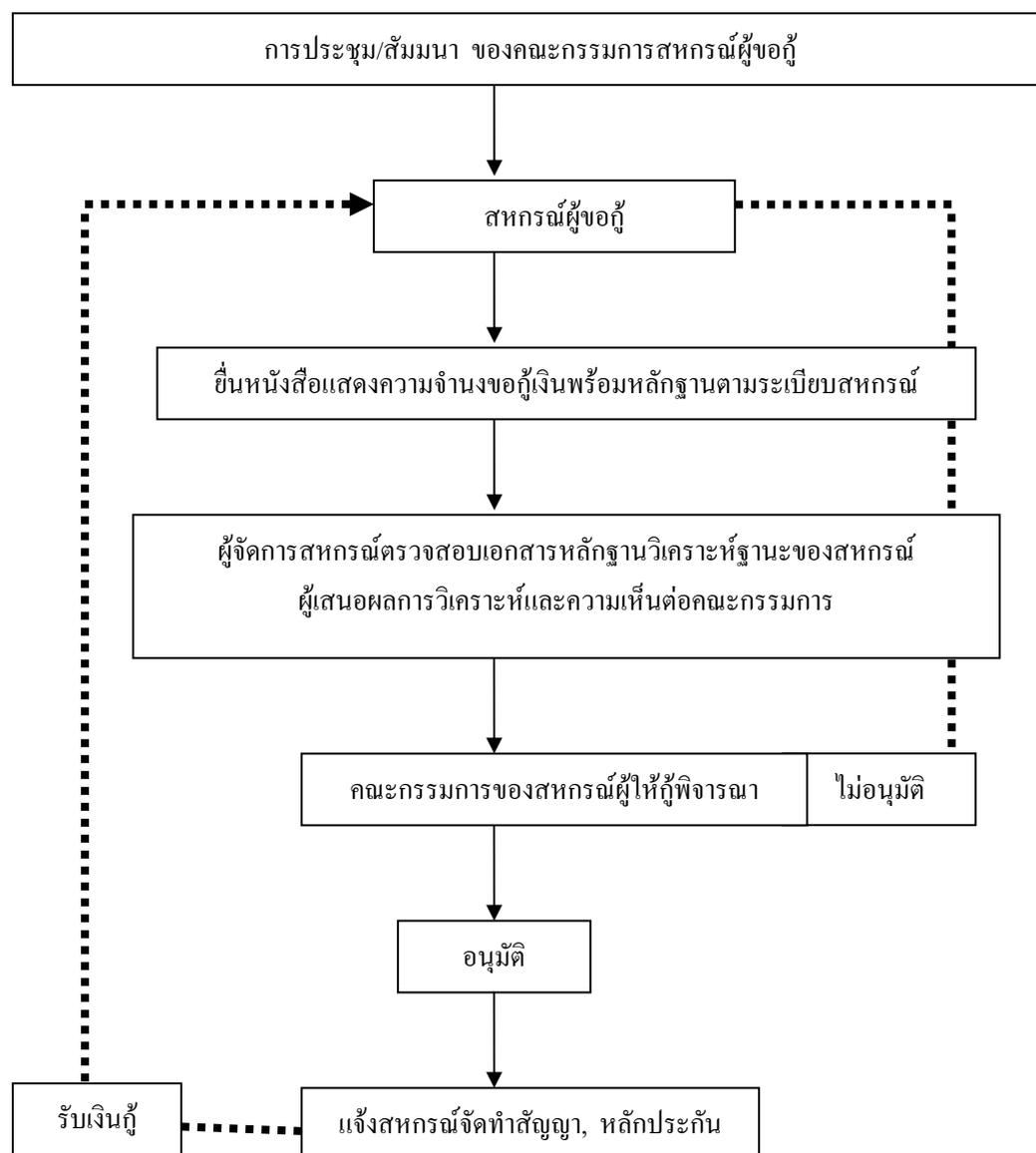
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเชื่อมโยงดังกล่าว นอกจากประโยชน์ความร่วมมือช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์ ตามหลักสหกรณ์แล้ว ยังเกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจร่วมกัน โดยสหกรณ์ผู้กู้สามารถนำเงินไปบริการให้กับสมาชิกได้ตามความต้องการของสมาชิก สหกรณ์มีเงินหมุนเวียนในธุรกิจ สหกรณ์ผู้ให้สามารถระบายเงินที่มีล้นระบบได้โดยไม่ต้องแบกรับรายจ่ายในรูปดอกเบี้ยกับสมาชิกทั้งหมด (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินของสหกรณ์ ในอำเภอเมืองจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

สาเหตุ – ประโยชน์	กรณี ^U							รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	จำนวน	%
สาเหตุ									
- เหตุผลเชิงหลักการ	-	/	-	/	/	/	-	4	(57.14)
- เหตุผลเชิงเศรษฐกิจ	/	/	/	/	/	/	/	7	(100.00)
- ต้องการระบายเงิน(สิ้นระบบ)	-	/	-	-	-	-	-	1	(14.29)
- ต้องการลดต้นทุนในส่วนของ ดอกเบี้ยเงินฝากจากสมาชิก	-	/	-	-	-	-	-	1	(14.29)
- ต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ	/	-	/	/	/	/	/	6	(85.71)
ประโยชน์									
- ความช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์	/	/	/	/	/	/	/	7	(100.00)
- ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์	/	-	/	/	/	/	/	6	(85.71)
- ดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าฝากกับ ธนาคารพาณิชย์	-	/	-	-	-	-	-	1	(14.29)
- เงินทุนเพื่อไว้บริการสมาชิก	/	-	/	/	/	/	/	6	(85.71)
- เพิ่มปริมาณธุรกิจ	/	-	/	/	/	/	/	6	(85.71)

หมายเหตุ: ^U กรณี 1 = สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด, กรณี 2 = สหกรณ์
การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด, กรณี 3 = สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินเมือง
ฉะเชิงเทรา จำกัด, กรณี 4 = สหกรณ์บริการรถสามล้อฉะเชิงเทรา จำกัด, กรณี 5 =
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด, กรณี 6 = สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด, กรณี 7 = สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษา
พระองค์

ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงธุรกิจดังกล่าว เกิดจากสหกรณ์ไม่มีข้อ กำหนดหรือ
วิธีการในการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ขอกู้ โดยดูเพียงฐานะทางการเงิน
ประกอบในการให้กู้เงิน รายงานการประชุมคณะกรรมการที่มิได้ขอรับการช่วยเหลือ นอกจากนี้
สหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ทำให้สหกรณ์ขนาดเล็กกู้ เนื่องจากกลัวจะชำระคืนไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด
และสหกรณ์ผู้ให้กู้มีความเสี่ยงสูง เพราะการให้สินเชื่อถือเป็นการลงทุนระยะยาวมีกำหนด
ระยะเวลาชำระคืนอย่างน้อย 12 เดือนขึ้นไป

ภาพที่ 2 รายละเอียดตามแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของวิธีการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์

การเชื่อมโยงธุรกิจด้านการซื้อ-ขาย

สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย โดยการจับคู่ทางธุรกิจ ในรอบปี 2547 จำนวน 11 คู่ เป็นจำนวนเงิน 22,700,465 บาท (ตารางที่ 17) ซึ่งในการจับคู่ทางธุรกิจจะพบว่าเป็นการจับคู่ธุรกิจกันภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 2 คู่ ส่วนอีก 4 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจภายในจังหวัด และอีก 5 คู่ เป็นการจับคู่ทางธุรกิจข้ามขอบเขตของจังหวัด โดยมีรายละเอียดการเชื่อมโยงธุรกิจการซื้อ-ขาย ดังนี้

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด จัดหาสินค้าไว้เพื่อบริการสมาชิกกับสหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว จำกัด คือ ซ็อบบี้ 200 ตัน เป็นจำนวนเงิน 2.5 ล้านบาท น้ำมัน เป็นจำนวนเงิน 4.5 ล้านบาท และซ็อบบี้กับ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. นครราชสีมา เป็นจำนวนเงิน 1 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สระแก้ว เป็นจำนวนเงิน 2.5 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ชลบุรี เป็นจำนวนเงิน 4 แสนบาท และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยซื้อลำไย จาก สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ลำพูน ปริมาณ 2 ตัน เป็นจำนวนเงิน 4 หมื่นบาท , เงาะ จาก สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ตรวด ปริมาณ 3 ตันเป็น จำนวนเงิน 2 หมื่นบาท และ ลิ้นจี่ ปริมาณ 1 ตันเป็นจำนวนเงิน 2 หมื่นบาท (ตารางที่ 17)

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด จัดหาสินค้าไว้เพื่อบริการสมาชิกเนื่องจากสหกรณ์มีสินค้าไว้บริการสมาชิกจำนวนน้อยกว่าความต้องการสินค้าของสมาชิก เพราะธุรกิจของสหกรณ์ที่ผ่านมาธุรกิจจัดหาฯมีปริมาณธุรกิจ เป็นจำนวนเงิน 52,520,912.37 บาท และธุรกิจรวบรวมสินค้าของสมาชิกเป็นจำนวนเงิน 1,995,262.81 บาท เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่าเกิดจากความต้องการสินค้าของสมาชิกมากกว่ามาก ทั้งนี้ต้องเกิดจากความต้องการของสมาชิกเป็นสำคัญ เมื่อสมาชิกแจ้งความประสงค์ต้องการให้สหกรณ์จัดหาให้เป็นจำนวนมาก สหกรณ์ถึงจะดำเนินติดต่อสินค้าจากแหล่งอื่นๆโดยส่วนใหญ่แล้วสินค้านำมาขายต้องเป็นสินค้าที่สมาชิกต้องการ

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เริ่มจาก สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด ทำการสำรวจความต้องการของสมาชิกแล้วรวบรวมเอกสารต่างๆ คู่มือปริมาณความต้องการ จากนั้นส.ก.ต. ทำการติดต่อขอซื้อสินค้ากับสหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว และส.ก.ต.จังหวัดอื่นๆ ซึ่งในส่วนของการซื้อสินค้ากับสหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว ปุ๋ยและน้ำมันนั้น เริ่มจากการส.ก.ต. ฉะเชิงเทราเข้าร่วมประชุมเครือข่ายสหกรณ์ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้ทราบข้อมูลสินค้าของสหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว จึงทำการ

ประสานงานกันเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้นแล้วแต่ละสหกรณ์แต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการทางการตลาดดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายอนุมัติให้ดำเนินการจึงจะเริ่มดำเนินการได้ ซึ่งในส่วนของส.ก.ต. ฉะเชิงเทราจะกำหนดให้สหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว เป็นร้านค้าท้องถิ่นลักษณะคล้ายกับจุดรับสินค้า โดยส.ก.ต. ฉะเชิงเทราจะออกตั๋วสัญญาสินค้าให้กับสมาชิกของส.ก.ต. ฉะเชิงเทราไปรับสินค้าที่สหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว จำกัด ซึ่งในส่วนของตั๋วสัญญาจะคล้ายกับตั๋วสัญญาเงินกู้ จะแสดงปริมาณจำนวนสินค้าและจำนวนเงินโดยสมาชิกจะผ่อนชำระให้ส.ก.ต. ฉะเชิงเทราภายหลัง

ส่วนกรณีการซื้อขายสินค้าระหว่างส.ก.ต. ฉะเชิงเทรา กับส.ก.ต.จังหวัดอื่นๆ นั้น เป็นการซื้อขายสินค้ากันทั่วไป โดยการโทรศัพท์สอบถามข้อมูลระหว่างตัวแทนสหกรณ์ 2 ฝ่าย(สหกรณ์ผู้ซื้อและผู้ขาย) เมื่อได้ข้อตกลงแล้วสหกรณ์ผู้ซื้อเป็นผู้รับส่งซื้อสินค้ามาไว้บริการสมาชิก โดยการรับสินค้าของสมาชิกสหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว ใกล้เคียง สหกรณ์ผู้ซื้อจะนัดแนะสถานที่ในการรับสินค้าของสมาชิกที่ใกล้เคียง เช่น วัด หรือสำนักงานราชการ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิก ทำให้สามารถให้บริการได้ตามความต้องการของสมาชิก แล้วยังได้ผลตอบแทนจากสมาชิก คือ สมาชิกเห็นประโยชน์ของสหกรณ์มากขึ้น จากเดิมเป็นแค่ธุรกิจขาย โดยไม่ได้จัดหาตามที่สมาชิกต้องการขายแต่สินค้าหลักๆ แต่ในปัจจุบันส.ก.ต.ฉะเชิงเทรา เริ่มจัดหาสินค้าได้ตามความต้องการของสมาชิกหลากหลายชนิดมากขึ้น ทำให้สมาชิกเกิดความพอใจสหกรณ์เพิ่มขึ้น แล้วยังสร้างรายได้ให้สหกรณ์จากจำหน่ายสินค้าให้กับสมาชิก ในขณะที่สหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว จำกัด สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. นครราชสีมา สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สระแก้ว สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ชลบุรี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ลำพูน และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ตรวค สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจและรายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าให้กับ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด ทำให้เกิดได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

ตารางที่ 17 การเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย ในรอบปี 2547 สหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สหกรณ์ผู้ซื้อ	สหกรณ์ผู้ขาย	ปริมาณธุรกิจ (บาท)
ปุ๋ย		
ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส.ฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด	2,500,000
	ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. นครราชสีมา จำกัด	1,000,000
	ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. สระแก้ว จำกัด	2,500,000
	ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ชลบุรี จำกัด	400,000
สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด	10,000,000
สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	2,129,685
สหกรณ์การเกษตรบ้านเขาตลาด จำกัด	สก.ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทราจำกัด	11,000
ข้าวสาร		
สก.ปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทราจำกัด	สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	47,905
สกป.เมืองฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด	27,125
ร้านสหกรณ์ราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด	4,750
ผลไม้		
ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด	ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ลำพูน จำกัด	40,000
	ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ตรวด จำกัด	40,000
น้ำมัน		
ส.ก.ต.ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด	สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด	4,000,000
รวมทั้งหมด		22,700,465

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

ปัญหาในเรื่องของข้อมูลสินค้าบางอย่างที่สหกรณ์ไม่ทราบว่าสหกรณ์แห่งไหนผลิต และเป็นสินค้าที่สมาชิกต้องการ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ซื้อปัจจัยการผลิต คือ ซื้อปุ๋ยจากสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด ปริมาณ 1,050 ตัน เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านบาท เงินไขขึ้นอยู่กับราคา ราคาต้องแข่งขันกับตลาดในพื้นที่ได้ถ้าแข่งขันไม่ได้ก็ไม่ซื้อ และในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์แห่งนี้ขายสินค้า คือ ปุ๋ย ขายให้กับสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ปริมาณ 294 ตัน เป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท ขายข้าวสาร ปริมาณ 1.8 ตัน เป็นจำนวนเงิน 27,125 บาท และขายข้าวสารให้กับสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด ปริมาณ 3.25 ตัน เป็นจำนวนเงิน 47,905 บาท

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ซื้อสินค้ากับสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด โดยเริ่มต้นร่วมมือทางการตลาดตั้งแต่ปี 2542 เพราะต้องการสร้างอำนาจการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทราได้ร่วมประชุมสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด เป็นศูนย์กลางปัจจัยการผลิต คือ ปุ๋ย เพราะการที่แต่ละสหกรณ์ซื้อปุ๋ยกับพ่อค้าโดยตรงจะเสียเปรียบในเรื่องราคา ไม่มีอำนาจในการต่อรอง อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการของสมาชิกเองที่ต้องการใช้ปุ๋ย และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด จำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด โดยจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์ดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 42 เนื่องจากสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทราจำกัดมีความประสงค์ต้องการสินค้า เนื่องจากสมาชิกของสหกรณ์ดังกล่าวมีความต้องการใช้ปุ๋ย นอกจากนั้นสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ และอีกส่วนต้องการสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง ในความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ดังกล่าวนอกจากเหตุผลทางเศรษฐกิจแล้วยังเกิดจากความต้องการให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการของสหกรณ์

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

ในขั้นตอนของการซื้อ-ขายเริ่มจากสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้ซื้อ-ขาย) ได้ ประสานงานกันเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดดังกล่าว เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่าย แล้วจึงจะดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้รับผลประโยชน์จากการได้รับสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิก และยังสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์จากการจำหน่ายสินค้าให้สมาชิกได้อีกทางหนึ่ง ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจแล้วยังสร้างอำนาจต่อรองทางด้านราคาเพิ่มขึ้น ทำให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันและเกิดความพอใจด้วยทั้งสองฝ่าย

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทราจำกัด และสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด คือสหกรณ์สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจและสร้างรายได้ให้สหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง ในขณะที่สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทราจำกัด และสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิกนอกจากสหกรณ์จะได้กำไรจากการจำหน่ายสินค้าให้กับสมาชิกแล้วยังสร้างความพอใจให้กับสมาชิกจากการจัดหาสินค้าได้ตามความต้องการของสมาชิกทำให้ทั้ง 2 ฝ่าย (สหกรณ์ผู้ซื้อและผู้ขาย) ได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

เกิดปัญหาความล่าช้าในการชำระคืน มีการจ่ายช้ากว่ากำหนด การแก้ไขปัญหาโดยการเร่งรัดให้สหกรณ์ผู้ซื้อให้จ่ายเร็วขึ้น

สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัดซื้อข้าวจากสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ปริมาณ 3.25 ตัน เป็นเงิน 47,905 บาท เงื่อนไขในการซื้อสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด ต้องเป็นผู้นำข้าวมาส่ง โดยสหกรณ์ตั้งซื้อสินค้าทุกเดือนพอหมดจึงจะสั่งสินค้าใหม่ และในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์แห่งนี้ได้ขายผลผลิต โดยขายปุยชีวภาพ ปริมาณ 2 ตัน ราคา 11,000 บาท ให้กับสหกรณ์การเกษตรบ้านเขาตลาด จำกัด โดยไม่มีเงื่อนไขเป็นการซื้อขายกันปกติ ไม่มีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ติดต่อกันจากการได้พบปะกันในที่ประชุมของโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์ฯ จึงทำการซื้อขายระหว่างสหกรณ์

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สาเหตุในการซื้อสินค้ากับสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด เพราะสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด ได้เข้าร่วมประชุมเครือข่ายเชื่อมโยงสหกรณ์ ทำให้ทราบว่าสหกรณ์อะไรมีสินค้าอะไรบ้าง ซึ่งเป็นสินค้าที่ตรงต่อความต้องการของสมาชิก จึงมีการติดต่อระหว่างสหกรณ์ ซึ่งเริ่มต้นร่วมกิจกรรมทางตลาดตั้งแต่ เดือนกันยายน 2547 เป็นความร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์

สาเหตุในการขายสินค้าให้กับสหกรณ์การเกษตรบ้านเขาตลาด จำกัด เนื่องจากประธานสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด ได้เข้าร่วมประชุมเครือข่ายเชื่อมโยงสหกรณ์ ซึ่งได้มีการพูดคุยกับประธานสหกรณ์บ้านเขาตลาดทำให้เกิดความร่วมมือทางการตลาดโดยสหกรณ์บ้านเขาตลาดมีความต้องการซื้อปุยจึงมีการติดต่อกันขึ้น

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

ในการซื้อสินค้านี้ระหว่างสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด กับสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด เริ่มจากการประสานงานกันเบื้องต้นระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงเบื้องต้นแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อมติดูความเห็นชอบในการดำเนินการกิจกรรมทางตลาด ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการในแต่ละฝ่าย โดย

สหกรณ์ผู้ซื้อต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสหกรณ์ และสหกรณ์ผู้ขายก็ต้องมีมติจากคณะกรรมการด้วยเช่นกันถึงจะดำเนินการได้

ในการขายสินค้าระหว่างสหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด กับสหกรณ์การเกษตรบ้านเขาดลาด จำกัด เป็นการตกลงด้วยวาจาโดยประจักษ์กรรมการสหกรณ์ของทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีประชุมใหญ่เพื่อขอมติจากคณะกรรมการ โดยสหกรณ์การเกษตรบ้านเขาดลาด จำกัด รับสินค้าไปก่อน จึงจะมีการชำระเงินให้ในภายหลัง

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

ประโยชน์จากการซื้อสินค้า สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด มีสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิกยังได้กำไรจากส่วนเหลือที่ขายให้กับสมาชิก นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ ตามหลักสหกรณ์ ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจทำให้สร้างรายได้ให้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้น ทำให้ทั้งสองฝ่าย (สหกรณ์ผู้ซื้อและสหกรณ์ผู้ขาย) ได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความพอใจของทั้งสองฝ่าย

ประโยชน์จากการขายสินค้า สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำจะเชิงเทรา จำกัด ได้กำไรจากการขายสินค้า เป็นการสร้างรายได้ให้สหกรณ์ได้ทางหนึ่ง นอกจากนั้นยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ทั้งสองฝ่าย ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรบ้านเขาดลาด จำกัด ได้รับสินค้าไปไว้บริการให้กับสมาชิกของสหกรณ์ ทำให้ได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ประโยชน์ดังกล่าวสร้างความความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

ในการร่วมกิจกรรมขายสินค้าระหว่างสหกรณ์ มีปัญหาเรื่องการชำระเงินมีความล่าช้า แต่ปัจจุบันชำระเรียบร้อยแล้ว สหกรณ์แก้ไขปัญหาคิดตามเร่งรัดหนี้สิน

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ซื้อสินค้ากับสหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด โดยซื้อปุ๋ย ปริมาณ 294 ตัน เป็นจำนวนเงิน 2,129,685 บาท และซื้อข้าวสาร ปริมาณ 1.8 ตัน เป็นจำนวนเงิน 27,125 บาท

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด เริ่มทำการซื้อปุ๋ยกับข้าวสารตั้งแต่ปี 2545 เนื่องจากได้เข้าร่วมประชุมเครือข่ายสหกรณ์ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทราจัดขึ้นทุกเดือนทำให้ได้พบปะพูดคุยระหว่างสหกรณ์ ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลของสหกรณ์อื่น และในช่วงนั้นเกิดความต้องการปุ๋ยของสมาชิก ในขณะที่สหกรณ์มีสินค้า (ปุ๋ย) ไว้จำหน่ายให้สมาชิกไม่พอสอดคล้องความต้องการ ซึ่งเป็นระยะเวลาเดียวกันกับช่วงที่สหกรณ์เข้าร่วมประชุมเครือข่ายสหกรณ์ ทำให้ทราบว่าสหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด มีปุ๋ยจำนวนมาก ทำให้สหกรณ์แจ้งความประสงค์ไปที่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จึงทำให้เกิดความร่วมมือกัน

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

ในการซื้อสินค้าระหว่างสหกรณ์เริ่มจากการประสานงานระหว่างตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อได้ข้อตกลงแล้วแต่ละสหกรณ์จะจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการทางการตลาดดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการ 2 ฝ่ายมีความเห็นให้ดำเนินการได้ จึงจะดำเนินการได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับประโยชน์ในรูปของสินค้า ทำให้สหกรณ์นำสินค้าไปจำหน่ายให้กับได้ตามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์แล้วยังทำให้สหกรณ์ได้รับรายได้จากการจำหน่ายสินค้าให้สมาชิกเพิ่มขึ้น ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจแล้วยังเป็นการสร้างรายได้ให้สหกรณ์อีกทางหนึ่ง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์ทั้งสองฝ่าย

ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด

ปริมาณธุรกิจ

ในรอบปีที่ผ่านมาร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด ซื้อสินค้าจากสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด เป็นข้าวสารบรรจุถุงละ 5 กิโลกรัม เป็นเงินจำนวน 4,750 บาท เงื่อนไขในการซื้อ เป็นการซื้อแบบเงินเชื่อ มีระยะกำหนดเวลาชำระเงิน 1 เดือน สินค้าซื้อแล้วไม่รับคืน

สาเหตุการเชื่อมโยงธุรกิจ

สาเหตุที่ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทราซื้อสินค้าจากสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือสหกรณ์ด้วยกัน ไม่ได้เกิดจากความต้องการของสหกรณ์ เริ่มซื้อสินค้าจากสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด ในเดือน กันยายน ปี 2547

วิธีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

เป็นการซื้อสินค้าแบบทั่วไป เมื่อเจ้าหน้าที่มาขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือสหกรณ์ด้วยกัน จึงทำการตกลงเรื่องราคา เมื่อได้ข้อตกลง โดยร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทราเป็นผู้ขนส่งสินค้าทั้งหมด

ประโยชน์ที่ได้รับจากเชื่อมโยงธุรกิจ

ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทราได้รับผลประโยชน์ในรูปของสินค้าไว้จำหน่ายให้สมาชิก แล้วยังเป็นการช่วยเหลือกันระหว่างสหกรณ์ ตามหลักการสหกรณ์ สหกรณ์แห่งนี้ไม่ได้พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว เนื่องจาก ข้าวของสหกรณ์การเกษตรบางน้ำเปรี้ยวมีต้นทุนสูง ทำให้ราคาขาย

ข้าวนั้นสูงตามไปด้วย สร้างความไม่พอใจให้กับลูกค้าของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ต้องขายราคาทุนจึงจะขายสินค้าได้หมด

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงธุรกิจ

สินค้ามีต้นทุนสูงไม่สามารถแข่งขันทางการตลาดได้ มีการแก้ไขปัญหา โดยสหกรณ์ต้องตั้งราคาให้มีส่วนเหลือมน้อยที่สุด จนกระทั่งสหกรณ์ไม่ได้กำไรจากการขายสินค้าเลย

โดยสรุปแล้วการเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขายของสหกรณ์ในอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา มีสาเหตุจากเหตุผลเชิงเศรษฐกิจและเชิงหลักการ พอๆกัน โดย 4 ใน 5 สหกรณ์เชื่อมโยงกันเนื่องจากเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจและหลักการ อย่างไรก็ตาม 1 สหกรณ์เชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นด้วยเหตุผลเชิงหลักการ (ตารางที่ 18) เหตุผลทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ความต้องการของสมาชิก ถ้าสมาชิกมีความต้องการในสินค้าเพิ่มแล้ว สหกรณ์มีปริมาณสินค้าไม่เพียงพอทำให้ต้องทำซื้อสินค้าจากสหกรณ์อื่นๆ ไว้บริการสมาชิก นอกจากนั้นราคาของสินค้ามีราคาไม่แพงและมีคุณภาพ สำหรับเหตุผลเชิงหลักการ สหกรณ์ คือ การดำเนินกิจกรรมทางการเงินระหว่างสหกรณ์บางครั้งเกิดจากความต้องการดำเนินการตามหลักการของสหกรณ์ที่ว่าด้วยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขบวนการสหกรณ์

วิธีการเชื่อมโยงดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ อย่างแรกแบบเป็นทางการ เริ่มจากสหกรณ์หนึ่งแจ้งความประสงค์ขอความร่วมมือในการซื้อ-ขายสินค้าต่อสหกรณ์หนึ่ง เมื่อตัวแทนของสหกรณ์ทั้ง 2 ฝ่ายประสานงานกันเบื้องต้นแล้ว แต่ละสหกรณ์นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการของตนเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินการซื้อ-ขายสินค้า เมื่อคณะกรรมการของทั้ง 2 ฝ่ายอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วจึงจะเริ่มดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ และอย่างที่สอง แบบไม่เป็นทางการ โดยการตกลงกันด้วยวาจา เกิดจากความพอใจประสานกรรมการทั้งสองฝ่าย (ภาพที่ 3)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเชื่อมโยงดังกล่าว นอกจากประโยชน์ที่เกิดจากความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์แล้วยังเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพิ่มปริมาณธุรกิจและสร้างรายได้จากการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดระหว่างสหกรณ์แล้วยังสามารถจัดให้สินค้าได้ ความต้องการของสมาชิก นอกจากนั้นสามารถสร้างอำนาจต่อรองในการซื้อสินค้าในปริมาณที่มาก โดยให้สหกรณ์เกษตรบางน้ำเปรี้ยว จำกัด เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายปุ๋ย ซึ่งทำให้สหกรณ์อื่นซื้อปุ๋ยได้ในราคาต่ำกว่าตลาด (ตารางที่ 18)

ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงดังกล่าว เกิดจากการขาดข้อมูลทางธุรกิจในด้าน การตลาด ในแต่ละสหกรณ์ไม่มีการเก็บข้อมูลว่าแต่ละสหกรณ์มีสินค้าอะไรบ้าง ในแต่ละปีมีปริมาณ มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังเกิดความล่าช้าในการชำระสินค้าไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

ตารางที่ 18 สาเหตุและประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ - ขายของสหกรณ์ ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สาเหตุ - ประโยชน์	กรณี ¹					รวม	
	1	2	3	4	5	จำนวน	%
สาเหตุ							
- เหตุผลเชิงหลักการ	/	/	/	/	/	5	(100.00)
- เหตุผลเชิงเศรษฐกิจ	/	/	/	/	-	4	(80.00)
- ความต้องการของสมาชิก	/	-	/	/	-	3	(60.00)
- ต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ	/	/	/	/	-	4	(80.00)
ประโยชน์							
- ความช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์	/	/	/	/	/	5	(100.00)
- จัดหาสินค้าไว้บริการสมาชิก	/	-	/	/	-	3	(60.00)
- สร้งอำนาจต่อรองในด้านราคา	-	/	-	-	-	1	(20.00)
- เพิ่มรายได้และปริมาณธุรกิจ	/	/	/	/	-	4	(80.00)

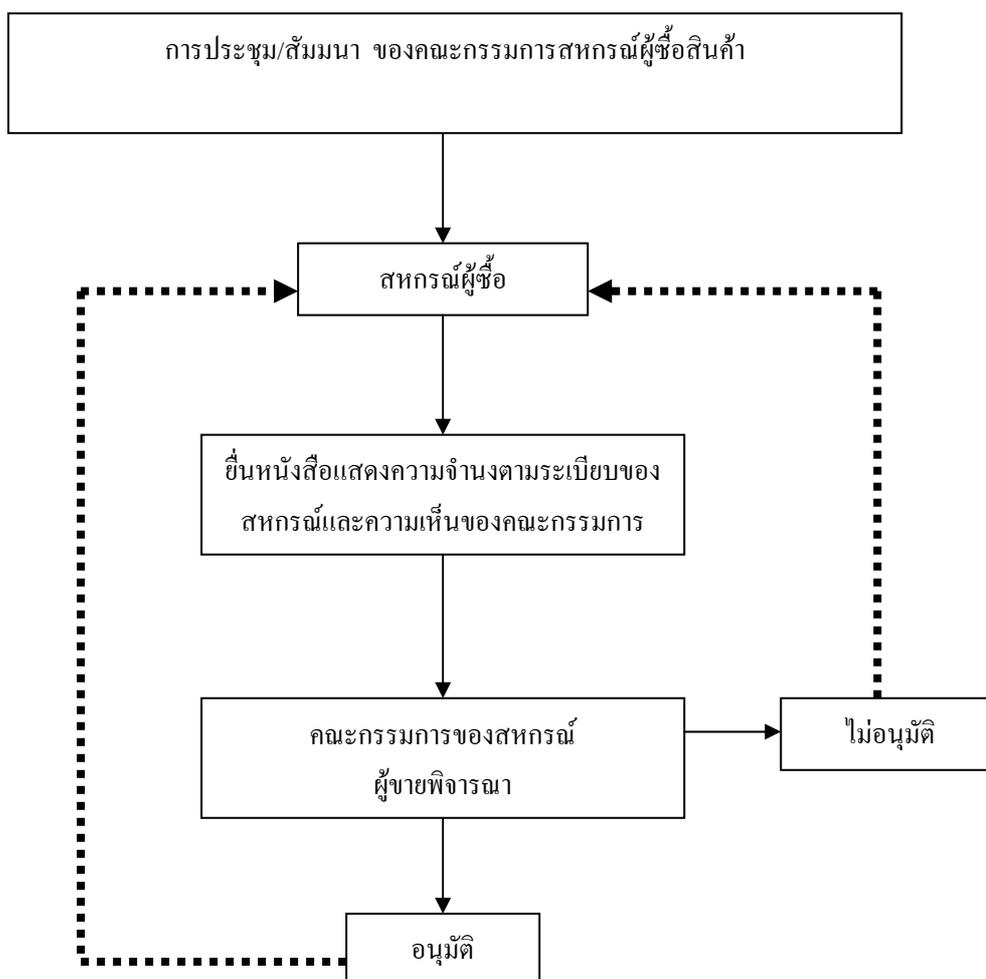
หมายเหตุ: ¹ กรณี 1 = สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด

กรณี 2 = สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด

กรณี 3 = สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด

กรณี 4 = สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด

กรณี 5 = ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการเชื่อมโยงธุรกิจการซื้อ-ขายระหว่างสหกรณ์

สรุปการดำเนินการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ใน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

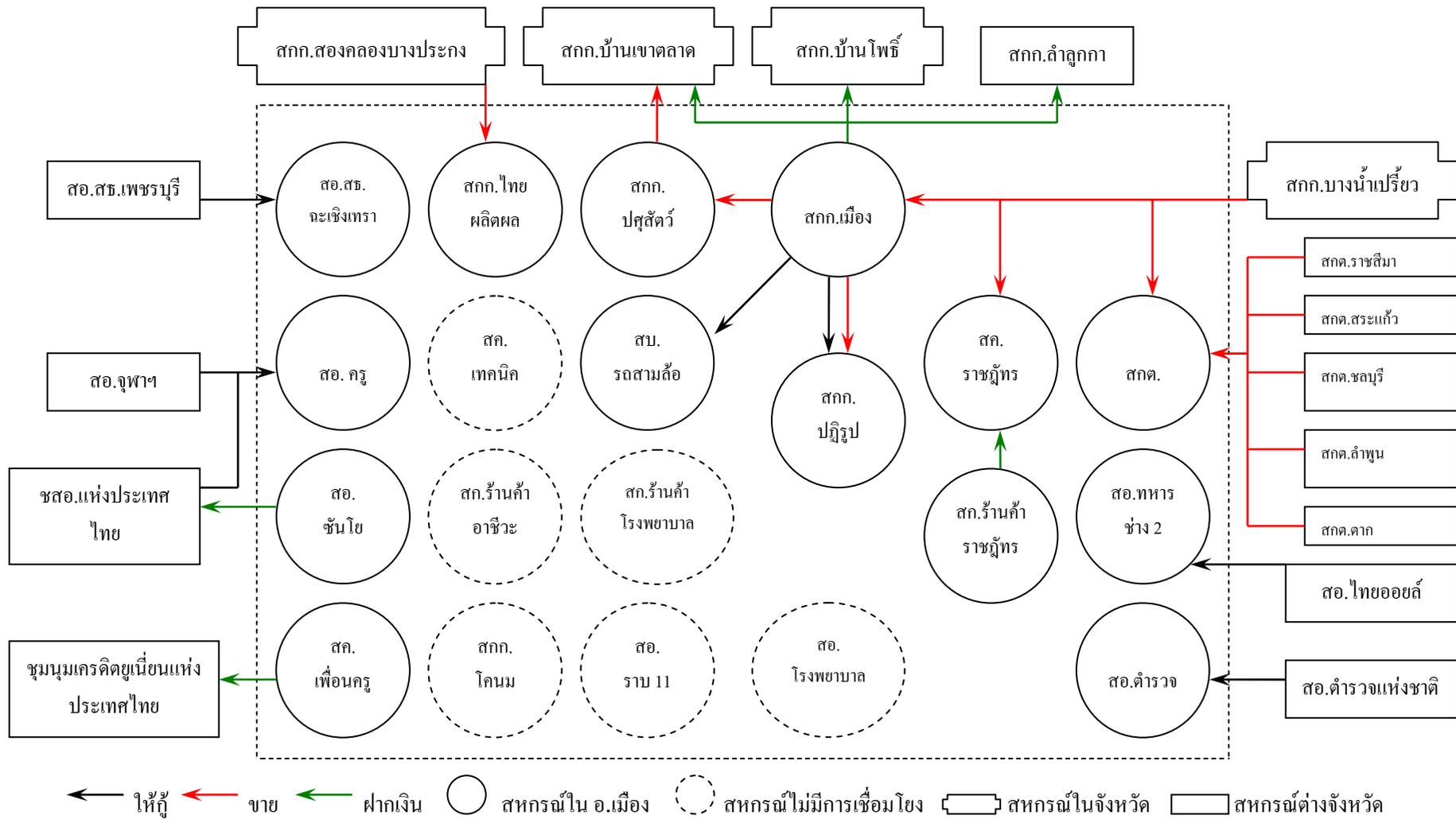
ในภาพรวมแล้วพบว่า การดำเนินการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ ภายในปี 2547 มี 14 สหกรณ์ที่เชื่อมโยงธุรกิจกับสหกรณ์อื่น โดยมีปริมาณธุรกิจในการเชื่อมโยงฯ เป็นจำนวนเงิน 234,200,465 บาท แบ่งออกเป็นการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินจำนวนเงิน 52,100,000 บาท การเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย เป็นจำนวนเงิน 22,700,465 บาท และการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนเงิน 159,400,000 บาท ทั้งนี้ การเชื่อมโยงที่ดำเนินการอยู่นี้มีทั้งที่เชื่อมโยงกันเองภายในจังหวัด การเชื่อมโยงกับสหกรณ์ในจังหวัดอื่น และการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ในระดับชาติ(ภาพที่ 4)

การเชื่อมโยงที่ดำเนินการอยู่นี้มีทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเชื่อมโยงธุรกิจอย่างไม่เป็นทางการ เกิดจากความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ประธานกรรมการสหกรณ์ มีความรู้จักเป็น

การส่วนตัว ใช้วิธีการ โทรศัพท์สอบถาม พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล และการเชื่อมโยงธุรกิจ
 อย่างเป็นทางการ เริ่มจากสหกรณ์ผู้ขอรับการช่วยเหลือ แจ้งความประสงค์ตามระเบียบของสหกรณ์
 พร้อมหนังสือจากสหกรณ์ เอกสารหลักฐานในการพิจารณา ประกอบด้วย สำเนารายงานการประชุม
 คณะกรรมการที่มติขอรับการช่วยเหลือ สำเนาระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน , ใ้กู้ , การจัดหาสิ่งของ
 ที่สมาชิกต้องการ , รวบรวมผลผลิต งบการเงิน เอกสารอื่นๆที่สหกรณ์กำหนด

สาเหตุที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจ เกิดจากเหตุผลสำคัญ 2 เหตุผล คือ เหตุผลด้าน
 หลักการสหกรณ์ ซึ่งเกิดความต้องการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสหกรณ์ ตามหลักการ
 สหกรณ์ทำให้ขบวนการสหกรณ์มีความเข้มแข็ง และเหตุผลด้านเศรษฐกิจ เกิดจากสหกรณ์ต้องการ
 เพิ่มปริมาณธุรกิจ เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย แล้วยังต้องการเพิ่ม โอกาสในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์
 และเมื่อพิจารณาแล้วดูเหมือนว่าเหตุผลด้านเศรษฐกิจจะเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักมากกว่า เหตุผลด้าน
 หลักการ

ประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เป็นการเพิ่มช่องทางธุรกิจมากขึ้น ทำให้
 สหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้น แล้วยังเป็นการช่วยแก้ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินสหกรณ์ อย่างเช่น
 สหกรณ์ที่ประสบปัญหาเงินสิ้นระบบ สามารถระบายนเงิน โดยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินหรือนำเงิน
 ไปฝากกับสหกรณ์ที่ประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนนอกจากนั้นยังทำให้เกิดแหล่งเงินทุนมากขึ้น
 และเกิดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าต่างๆ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ใน
 กรณีที่ซื้อสินค้าปุ๋ยในปริมาณมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วยังทำให้สหกรณ์ได้สินค้ามีคุณภาพ และให้
 เครดิตก่อน

ภาพที่ 4 แสดงภาพรวมของการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็นต่อการเชื่อมโยงสหกรณ์

การบริหารความเชื่อมโยง

จากการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นในการดำเนินการเชื่อมโยงสหกรณ์ในอนาคตโดยใช้คำถามจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเรื่องของการบริหารความเชื่อมโยงและความต้องการการเชื่อมโยงในอนาคต ดังนั้นคำถามในเรื่องการบริหารความเชื่อมโยงโดยให้ตัวแทนสหกรณ์ให้ความเห็น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

		เชิงบวก	เชิงลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	3	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	4	คะแนน

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกข้อแล้ว นำมาจัดหมวดหมู่ความคิดเห็นของการเชื่อมโยงสหกรณ์ แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	หมายถึง	มีความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็น เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	หมายถึง	มีความคิดเห็น เห็นด้วยค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	มีความคิดเห็น เห็นด้วยมาก

ทั้งนี้ผลการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวสามารถแยกกล่าวเป็นประเด็นๆ ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเชื่อมโยงควรมีองค์กรกลางเข้ามาบริหารจัดการ จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 7 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 35 และ 11 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 55 โดยที่อีก 1 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 5 และอีก 1 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 5 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 1 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.20 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 1 สหกรณ์ส่วน

ใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมาก กับประเด็นที่ว่ากาเชื่อมโยงควรมีองค์กรกลางเข้ามาบริหารจัดการ (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 2 องค์กรกลางควรเกิดหรือจัดตั้งโดยขบวนการสหกรณ์เอง จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 7 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 35 และ 11 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 55 โดยที่อีก 2 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 10 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 2 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 2 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมาก กับประเด็นที่ว่าองค์กรกลางควรเกิดหรือจัดตั้งโดยขบวนการสหกรณ์เอง (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 3 องค์กรกลางควรมีการบริหารในรูปแบบของบริษัทเอกชน จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 2 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 10 และ 11 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 55 โดยที่อีก 5 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 25 และอีก 2 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 10 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 3 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.70 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 3 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมากกับประเด็นที่ว่าองค์กรกลางควรมีการบริหารในรูปแบบของบริษัทเอกชน (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 4 องค์กรกลางควรทำหน้าที่แบบอเนกประสงค์ (ทำธุรกิจหลายด้าน) จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 4 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 20 และ 11 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 55 โดยที่อีก 5 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 25 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.00 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 4 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมาก กับประเด็นที่ว่าองค์กรกลางควรทำหน้าที่แบบอเนกประสงค์ (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 5 สหกรณ์ที่เชื่อมโยงกันควรตั้งอยู่ในอำเภอเดียวกันเท่านั้น จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 1 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 5 โดยที่ 17 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 85 และอีก 2 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 10 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.95 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 5 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างน้อยกับประเด็นที่ว่าสหกรณ์ที่เชื่อมโยงกันควรตั้งอยู่ในอำเภอเดียวกันเท่านั้น (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของสหกรณ์ในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อการเชื่อมโยง

ประเด็น	ระดับ				รวม	คะแนนเฉลี่ย	ความคิดเห็น
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1. การเชื่อมโยงควรมีองค์กรกลางเข้ามาบริหารจัดการ	7 (35%)	11 (55%)	1 (5%)	1 (5%)	20 (100%)	3.20	ค่อนข้างมาก
2. องค์กรกลางควรเกิดหรือจัดตั้งโดยขบวนการสหกรณ์เอง	7 (35%)	11 (55%)	2 (10%)	0 (0%)	20 (100%)	3.30	เห็นด้วยมาก
3. องค์กรกลางควรมีการบริหารในรูปของบริษัทเอกชน	2 (10%)	11 (55%)	5 (25%)	2 (10%)	20 (100%)	2.70	ค่อนข้างมาก
4. องค์กรกลางควรทำหน้าที่แบบอเนกประสงค์	4 (20%)	11 (55%)	5 (25%)	0 (0%)	20 (100%)	3.00	ค่อนข้างมาก
5. สหกรณ์ที่เชื่อมโยงกันควรตั้งอยู่ในอำเภอเดียวกันเท่านั้น	0 (0%)	1 (5%)	17 (85%)	2 (10%)	20 (100%)	1.95	ค่อนข้างน้อย
6. สหกรณ์เชื่อมโยงต้องได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม	4 (20%)	14 (70%)	1 (5%)	1 (5%)	20 (100%)	3.10	ค่อนข้างมาก
7. ภาครัฐควรสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูล เชื่อมโยง	14 (70%)	6 (30%)	0 (0%)	0 (0%)	20 (100%)	3.70	เห็นด้วยมาก
8. ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการเงินและบริหารจัดการแก่สหกรณ์ในเรื่องการเชื่อมโยง	7 (35%)	10 (50%)	2 (10%)	1 (5%)	20 (100%)	3.10	ค่อนข้างมาก
9. สหกรณ์ควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7 (35%)	11 (55%)	1 (5%)	1 (5%)	20 (100%)	3.20	ค่อนข้างมาก
10. ควรเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	3 (15%)	14 (70%)	2 (10%)	1 (5%)	20 (100%)	2.90	ค่อนข้างมาก

ประเด็นที่ 6 สหกรณ์ที่เข้ามาเชื่อมโยงกันต้องได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 4 สหกรณ์ มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 20 และ 14 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 70 โดยที่อีก 1 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 5 และอีก 1

สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 5 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 6 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.10 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 6 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมากกับประเด็นที่ว่าสหกรณ์ที่เข้ามาเชื่อมโยงกันต้องได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจ้อย่างเป็นรูปธรรม (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 7 ภาครัฐควรมีส่วนสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยง จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 14 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 70 และ 6 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 30 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 7 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 7 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยมากกับประเด็นที่ว่าภาครัฐควรมีส่วนสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยง (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 8 ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการเงินและบริหารจัดการแก่สหกรณ์ในเรื่องการเชื่อมโยง จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 7 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 35 และ 10 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 50 โดยที่อีก 2 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 10 และอีก 1 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 5 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 8 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.10 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 8 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมากกับประเด็นที่ว่าภาครัฐควรสนับสนุนด้านการเงินและบริหารจัดการแก่สหกรณ์ในเรื่องการเชื่อมโยง (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 9 สหกรณ์ควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. ในด้านต่างๆอย่างใกล้ชิด จาก 20 สหกรณ์ พบว่า 7 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 35 และ 11 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 55 โดยที่อีก 1 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 5 และอีก 1 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 5 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 9 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.20 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 9 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมากกับประเด็นที่ว่า สหกรณ์ควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตารางที่ 19)

ประเด็นที่ 10 สหกรณ์ควรเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจาก 20 สหกรณ์ พบว่า 3 สหกรณ์ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 15 และ 14 สหกรณ์ เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 70 โดยที่อีก 2 สหกรณ์ ไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 10 และอีก 1 สหกรณ์ ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็น ร้อยละ 5 ความคิดเห็นในประเด็นที่ 10 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.90 ซึ่งเท่ากับว่าในประเด็นที่ 10 สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมากกับประเด็นที่ว่าสหกรณ์ควรเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง (ตารางที่ 19)

จากการรวบรวมความคิดเห็นในการดำเนินการเชื่อมโยงสหกรณ์ในอนาคต สามารถเสนอเป็นภาพรวมดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์และผู้จัดการสหกรณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยค่อนข้างมากจำนวน 10 ประเด็น โดยในแต่ละประเด็น สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการดำเนินการเชื่อมโยงในอนาคต ควรมีตัวกลางหรือองค์กรกลางในการเชื่อมโยงธุรกิจ ในการจัดตั้งองค์กรกลาง ต้องไม่เกิดจากหน่วยงานอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และองค์กรดังกล่าวควรมีลักษณะโครงสร้างองค์กรเฉพาะ องค์กรกลางไม่ควรทำหน้าที่เพียงเฉพาะด้านเดียว โดยที่สหกรณ์ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมกับองค์กรดังกล่าว ควรเป็นในลักษณะทั่วภูมิภาคไม่เฉพาะแค่ที่จะเชิง- เทราแห่งเดียว และสหกรณ์ต้องได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม ในส่วนของความร่วมมือกับองค์กรอื่น องค์กรกลางควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในเรื่องความเหลือด้านการเงิน นอกจากนั้นแล้วควรเกิดความเชื่อมโยงกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการตลาด ในส่วนของภาครัฐ ควรเข้ามามีบทบาทสนับสนุนด้านการเงินและบริหารจัดการ เนื่องการจัดตั้งองค์กรดังกล่าว จำเป็นต้องใช้เงินทุนในการจัดตั้ง และควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามากำกับดูแลในเรื่องของการบริหารจัดการ นอกจากนั้นภาครัฐควรสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การเชื่อมโยงดังกล่าวสามารถดำเนินการได้

ความต้องการเชื่อมโยงในอนาคต

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของสหกรณ์ในอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราในการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์จากสหกรณ์ในอำเภอทั้งหมด 20 สหกรณ์ ความต้องการที่พบประกอบด้วยมีความต้องการด้านวิชาการ 13 สหกรณ์ ความต้องการด้านการตลาด 12 สหกรณ์ ความต้องการด้านการเงิน 12 สหกรณ์ และความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ 9 สหกรณ์ (ดังตารางที่ 20) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามการเชื่อมโยงที่มีความต้องการในอนาคต

สหกรณ์	ด้าน วิชาการ	ด้านสังคม สวัสดิการ	ด้าน การเงิน	ด้าน การตลาด	รวม
<u>ประเภทสหกรณ์การเกษตร</u>					
รวม	4	1	-	6	14
% จากคำตอบ	(28.57)	(7.14)	(21.43)	(42.86)	(100.00)
% จากสหกรณ์ทั้งหมด	(66.67)	(16.67)	(50.00)	(100.00)	
<u>ประเภทสหกรณ์ร้านค้า</u>					
รวม	3	2	1	4	10
% จากคำตอบ	(30.00)	(20.00)	(10.00)	(40.00)	(100.00)
% จากสหกรณ์ทั้งหมด	(75.00)	(50.00)	(25.00)	(100.00)	
<u>ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์</u>					
รวม	5	6	8	2	21
% จากคำตอบ	(23.81)	(28.57)	38.10)	(9.52)	(100.00)
% จากสหกรณ์ทั้งหมด	(55.56)	(66.67)	(88.89)	(22.22)	
<u>ประเภทสหกรณ์บริการ</u>					
รวม	1	0	0	0	1
% จากคำตอบ	(100.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	(100.00)
% จากสหกรณ์ทั้งหมด	(100.00)	(0.00)	(0.00)	(0.00)	
รวม	13	8	12	12	38
% จากคำตอบ	(28.89)	(17.78)	(26.67)	(26.67)	(100.00)
% จากสหกรณ์ทั้งหมด	(65.00)	(40.00)	(60.00)	(60.00)	

ความต้องการด้านวิชาการ

ได้กล่าวมาแล้วว่า สหกรณ์จำนวน 13 สหกรณ์ หรือร้อยละ 65 ของสหกรณ์ตัวอย่าง มีความต้องการเชื่อมโยงด้านวิชาการนั้น ประกอบด้วยความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยง และความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยง ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่าสหกรณ์ 7 จาก 13 หรือ ร้อยละ 53.85 จากคำตอบ สหกรณ์ต้องการให้มีการจัดอบรมเชิงวิชาการระหว่างสหกรณ์ในเรื่องของการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการเชื่อมโยงฯ ความสำคัญของการเชื่อมโยงฯ วิธีการดำเนินกิจกรรม ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยอาจทำในลักษณะเป็นเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแต่ละสหกรณ์ นอกจากนั้นยังต้องการศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในเรื่องของการเชื่อมโยงธุรกิจฯ เพื่อศึกษาวิธีดำเนินธุรกิจ ว่ามีการบริหารจัดการอย่างไร จึงประสบความสำเร็จ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากทำให้ได้รับความรู้แล้วยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ให้เกิดความสามัคคีกัน ในหน่วยงานของสหกรณ์และสามารถนำตัวอย่างสหกรณ์ที่ประสบผลสำเร็จมาพัฒนาสหกรณ์ได้ (ตารางที่ 21)

2. ความต้องการข้อมูลทางธุรกิจ ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่าสหกรณ์จำนวน 6 จาก 13 แห่ง หรือ ร้อยละ 46.15 จากคำตอบ มีความต้องการเชื่อมโยงในเรื่องข้อมูลทางธุรกิจ ซึ่งจะทำให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมทราบว่าสหกรณ์ใดมีความประสงค์ด้านการเงิน หรือด้านการตลาด อย่างไรแล้วสามารถติดต่อประสานงานกันได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้มีข้อเสนอเพิ่มเติมว่าควรจัดประชุมฯ โดยแยกประเภทสหกรณ์ เช่น กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ ให้ความเห็นว่าการประชุมฯ บางครั้งมีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับภาคออมทรัพย์ ทำให้ไม่เกิดประโยชน์จากการเข้าร่วมประชุม หรือกลุ่มร้านค้าสหกรณ์ นั้นมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐจัดให้มีการประชุมเครือข่ายสหกรณ์ร้านค้าด้วยกันทั้งจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลของสินค้าระหว่างสหกรณ์ ซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์ด้วยกันทั้งในเรื่องความสัมพันธ์ และข้อมูลทางธุรกิจ

ความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ

ได้กล่าวมาแล้วว่า สหกรณ์จำนวน 9 สหกรณ์ หรือร้อยละ 40 ของสหกรณ์ตัวอย่าง มีความต้องการเชื่อมโยงด้านการสังคมและสวัสดิการนั้นประกอบด้วยความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์และความต้องการจัดตั้งกองทุนสาธารณประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่า สหกรณ์ 6 จาก 9 แห่งหรือร้อยละ 66.67 จากคำตอบ ต้องการกิจกรรมลักษณะกีฬาสหกรณ์ประจำปี สหกรณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นอกจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการสร้างโอกาสให้แต่ละสหกรณ์ได้พบปะ พูดคุย ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ แล้วยังมีผลให้เกิดความร่วมมือทางธุรกิจได้อีกทาง เนื่องจากการที่สหกรณ์มีการติดต่อดำเนินการกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกัน ควรจะมีโอกาสได้รู้จักก่อน โดยสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเพื่อนครู จำกัด ให้ความเห็นว่า ปัญหาของส่วนใหญ่ในเรื่องการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ คือ สหกรณ์แต่ละแห่งไม่ค่อยไว้วางใจกัน โดยเฉพาะสหกรณ์ต่างประเภทกัน เนื่องจากการจะให้สหกรณ์ 2 ฝ่าย มาดำเนินการกิจกรรมทางธุรกิจโดยไม่มีความสัมพันธ์กันมาก่อน ทำให้ขาดความไว้วางใจระหว่างสหกรณ์ (ตารางที่ 21)

2. ความต้องการจัดตั้งกองทุนสาธารณประโยชน์ ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่าสหกรณ์ 3 จาก 9 แห่งหรือร้อยละ 33.33 จากคำตอบ เพื่อนำทุนมาจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่างๆ เช่น จัดสวัสดิการร่วมกัน จัดงานฌาปนกิจ เพื่อสร้างประโยชน์และความช่วยเหลือซึ่งกันและระหว่างสหกรณ์

ความต้องการด้านการเงิน

ได้กล่าวมาแล้วว่า สหกรณ์จำนวน 12 สหกรณ์ หรือร้อยละ 60 ของสหกรณ์ตัวอย่าง มีความต้องการเชื่อมโยงด้านการเงินนั้น ประกอบด้วย ความต้องการฝากเงินกับสหกรณ์อื่น และความต้องการด้านสินเชื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการฝากเงินกับสหกรณ์อื่น ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่า สหกรณ์ 6 จาก 12 แห่งหรือร้อยละ 50 จากคำตอบ ต้องการการนำเงินไปฝากระหว่างสหกรณ์อื่นเพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันตามหลักสหกรณ์แล้วยังสามารถสร้างรายได้ในรูปแบบของดอกเบี้ยได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีความต้องการในการรับฝากเงินจากสหกรณ์ เป็นความต้องการของสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล จะเชิงเทรา จำกัด ต้องการให้สหกรณ์อื่นนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ เพราะต้องการทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 21)

สหกรณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในอนาคตควรมีความร่วมมือกันเป็นพันธมิตรทางธุรกิจ ในการรับฝากเงินระหว่างสหกรณ์ เพื่อทำให้เกิดความช่วยเหลือระหว่างสหกรณ์ ในกรณีสหกรณ์ที่มีความต้องการเงินทุนหมุนเวียน หรือในการรองรับการถอนเงินของสมาชิกนั้นเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์ที่มีความต้องการด้านต่าง ๆ

ความต้องการ	รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)
ด้านวิชาการ		
1) ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยง	7	(53.85)
2) ความต้องการข้อมูลทางธุรกิจ	6	(46.15)
รวม	13	(100)
ด้านสังคมและสวัสดิการ		
1) ความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์	6	(66.67)
2) ความต้องการจัดตั้งกองทุนสาธารณประโยชน์	3	(33.33)
รวม	9	(100)
ด้านการเงิน		
1) ความต้องการฝากเงินกับสหกรณ์อื่น	6	(50.00)
2) ความต้องการด้านสินเชื่อ	6	(50.00)
รวม	12	(100)
ด้านการตลาด		
1) ความต้องการจัดหาสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิก	6	(50.00)
2) ความต้องการจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์อื่น	2	(16.67)
3) ความต้องการรวมกันซื้อของกลุ่มร้านค้าสหกรณ์	4	(33.33)
รวม	12	(100)

2. ความต้องการด้านสินเชื่อ ตารางที่ 21 ซึ่งให้เห็นว่า สหกรณ์ 6 จาก 12 แห่ง หรือร้อยละ 50 ของคำตอบ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกประกอบด้วย 3 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด มีความต้องการกู้เงินกับสหกรณ์อื่น ทั้งนี้เกิดจากปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน นอกจากนั้นในการกู้เงินกับสถาบันการเงินอื่นนั้นมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นความต้องการให้สินเชื่อกับสหกรณ์อื่น ประกอบด้วย 3 สหกรณ์ ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเพื่อนครู จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด โดยให้สหกรณ์อื่นกู้เงิน เนื่องจากช่วยลดสภาพคล่องส่วนเกิน และดับผลตอบแทนค้ำกับเงินที่ลงทุน คือ ได้รับดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่านำเงินไปฝากธนาคาร นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยเหลือสหกรณ์ที่มีปัญหาการขาดสภาพคล่อง ทำให้ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็งขึ้น

ความต้องการด้านการตลาด

ได้กล่าวมาแล้วว่า สหกรณ์จำนวน 12 สหกรณ์ หรือร้อยละ 60 ของสหกรณ์ตัวอย่าง มีความต้องการเชื่อมโยงด้านการตลาดนั้น ประกอบด้วย ความต้องการจัดหาสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิก ความต้องการจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์อื่น ความต้องการรวมกันซื้อของกลุ่มร้านค้าสหกรณ์ และความต้องการตัวกลางทางการตลาด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการจัดหาสินค้าไว้จำหน่ายให้กับสมาชิก ตารางที่ 21 ซึ่งว่า สหกรณ์จำนวน 6 จาก 12 แห่ง หรือร้อยละ 50 จากคำตอบ โดยแยกเป็นความต้องการผลผลิตการเกษตรกับสินค้าปัจจัยการผลิต ความต้องการผลผลิตการเกษตร ประกอบด้วย 6 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์การเกษตรปศุสัตว์และสัตว์น้ำฉะเชิงเทรา จำกัด สหกรณ์โคนมและการเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเพื่อนครู จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด โดยต้องการสินค้าเกษตร เช่น ข้าวสาร ผลไม้ เพื่อนำไปจำหน่ายให้ตามความต้องการของสมาชิก และความต้องการจัดหาปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย 2 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ฉะเชิงเทรา จำกัด ต้องการสินค้า เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อนำไปบริการจำหน่ายให้กับสมาชิกได้ตามความต้องการของสมาชิก ซึ่งในการดำเนินการดังต้องพิจารณาที่ความต้องการและความสะดวกของสมาชิกเป็นหลักเพราะสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ใกล้สหกรณ์ ถ้าสหกรณ์ที่ทำธุรกิจด้วยอยู่ไกลนั้นเป็นปัญหา

ในการรับสินค้าของสมาชิก ส่วนปุ๋ยและยาฆ่าแมลง สินค้าจำเป็น ต้องมีคุณภาพ และมีปริมาณจำนวนมากพอในการซื้อสินค้าในครั้งต่อไป (ตารางที่ 21)

2. ความต้องการจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์อื่น ตารางที่ 21 ชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์จำนวน 2 จาก 12 แห่ง หรือร้อยละ 16.67 เกิดจากความต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ เงื่อนไขในการเชื่อมโยงฯ ต้องเกิดจากความร่วมมือจากสหกรณ์หลายฝ่าย โดยรวมกลุ่มสหกรณ์เพื่อดำเนินการทางตลาดร่วมกัน ดังนั้นสหกรณ์อื่นๆต้องแจ้งความประสงค์นั้นมีความต้องการสินค้าน้อยเพียงใด ถ้าสหกรณ์อื่นมีความต้องการสินค้ายินดีให้ความร่วมมือ เนื่องจากสหกรณ์นั้นต้องการให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์เพราะเป็นการสร้างสร้างความเข้มแข็งให้ขบวนการสหกรณ์ได้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันหลายฝ่ายและต้องเกิดจากความร่วมมือกันอย่างจริงจัง

3. ความต้องการรวมกันซื้อของกลุ่มร้านค้าสหกรณ์ ตารางที่ 21 ชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์จำนวน 4 จาก 12 หรือร้อยละ 33.33 เกิดจากความต้องการจาก 4 สหกรณ์ คือ ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏ ฉะเชิงเทรา จำกัด ร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิค ฉะเชิงเทรา จำกัด และสหกรณ์ร้านค้าโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด มีความต้องการร่วมมือกันซื้อกับร้านค้าสหกรณ์ด้วยกันในการซื้อสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิก เนื่องจากการซื้อสินค้าเป็นจำนวนมากราคาจะสินค้าลดลง นอกจากนั้นผู้จำหน่ายยังส่งเสริมการตลาดด้วยการแถมสินค้าให้ด้วย เมื่อสหกรณ์สามารถซื้อสินค้าได้ในราคาต่ำลง ทำให้สหกรณ์สามารถตั้งราคาจำหน่ายสินค้าในร้านค้าสหกรณ์ที่ลดลงไปช่วย เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระรายจ่ายให้กับสมาชิกในสถานะค่าครองชีพสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาความต้องการจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ปรากฏว่า มีความต้องการที่หลากหลาย ความต้องการ ซึ่งแต่ละกลุ่มประเภทสหกรณ์มีความต้องการค่อนข้างต่างกัน โดยกลุ่มสหกรณ์ประเภทเกษตร 6 สหกรณ์ 14 ความต้องการ จำแนกเป็นความต้องการด้านวิชาการ 4 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 28.57 ความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ 1 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7.14 ความต้องการด้านการเงิน 3 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และความต้องการด้านการตลาด 6 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ส่วนประเภทสหกรณ์ร้านค้า 4 สหกรณ์ 10 ความต้องการ จำแนกเป็นความต้องการด้านวิชาการ 3 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 30 ความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20 ความต้องการด้านการเงิน 1 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 10 และความต้องการด้านการตลาด 4 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 40 ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ 9 สหกรณ์ 21 ความต้องการ จำแนกเป็นความต้องการด้านวิชาการ 5 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 23.81 ความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ 6 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 28.57 ความต้องการด้านการเงิน 8 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 38.10 และความต้องการด้านการตลาด 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 9.52 ซึ่งความต้องการทั้งหมดมีความแตกต่างกัน

โดยเป็นกลุ่มออมทรัพย์มีความต้องการด้านการเงินเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มสหกรณ์เกษตรและกลุ่มร้านค้า มีความต้องการด้านการตลาดเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้แล้วเกิดจากกิจกรรมของแต่ละประเภท สหกรณ์เป็นกำหนดความต้องการของแต่ละสหกรณ์ อย่างไรก็ตามความต้องการของแต่ละสหกรณ์ ยังมีความต้องการที่ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความต้องการด้านวิชาการ โดย 13 ใน 20 สหกรณ์ คิดเป็น ร้อยละ 65 ต้องการเชื่อมโยงทางวิชาการกัน

สรุปเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

ในประเด็นเรื่องเงื่อนไขของการเชื่อมโยง พบว่า เงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ โดยสหกรณ์ตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของเงื่อนไขต่างๆที่มีผลกระทบต่อ การเชื่อมโยง ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขในเรื่องของความเสถียรที่มีผลต่อการเชื่อมโยง รวมไปถึงเรื่องของผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่มีผลต่อการเชื่อมโยง และยังไปกว่านั้นยังได้กล่าวถึงเรื่องของความพร้อมของสหกรณ์ และตลอดจนเรื่องของความต้องการของสมาชิก สำหรับในประเด็นแรกในเรื่องของเงื่อนไขที่มีผลที่มีผลกระทบต่อการเชื่อมโยง สหกรณ์ในเขตอำเภอเมือง ได้ให้ความเห็นว่า เงื่อนไขด้านความเสถียรจะมีผลต่อการเชื่อมโยง เนื่องจาก การเชื่อมโยงธุรกิจไม่จะเป็นการเชื่อมโยงด้านการเงิน หรือเชื่อมโยงด้านการซื้อขายสินค้า ย่อมเกิดความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้นในรูปของความล่าช้าในการผ่อนชำระคืน หรือชำระไม่ได้ตามเวลาที่กำหนดในการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ หรือใน ส่วนของการซื้อขายสินค้า ซึ่งอาจเกิดความเสี่ยงในด้านคุณภาพสินค้า ตลอดจนความสม่ำเสมอของปริมาณที่สหกรณ์ผู้ซื้อต้องการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงเรื่องของเงื่อนไขด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่สหกรณ์จะได้รับ ซึ่งในการดำเนินการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ต้องได้ประโยชน์ร่วมกัน ถ้าสหกรณ์ฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์ แต่ในทางกลับกันอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับผลประโยชน์ การเชื่อมโยงธุรกิจก็จะดำเนินต่อไปได้ยาก สำหรับในเรื่องของเงื่อนไขด้านความพร้อมของสหกรณ์ที่มีผลต่อการเชื่อมโยง ซึ่งในการดำเนินการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์ที่เชื่อมโยงต้องมี ความพร้อมของฝ่ายจัดการในเรื่องประสานความเชื่อมโยง และนอกจากนั้นยังรวมไปถึงทุนดำเนินการ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สหกรณ์ในอำเภอเมืองจำนวนไม่น้อย ยังประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุน ซึ่งการที่สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือกัน ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงด้านการรับฝากเงินหรือการให้สินเชื่อ และการซื้อขายสินค้า ถ้าสหกรณ์ขาดแคลนทุนดำเนินการให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์ที่ขาดแคลนเงินทุนเช่นกัน โอกาสที่ที่จะเกิดความเชื่อมโยงนั้นเป็นไปได้ยาก ควรจะเป็นสหกรณ์ที่มีความพร้อมในเรื่องของทุนดำเนินการเพียงพอที่เชื่อมโยงกับสหกรณ์ขาดแคลนทุนดำเนินการ สำหรับในเรื่องของเงื่อนไขด้านความต้องการของสมาชิก โดยการดำเนินการต่างๆของสหกรณ์ ต้องพิจารณาถึงสมาชิกเป็นสำคัญ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์เป็นเจ้าของสหกรณ์ การที่

สหกรณ์จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องเกิดประโยชน์ต่อสมาชิก หรือเกิดจากความต้องการของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเงินทุน หรือความต้องการในสินค้า ถ้าการดำเนินการเชื่อมโยงดังกล่าว ดำเนินไปโดยไม่ได้พิจารณาถึงความต้องการของสมาชิกแล้วก็จะไม่เกิดประโยชน์การเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงทางธุรกิจระหว่างสหกรณ์ ในปัจจุบัน และศึกษาถึงความต้องการของสหกรณ์ในการเชื่อมโยงกันทางธุรกิจในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ต่อไป และเนื่องจากความเหมาะสมหลายประการ ในที่นี้จึงเลือกอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์สหกรณ์ทั้งหมดจำนวน 20 สหกรณ์ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนมีนาคมปี 2547 ถึงเดือน มีนาคม ปี 2548 ข้อมูลที่ได้จากตัวอย่างเหล่านี้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยการพรรณนาถึงลักษณะรูปแบบของการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ภายในอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา และความต้องการของสหกรณ์ในการเชื่อมโยงธุรกิจในอนาคต

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ปรากฏว่า สหกรณ์ทั้งหมดในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราปี 2547 มีการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ 14 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 70 ของสหกรณ์ทั้งหมด โดยมีปริมาณเงินที่มีการเชื่อมโยงฯ เป็นจำนวน 284,200,465 บาท แบ่งออกเป็นการเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินจำนวนเงิน 52,100,000 บาท การเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ-ขาย เป็นจำนวนเงิน 22,700,465 บาท และการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนเงิน 159,400,000 บาท

ในด้านการเงินสามารถแบ่งออกได้ 2 รูปแบบ คือ การเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงิน และการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงิน โดยในส่วนของ การเชื่อมโยงธุรกิจรับฝากเงินเป็นการจับคู่ทางธุรกิจ จำนวน 6 คู่ เป็นจำนวนเงิน 52,100,000 บาท ซึ่งในการจับคู่ทางธุรกิจ พบว่า เป็นการจับคู่ธุรกิจภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 1 คู่ ส่วนอีก 2 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจภายในจังหวัด และอีก 3 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจข้ามขอบเขตของจังหวัด สำหรับการเชื่อมโยงธุรกิจกู้ยืมเงินเป็นการจับคู่ธุรกิจ จำนวน 11 คู่ เป็นจำนวนเงิน 159,400,000 บาท ซึ่งในการจับคู่ทางธุรกิจจะพบว่า เป็นการจับคู่ธุรกิจกันภายในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 2 คู่ ส่วนอีก 2 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจภายในจังหวัด และอีก 7 คู่เป็นการจับคู่ทางธุรกิจข้ามขอบเขตของจังหวัด สำหรับลักษณะการเชื่อมโยงมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเชื่อมโยงธุรกิจอย่างไม่เป็นทางการ เกิดจากความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างประธานกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต่างๆ การเชื่อมโยงจึงใช้วิธีการ โทรศัพท์สอบถาม พูดคุย

แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ในขณะที่การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการ เริ่มจากสหกรณ์ผู้ขอรับการช่วยเหลือ แจ้งความประสงค์ตามระเบียบของสหกรณ์ พร้อมหนังสือจากสหกรณ์ เอกสารหลักฐานในการพิจารณา ประกอบด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการที่มติขอรับการช่วยเหลือ สำเนา ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน ให้กู้ การจัดหาสิ่งของที่สมาชิกต้องการการรวบรวมผลผลิต งบการเงิน เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านมูลเหตุในการเชื่อมโยงฯ ปรากฏว่า เหตุผลสำคัญ 2 ประการที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจ คือ เหตุผลเชิงหลักการสหกรณ์ ที่กำหนดให้มีการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสหกรณ์ เพื่อให้ขบวนการสหกรณ์มีความเข้มแข็ง และเหตุผลเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งเกิดจากความต้องการเพิ่มปริมาณธุรกิจ เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย รวมถึงความต้องการเพิ่มโอกาสในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่าเหตุผลในทางเศรษฐกิจดูเหมือนจะเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักมากกว่าเหตุผลด้านหลักการ ประโยชน์ของการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ คือ ช่วยเพิ่มช่องทางธุรกิจมากขึ้น ทำให้สหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้น แล้วยังเป็นการช่วยแก้ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินสหกรณ์ สหกรณ์ที่ประสบปัญหาเงินล้นระบบ สามารถระบายเงินโดยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินหรือนำเงินไปฝากกับสหกรณ์ที่ประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุน นอกจากนั้นยังทำให้เกิดแหล่งเงินทุนมากขึ้น และเกิดอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าต่างๆ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ ในกรณีที่ซื้อ-ขายสินค้าก็สามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจมากขึ้น นอกจากนั้น แล้วยังทำให้สหกรณ์ได้สินค้ามีคุณภาพ และได้เงื่อนไขการชำระเงินที่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของการเชื่อมโยงฯ ในปัจจุบัน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปของการเชื่อมโยงแบบไม่เป็นทางการ เป็นการเชื่อมโยงแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (ทวิภาคี) และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ประเภทเดียวกัน ยังไม่เกิดการเชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายหลายสหกรณ์ (พหุภาคี) และแม้ว่าสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพยายามส่งเสริมกระตุ้นให้มีการเชื่อมโยงกัน ในลักษณะพหุภาคีให้มากขึ้น แต่การเชื่อมโยงในลักษณะดังกล่าวยังไม่ชัดเจน เนื่องจากการประชุมส่วนใหญ่ยังเน้นเฉพาะการเชื่อมโยงซื้อ-ขายสินค้าระหว่างสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ในกลุ่มออมทรัพย์เข้าร่วมประชุมไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากสาระการประชุมไม่เกี่ยวกับตนเอง

จากข้อมูลความต้องการเชื่อมโยงกันทางธุรกิจในอนาคต ที่สำรวจมาชี้ว่า การเชื่อมโยงที่สหกรณ์มีความต้องการให้มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากที่มีอยู่แล้วมีหลายประเด็น ให้เพิ่มมากที่สุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมาเป็นความต้องการเชื่อมโยงกันด้านการตลาด การเงิน และสังคมและสวัสดิการตามลำดับ สำหรับการเชื่อมโยงด้านวิชาการ แบ่งออกเป็นความต้องการความรู้และวิธีการจัดการการเชื่อมโยง ทั้งนี้มีความต้องการให้จัดอบรมเชิงวิชาการระหว่างสหกรณ์ในเรื่องของการเชื่อมโยงธุรกิจ

สหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการเชื่อมโยงฯ ความสำคัญของการเชื่อมโยงฯ สำหรับความต้องการด้านการตลาด มีความต้องการร่วมกันซื้อของกลุ่มสหกรณ์ และจัดตั้งตลาดกลางสหกรณ์ เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง ความต้องการด้านการเงิน ในด้านการระดมเงินทุน ความต้องการหาแหล่งเงินทุน นอกจากนั้นยังรวมถึงตัวกลางทางการเงินเพื่อประกันความเสี่ยงในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินด้วย ส่วนความต้องการด้านสังคมและสวัสดิการ ประกอบด้วยความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์ ความต้องการจัดตั้งกองทุนสาธารณประโยชน์ เพื่อนำทุนมาจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่างๆ

นอกเหนือจากประเด็นเรื่องกิจกรรมที่กล่าวถึงแล้ว ตัวอย่างสหกรณ์ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องขององค์กรในการบริหาร หรือประสานงานการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ต่างๆ รวมไปถึงขอบเขตของการเชื่อมโยง และการสนับสนุนจากภายนอก ยิ่งไปกว่านั้นยังได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงกับภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับประเด็นแรกในเรื่องขององค์กรกลางนั้น ตัวอย่างสหกรณ์ในเขตอำเภอเมืองได้ให้ความเห็นว่าควรจะมีองค์กรกลางเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการเชื่อมโยงให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้้องค์กรกลางดังกล่าวควรเกิดหรือจัดตั้งโดยขบวนการสหกรณ์เองไม่ใช่เกิดจากแรงผลักดันจากภายนอกโดยไม่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงขององค์กรที่เข้ามาเชื่อมโยงกัน นอกจากนั้นยังมีความเห็นว่าองค์กรกลางที่เข้ามานั้นควรมีการบริหารงานในลักษณะที่เป็นหน่วยเอกชน ไม่ใช่ส่วนงานของรัฐทั้งนี้อาจจะอยู่ในรูปของบริษัทเอกชนหรือองค์กรสหกรณ์ก็ได้ และองค์กรที่ตั้งขึ้นนี้ควรทำหน้าที่ในลักษณะที่เป็นแบบอเนกประสงค์ คือ ทำกิจกรรมในหลายรูปแบบทั้งในเรื่องของกิจกรรมที่เกี่ยวกับทางด้านธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน การจัดหาสินค้า รวมไปถึงเรื่องของการร่วมมือกันในประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องของธุรกิจเป็นต้นว่าการร่วมมือในเชิงวิชาการ การร่วมมือในเชิงของสวัสดิการ เป็นต้น สำหรับในเรื่องของขอบเขตของพื้นที่การเชื่อมโยงสหกรณ์ตัวอย่างมีความคิดเห็น องค์กรกลางควรมีพื้นที่ในการเชื่อมโยงกว้างขวางกว่าในเขตอำเภอเมืองอย่างเดียว ส่วนในเรื่องของการเกิดการเชื่อมโยงนั้น ผู้ให้ความคิดเห็นได้ระบุไว้ชัดเจนว่า การเชื่อมโยงนั้นต้องเป็นการเชื่อมโยงที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม การเชื่อมโยงเท่าที่ผ่านมา ถ้าไม่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจแล้ว มักจะไม่สามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างยั่งยืน ส่วนในประเด็นเรื่องของการเชื่อมโยงหรือการสนับสนุนจากภายนอกนั้น สหกรณ์ตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรจะมีการเชื่อมโยงทั้งกับภาครัฐและเอกชน โดยภาครัฐควรจะให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อมโยง ทั้งนี้เนื่องจากโดยสภาพความเป็นจริงแล้ว สหกรณ์ทั้งหลายยังไม่มี ความเข้าใจถึงเนื้อหาสาระของการเชื่อมโยงอย่างแท้จริง ทำให้ความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการเชื่อมโยงนั้นยังไม่มากเท่าที่ควร ยิ่งไปกว่านั้นสหกรณ์ตัวอย่างยังให้ความคิดเห็นอีกด้วยว่า การเชื่อมโยงกับภาครัฐนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ซึ่งในอดีตองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นยังไม่มีความหนาแน่นในพื้นที่ แต่ในปัจจุบันองค์กรนี้กลายเป็นองค์กรที่สำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ที่มีขอบเขตตั้งแต่ระดับตำบลขึ้นไปจนถึงระดับจังหวัดจึงควรให้ความสำคัญกับองค์กรเหล่านี้มากขึ้น ส่วนประเด็นเรื่องของการทำงานร่วมกับภาคเอกชนนั้น สหกรณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเห็นตรงกันว่า ควรจะมีการเชื่อมโยงอย่างกันอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรส่งเสริมให้มีการตั้งองค์กรกลางในการเชื่อมโยงฯ องค์กรกลางที่ตั้งขึ้นนี้ควรมีการบริหารงานในลักษณะที่เป็นหน่วยเอกชน ไม่ใช่ส่วนงานของรัฐทั้งนี้อาจอยู่ในรูปของบริษัทเอกชนหรือองค์กรสหกรณ์ก็ได้
2. องค์กรกลางที่จัดตั้งขึ้น ควรทำหน้าที่ในด้านข้อมูล ข่าวสาร โดยองค์กรฯ ทำหน้าที่ประสานในเรื่องของข้อมูล ข่าวสาร การรับฝากเงินและการให้กู้ยืมเงิน และกิจกรรมทางด้านการตลาด โดยเป็นตัวกลางประสานการซื้อ-ขายสินค้าระหว่างสหกรณ์รวม ไปถึงข้อมูลสินค้าของแต่ละสหกรณ์ ซึ่งในระยะสั้นองค์กรกลางควรเป็นตัวกลางในการประสานความเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการเงินหรือการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้า ส่วนในระยะยาว องค์กรกลางอาจดำเนินการรวบรวมสินค้า หรือรับฝากเงินหรือให้สินเชื่อแก่สหกรณ์เองโดยขอบเขตพื้นที่การทำงานไม่จำเป็นต้องเฉพาะสหกรณ์ในอำเภอเมืองเท่านั้นที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมกับองค์กรฯ ควรเป็นในลักษณะความร่วมมือจากสหกรณ์อำเภออื่นในจังหวัด หรือสหกรณ์ระดับจังหวัดก็สามารถเข้ามาดำเนินกิจกรรมกับองค์กรฯ ได้ ควรมีลักษณะหลากหลายกลุ่มสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรฯ เช่น สหกรณ์ในภาคเกษตรควรขยายการสร้างความร่วมมือการเชื่อมโยงธุรกิจไปสู่สหกรณ์นอกภาคเกษตรในจังหวัด และจังหวัดอื่นๆ เพื่อเพิ่มปริมาณของธุรกิจ
3. ภาครัฐควรเข้ามาเป็นตัวกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการเชื่อมโยงฯ และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงฯ ควรมีการจัดอบรมในเรื่องของการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์ โดยอาจทำในลักษณะจัดประชุมเชิงวิชาการ เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมไปถึงการรวบรวมข้อมูลทางธุรกิจวิเคราะห์และเผยแพร่ให้สหกรณ์ที่อยู่ในเครือข่ายได้ทราบ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในเรื่องของการเชื่อมโยงธุรกิจฯ เพื่อศึกษาวิธีดำเนินการ และการบริหารจัดการ

4. สหกรณ์ควรเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก เช่น ควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ. อบต.) เพื่อการร่วมมือกันในการเงิน การประชาสัมพันธ์ หรือ การเชื่อมโยงกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์การเกษตรอาจต้องเชื่อมโยงกับภาคเอกชนในการตลาด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์
2. ควรศึกษาผลกระทบเศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดจากเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลทิพย์ คดีการ. 2540. การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารการจัดการสหกรณ์การเกษตร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2528. การสหกรณ์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรรณิกา เรืองสวัสดิ์. 2546. การศึกษาศึกษาผลการดำเนินงานและแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่าย

ธุรกิจกลุ่มสตรีสหกรณ์ผลิตผ้าทอมือในจังหวัดลำปาง. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัสสัมชัญ).

ขวัญใจ วัฒนะชีวะกุล. 2541. ศึกษาการบริหารเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามโครงการ

เชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์: ศึกษาเฉพาะกรณี ปีการผลิต 2534/2535 ถึงปี 2538/2539. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัสสัมชัญ).

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. 2544. แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2546 – 2549.

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัสสัมชัญ).

จักรี สุจริตธรรม. 2543. การเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ภายในจังหวัด. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริม

สหกรณ์ (อัสสัมชัญ).

จกกลณี ศรีประเสริฐ. 2544. การวิเคราะห์ผลการใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและกองทุนรวม

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ตามโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัสสัมชัญ).

ถวิล เลิศประเสริฐ. 2528. วิสาหกิจสหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สันนิบาตสหกรณ์แห่ง

ประเทศไทย.

นุกูล กรฮีนยงค์. 2544. หลักและวิธีการสหกรณ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประดิษฐ์ มัชฌิมมา. 2518. บทบาทการเกษตรและสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบท
ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน.

ปาริชาติ วลัยเสถียร, พระมหาสุทิตย์ ออบุ่น, สหัทยา วิเศษ, จันทนา เบญจทรัพย์ และ ชลกาญจน์
ฮาชันนารี. 2543. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พสุ สัตถาภรณ์. 2533. การบริหารงานสหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอ
เดียนสโตร์.

ไพลิน ศุภกิจวิเลขการ. 2540. การพัฒนากลุ่มสตรีสหกรณ์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว
สมาชิกสหกรณ์. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัครา).

รังสรรค์ ปิติปัญญา, ไพโรจน์ ลิมศรีสกุลวงศ์ และ สุชิน ปลีหะจินดา. 2543. ปัจจัยที่มีผลต่อ
ความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในประเทศไทย โครงการย่อยที่ 6 สถานภาพและแนวทางในการ
พัฒนาเครือข่ายธุรกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวะฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

ร้านสหกรณ์สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

วาสนา สุกระสร. 2545. การเชื่อมโยงธุรกิจการเงินระหว่างสหกรณ์: กรณีศึกษาสหกรณ์ในจังหวัด
ปทุมธานี. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัครา).

ศุภชัย ดานาพงศ์. 2542. แนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์กับสหกรณ์ผู้ผลิต
อาหารสัตว์ครั้งนี้ ตามโครงการส่งเสริมช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิตและลดต้นทุนการผลิต
ไข่ไก่ปี 2541/42. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัครา).

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2544. เครือข่ายธุรกิจ (Network) (Online).
www.ismed.or.th/knowledge/showcontent.php?id=59. 12 เมษายน 2547.

สมพร อิศวิลานนท์, สมคิด ทักษิณาวิสุทธิ และ นภาพรณัฏ์ พรหมชนะ. 2545. การตลาดผลไม้ที่มี
 แหล่งผลิตในภาคเหนือ และ ความเชื่อมโยงของตลาด: กรณีการศึกษาความเชื่อมโยงตลาด
 ขายส่งผลไม้ในภาคเหนือ และตลาดส่งผลไม้ในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สุวรรณา ชูโชติ. 2544. วิจัยวิจัยทางสหกรณ์. 1,000 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิทย์ เลื่องยศสื่อสากล. 2546. แนวทางการส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจด้านอาหารสัตว์ของสหกรณ์
 ในจังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อัครา).

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547.
 (อัครา)

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547.
 (อัครา)

สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

สหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อนครู จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

สหกรณ์โคนมและการเกษตรแปดริ้ว จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

สหกรณ์ไทยผลิตผล จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัครา)

สหกรณ์บริการรถสามล้อจะเข้จังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ปุ๋ยสัตว์และสัตว์น้ำจะเข้จังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547.
(อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารราบที่ 11 จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทชาน โย ยูนิเวอร์แซล อิเล็กทริก จำกัด. 2547. รายงานกิจการ
ประจำปี 2547. (อัดสำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547. (อัด
สำเนา)

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด. 2547. รายงานกิจการประจำปี 2547.
(อัดสำเนา)

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

เรื่องแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อสหกรณ์.....จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ลักษณะของการร่วมทำกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกันระหว่างสหกรณ์ในปัจจุบัน

1. ด้านการเงิน

1.1 การฝาก

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยฝากเงินไว้กับสหกรณ์อื่นในจังหวัดฉะเชิงเทราบ้างหรือไม่

( ) ไม่เคย ( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านฝากไว้กับสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่%ของเงินฝากของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....

- เจอใจในการฝากเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านฝากไว้กับสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มฝากเงินกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- มีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การแก้ไขปัญหา มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บทบาทของภาครัฐ เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า ถ้าจะขยายกิจกรรมนี้ต้องมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง / บทบาทของรัฐมีส่วนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่ได้ฝากเงินกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยฝากหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคย ฝากกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกฝาก

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่ฝาก

.....

.....

.....

.....

- ปัจจุบันท่านใช้บริการเงินฝากของที่สถาบันการเงินใดเป็นหลัก

.....

.....

.....

.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการฝากเงินกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการ
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 การรับฝาก

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นในจังหวัดจะเชิงเทราบ้างหรือไม่
( ) ไม่เคย ( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านรับฝากจากสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่%ของเงินรับฝากของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- เงื่อนไขในการรับฝากเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านรับฝากจากสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มรับฝากเงินกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่ได้รับฝากเงินกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยรับฝากหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยรับฝากกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกรับฝาก

.....
.....
.....
.....
.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่รับฝาก

.....
.....
.....
.....

- ปัจจุบันท่านให้บริการรับเงินฝากกับสถาบันการเงินใดเป็นหลัก

.....
.....
.....
.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการรับฝากเงินกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มกู้เงินกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการกู้เงินกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยกู้เงินหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยกู้เงินกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกกู้

.....
.....
.....
.....
.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่กู้เงิน

.....
.....
.....
.....

- ปัจจุบันท่านใช้บริการกู้เงินของที่สถาบันการเงินใดเป็นหลัก

.....
.....
.....
.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการกู้เงินกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการ
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

1.4 การให้กู้

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยให้กู้เงินกับสหกรณ์อื่นในจังหวัดละเชิงตราบ้างหรือไม่
( ) ไม่เคย ( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านให้กู้กับสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่%ของเงินให้กู้ของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- เจื่อนใจในการให้กู้เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านให้กู้เงินกับสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มให้กู้เงินกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- มีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การแก้ไขปัญหามีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บทบาทของภาครัฐ เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า ถ้าจะขยายกิจกรรมนี้ต้องมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง / บทบาทของรัฐมีส่วนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการให้กู้เงินกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยให้กู้หรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยให้กู้กับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกให้กู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่มีการให้กู้เงิน

.....
.....
.....
.....

- ปัจจุบันท่านให้บริการให้กู้เงิน กับสถาบันการเงินใดเป็นหลัก

.....
.....
.....
.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการให้กู้เงินกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการ
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านการซื้อขาย

2.1 การรวบรวมผลผลิต

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยขายผลผลิตกับสหกรณ์อื่นในจังหวัดจะเชิงเทราบ้างหรือไม่
( ) ไม่เคย ( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านขายให้กับสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่%ของยอดขายของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- เจือใจในการขายเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านขายผลผลิตกับสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มขายผลผลิตกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการขายผลผลิตกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยขายผลผลิตหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยขายให้กับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกขาย

.....
.....
.....
.....
.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่มีการขาย

.....
.....
.....
.....

- ปัจจุบันท่านให้บริการในการขายผลผลิตให้กับสถาบัน/องค์กรใดเป็นหลัก

.....
.....
.....
.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการให้ขายผลผลิตกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการ
ดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ปัจจัยการผลิต

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยซื้อปัจจัยการผลิตกับสหกรณ์อื่นในจังหวัดฉะเชิงเทราบ้างหรือไม่

( ) ไม่เคย

( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านซื้อกับสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่% ของยอดซื้อของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- เงื่อนไขในการซื้อเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านซื้อปัจจัยผลิตกับสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านเริ่มซื้อปัจจัยการผลิตกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการซื้อปัจจัยการผลิตกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยซื้อปัจจัยการผลิตหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยซื้อกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกซื้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่มีการซื้อ

.....

.....

.....

- ปัจจุบันท่านใช้บริการในการซื้อปัจจัยผลิตกับสถาบัน/องค์กรใดเป็นหลัก

.....

.....

.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการซื้อปัจจัยการผลิตกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านเริ่มรวมกันซื้อกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- มีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การแก้ไขปัญหามีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บทบาทของภาครัฐ เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า ถ้าจะขยายกิจกรรมนี้ต้องการดำเนินการอย่างไรบ้าง / บทบาทของรัฐมีส่วนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการรวมกันซื้อกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยรวมกันซื้อหรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

- เคยรวมกันซื้อกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกรวมกันซื้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่มีการรวมกันซื้อ

.....

.....

.....

.....

- ปัจจุบันท่านใช้บริการในการรวมกันซื้อกับสถาบัน/องค์กรใดเป็นหลัก

.....

.....

.....

.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการรวมกันซื้อกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการร่วมลงทุน เช่น การลงทุนการตั้งโรงงานอาหารสัตว์ เป็นต้น

- ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์ของท่านเคยร่วมลงทุนกับสหกรณ์อื่นในจังหวัดฉะเชิงเทราบ้างหรือไม่
( ) ไม่เคย ( ) เคย

- ถ้าเคย ท่านร่วมลงทุนกับสหกรณ์ใด / ปริมาณมากน้อยเพียงใด (คิดเป็นประมาณกี่%ของรายได้ของสหกรณ์ท่านทั้งหมด)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- เงื่อนไขในการร่วมลงทุนเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- สาเหตุที่ท่านร่วมลงทุนกับสหกรณ์ดังกล่าว

.....
.....
.....

- ท่านเริ่มร่วมลงทุนกับสหกรณ์แห่งนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มต้นอย่างไร ทำไมถึงเริ่มต้น

.....
.....
.....
.....

- ในการร่วมกิจกรรมนี้มีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมนี้ (ทั้งทางเศรษฐกิจและอื่นๆ) เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- พอใจกับประโยชน์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- มีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

กรณีที่ไม่มีการร่วมลงทุนกับสหกรณ์อื่นเลย

- ในอดีตเคยร่วมลงทุนกันหรือไม่

( ) เคย

( ) ไม่เคย

- เคยร่วมลงทุนกับสหกรณ์ใด และทำไมถึงเลิกร่วมลงทุน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่เคย สาเหตุที่ไม่มีการร่วมลงทุน

.....

.....

.....

- ปัจจุบันท่านมีการร่วมลงทุนกับสถาบัน/องค์กรใดเป็นหลัก

.....

.....

.....

- หากจะส่งเสริมให้มีการร่วมลงทุนกันระหว่างสหกรณ์ในจังหวัด ท่านคิดว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความต้องการในอนาคตของการร่วมทำกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกันระหว่างสหกรณ์

ในอนาคตอยากให้จะมีกิจกรรมในการร่วมมือกับสหกรณ์อื่นๆ อะไรบ้าง นอกเหนือจากที่เป็นอยู่

1. กิจกรรมเชิงธุรกิจ อยากจะทำอะไรบ้าง แล้วคิดว่ามีเงื่อนไขใดบ้างในการร่วมมือ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. กิจกรรมที่ไม่ใช่ธุรกิจ ตัวอย่างเช่น จัดอบรมระหว่างสหกรณ์ร่วมกัน หรือจัดสวัสดิการร่วมกัน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ในอนาคตท่านต้องการให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทในเรื่องของการร่วมทำกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกันระหว่างสหกรณ์อื่นๆ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมโยงธุรกิจ

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				หมายเหตุ (กรณีมีข้อมูลเพิ่มเติม)
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1. การเชื่อมโยงควรมีองค์กรกลางเข้ามาบริหารจัดการ					
2. องค์กรกลางควรเกิดจากหรือจัดตั้งโดยขบวนการสหกรณ์					
3. องค์กรกลางควรมีการบริหารในรูปแบบของบริษัทเอกชน					
4. องค์กรกลางควรทำหน้าที่แบบอเนกประสงค์(ทำธุรกิจหลายด้าน)					
5. สหกรณ์ที่เชื่อมโยงกันควรตั้งอยู่ในอำเภอเดียวกันเท่านั้น					
6. สหกรณ์ที่เข้ามาเชื่อมโยงกันต้องได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม					
7. ภาครัฐควรมีส่วนสนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยง					
8. ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการเงินและบริหารจัดการแก่สหกรณ์ในเรื่องการเชื่อมโยง					
9. สหกรณ์ควรเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. ในด้านต่างๆอย่างใกล้ชิด					
10. ควรเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง					